

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO

ŠTEVILKA 94

DECEMBER 1982

LETNA PROGRAMSKA SEJA SOCIALISTIČNE ZVEZE

Poenotiti zbiranje sredstev

»Ker se vsak dan skoraj 4000 naših občanov vozi na delo v druge občine, predvsem v Ljubljano, imamo precej težav na tistih področjih, ki se ne financirajo po domicilnem načelu. Pri tem izstopata predvsem zdravstvo in komunala,« je poudaril v uvodni razpravi na programski konferenci OK SZDL Vrhnikar njen predsednik Tomaž Grom. Te ugotovitve so potrdili tudi delegati in hkrati zahtevali naj se vsaj v ljubljanski regiji čimprej uskladi in poenoti tudi način zbiranja sredstev za krajevne skupnosti.

Ugotovili so še, da v preteklosti nismo uspeli rešiti vprašanja financiranja KS in te že deset let dobivajo enako vsoto denarja, kar sedaj ne zadošča niti za delovanje krajevne samouprave. Zapostavljeno je tudi planiranje v krajevnih skupnostih, saj smo uspeli izpeljati le priprave in izhodišča za srednjeročne plene, teh izhodišč pa ni nihče niti usklajeval niti upošteval.

Konferenca je ugodno ocenila tudi pripravo na nedavni referendum za samoprisevek, ki bo omogočil sanacijo oskrbe z vodo. V to akcijo je bil tako kot v priprave na volitve pritegnjen najširši krog ljudi, tako da tudi z deli na vodovodu ni težav. Sorazmerno ugodne razmere so tudi

v gospodarstvu, saj je celotni prihodek v primerjavi z lanskim enakim obdobjem porasel za 16,6 odstotka.

»Socialistična zveza je opravila naporno delo. To nas čaka tudi v bodoče. Doseči moramo, da bomo aktivnejši pri konkretnem delu z ljudmi. Fronta kot celotna mora biti v sredini vsakdanjega življenja. Na dnevne rešitve se je treba postavljati problematiko, ki se tiče življenja in dela občanov. Samo s takim delom bo socialistična zveza v teh zaostrenih pogojih dela uveljavila svoj vpliv, pridobila na pomembnosti in ugledu. Seveda pa dela socialistične zveze ne moremo meriti po številu sestankov raz-

nih forumov. S problemi in nalogami moramo pred občane, v njihove sredine. Nujno je najti razne oblike dela z ljudmi, jih pritegovati k razreševanju problemov, poslušati njih kritiko in predloge, ter potem usmerjati svoje dejavnosti.« je še poudaril predsednik.

Stiki občinskega vodstva s krajevnimi konferencami so bili stalni. Odražali so se v ustaljeni praksi posvetov ali pa z obiski po krajevnih skupnostih. Iz ocene obiskov po KS v mesecu septembra vidimo, da je dejavnost uspešna povsod tam, kjer povezuje delo socialistična zveza z organi KS in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami ter usklajeno vodijo in razrešujejo problematiko krajanov. Skoraj za vse krajevne organizacije lahko trdimo, da je delo zelo razgibano in da ima socialistična zveza pobudo v svojih rokah. Manjše težave so se v nekaterih krajevnih skupnostih pojavile ob pripravah na nov mandat organov KS. Problem delovanja in organiziranja socialistične zveze je tudi na Vrhniku, kjer je zaradi velikosti KS težje delovati. Terenski odbori socialistične zveze pa so na Vrhniku zatajili. Ta problem bo rešeni s preobrazbo KS, ki je s svojimi pripravami v polnem teku. Osnovni problem Vrhnikar in Borovnice pa je organiziranje samouprave stanovalcev, ki še ni zaživela.

Delegati so se zavzeli tudi za to, da bi čimbolj zaščitili obdelovalno zemljo in da bi ponovno preverili že sprejete zazidalne načrte in tako preprečili neodgovorno krčenje kmetijskih zemljišč. Spomladi ne sme ostati neobdelana niti ped vrhniške zemlje, za kar naj bi med drugim poskrbele tudi krajevne organizacije SZDL in pristojni občinski organi.

V preskrbi prihaja do občasnih motenj, ki nervirajo občane. Posebno če ta ni urejena. Potrebna bo stalna pozornost redni preskrbi in vključiti je treba odgovorne organe, da preskrbo dobro organizirajo in zagotovijo enakomerno porazdelitev med potrošnike. Občani razumejo določena občasna pomanjkanja do katerih bo prihajalo tudi v bodoče, ne morejo pa razumeti neodgovornega in neorganiziranega delovanja ob tem, je bilo rečeno na konferenci. Konferenca se je zavzela tudi za aktivnejšo vlogo potrošniških svetov in enakomernje delitev dobrin, ki jih primanjkuje. Za novega podpredsednika OK SZDL so izvolili Vladimirja Mejača, saj je doseženi, Alojz Sivka, prevzel dolžnost v domači KS.

Programskim usmeritvam na rob pa so še dodali, da je treba za vsake tri mesece izdelati konkreten program, kjer bodo opredeljeni roki in nosilci posameznih aktivnosti.

Dopolnjen statutarni sklep o organiziranosti

Na 7. seji Občinske konference zveze komunistov Vrhnikar 24. decembra, so komunisti obravnavali politično varnostne razmere v občini ter sprejeli dopolnitve statutarnega sklepa o organiziranosti in delovanju Občinske organizacije ZKS. Sprejeli so tudi sklep o pristopu k družbenemu dogovoru o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini. Več s seje v januarjski številki.

Znanje osnovnošolcev in vojakov na zavidljivi ravni

V petek, 26. 11. 1982, so se ekipe OŠ Ivan Cankar IUUV-ja in Stare Vrhnikar, ki so bile dopolnjene s po tremi vojniki kasarne Ivan Cankar, pomerile v poznavanju Kardeljeve razprave Socializem in vojna. Vse tri ekipe so dobro znanje pokazale že v predtekmovanju, kjer je sodelovalo osem ekip.

Borba v finalnem delu je bila zelo izenačena tako po znanju iz teoretičnega dela kot v spretnejšem delu tekmovanja.

Na koncu je zmagala ekipa Osnovne šole Ivan Cankar in V. P. 5312-60A, ki nas je 11. 12. zastopala na regijskem tekmovanju v Višnji gori. Dekleta in fantje so barve naše občine dobro zastopali in zmagali v hudi konkurenci.

Lahko pa trdimo, da so izredno lep uspeh dosegli tudi na republiškem tekmovanju, ki je bilo v ponedeljek, 20. 12. 1982 v Ljubljani, saj so dosegli odlično

četrti mesto in tako dokazali, da sodijo v sam vrh. ČESTITAMO!!!

Vzporedno s tekmovanjem v znanju pa je potekalo tudi tekmovanje za najboljšo kulturno prireditel. Vojaški klub Ivan Cankar pod vodstvom zastavnika Vlada Nikoliča in komisija za kulturo pri OK ZSMS sta pripravila kulturni program, ki je bil ocenjen kot najboljši v ljubljanski regiji (13 OK ZSMS) in kasneje tudi kot najboljši program v republiki. Ni kaj, lep uspeh Vojaškega kluba in vrhniških mladih kulturnikov!

M K

Ustanovljena je Samoupravna komunalno-cestna skupnost

Na ustanovni seji so delegati potrdili ustanovitev skupnosti, izvolili svoje vodstvo, kolektivne in izvršilne samoupravne organe skupnosti ter sprejeli statut.

Ugotovljeno je, da je k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Samoupravne komunalno-cestne skupnosti pristopilo 85% udeležencev uporabnikov, izvajalci pa vsi (Komunalno podjetje Vrhnikar, Cestno podjetje, DO za vzdrževanje avto-cest).

Skupščina je potrdila tudi samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za ceste v SR Sloveniji in izvolila delegate za sejo skupščine.

Za predsednika skupščine je bil izvoljen Čedo Vuga, za podpredsednika Košir Anton, predsednika zbora uporabnikov Janez Založnik, predsednika zbora izvajalcev Franc Petkovšek, za namestnico predsednika zbora izvajalcev pa Darja Maček. F. M.

UTRINKI Z 11. KONGRESA ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE JUGOSLAVIJE

Po štirih letih zopet skupaj

Po štirih letih smo se ponovno zbrali delegati Zveze socialistične mladine iz vse Jugoslavije. Prišli smo v Beograd z različnimi pričakovanji, pa vendar z eno željo, da se pogovorimo o skupnih stvareh, da v odkritem dialogu pridemo do zaključkov, katerih uresničevanje bo reševalo probleme mladih, ki se v sedanjem trenutku vedno bolj zaostrujejo.

Delali smo v šestih komisijah. Razpravljalcev je bilo veliko, vsak delegat je hotel stopiti na govorniški oder, pa vendar me je v Komisiji za organizacijski razvoj, idejno-politično graditev in uveljavljanje kadrovske politike, v kateri sem sama sodelovala večina referatov razočarala. Bili so polni frazerjanja, parol, ki si jih lahko zatakemo za uho, saj kaj drugega z njimi pač ne moremo početi. Vsebovali so posledice sedanjega stanja v mladinski organizaciji in v naši družbi, niso pa govorili o vzrokih, poudarjali so pomembnost čisto nepomembnih stvari, kot je na primer evidenca članstva, obsojali so profesionalizem v mladinski organizaciji, niso pa govorili o tem, kako preseči forumsko delo, kako doseči množičnost mladinske organizacije, ki bo združevala mlade ne glede na idejne razlike in družbeni položaj v borbi za socialistični samoupravni položaj vseh ljudi.

Nasproh se je precej govorilo o forumskem delu mladinske organizacije. V črno je zadel delegat, ki je v svojem referatu poudaril, da je potrebno organizirati mlade v najmanjših enotah. Tako ne bo potrebno govoriti o profesionalizaciji mladih, o predstavnikih mladih, kajti tam, kjer so predstavniki — mladih ni.

Zelo resno smo se delegati lotili družbenoekonomskega položaja mlade generacije, predvsem zaposlovanja in pa stanovanjske problematike. Bili smo si edini, da rast brezposelnosti ni le ekonomsko vprašanje, ampak tudi idejno-politično in razredno vprašanje, zelo pomembno za stabilnost in razvoj naše družbe. Prav tako smo poudarili, reševanje tega problema ni le naloga mladih, ampak naloga celotne družbe; potrebna je naša skupna akcija, v kateri nihče ne bo oproščen odgovornosti.

Odgovornost je bila pogosto tema

Srečno in zadovoljno v letu 1983

SKUPŠČINA OBČINE, DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE, IZVRŠNI SVET, DRUŽBENE ORGANIZACIJE, SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI IN NAŠ ČASOPIS

Namesto novoletnih voščilnic je Občinska konferenca SZDL Vrhnikar namenila 1.000,00 dinarjev v Sklad za gradnjo in opremo Onkološkega inštituta.

Prišel je dedek Mraz

Praznovanje dedka Mraza pa je za otroke prav gotovo najlepši praznik. Nemir pričakovanja je lasten samo njim in njihovi neskončni domišljiji.

Letos so obdaritve s programom že peto leto. Osemnajst delovnih organizacij se je odločilo za obdaritev svojih otrok v Cankarjevem domu na Vrhniku, dedek Mraz pa bo obiskal malčke tudi v osmih krajevnih skupnostih. Program so pripravili: Lutkovna skupina z Vrhnikar in štiri dramske in lutkovne skupine vseh treh osnovnih šol. Sredstva pa so namenili, ZKO in delovne

organizacije, ki so prispevale za vsakega otroka 40 dinarjev za ogled predstave. V okviru novoletnega praznovanja so si otroci v VVZ ogledali risane filme, na OŠ Borovnica in OŠ Log — Dragomer predstavo Lutkovnega gledališča »TOBJA«, na Vrhniku pa gledališko predstavo »SAJ SI VENDAR PUNCA«, s katero je gostovalo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice.

Pripadniki JLA so svoj dan praznovali na številnih svečanostih. Tako je bilo tudi v obeh naših vojašnicah. Fotografija je s svečanega zbora vojakov in starešin v vojašnici Ivan Cankar

Naša delegatka na Zveznem mladinskem kongresu: Bojana Perić.

BOJANA PERIĆ

NOVOLETNI POGOVOR Z ANDREJEM VIDOVIČEM, PREDSEDNIKOM OBČINSKE SKUPŠČINE

S skupnimi napori v srečno 1983

Ko govori, je tako miren kot tedaj, ko razmišlja. Le izraz na obrazu se mu spreminja, tako kot mu veleva misel. Že izraz pa je preuderen, nobene nepremišljene misli. Tudi ko sva se pogovarjala, je enkrat raje počakal, toda le za komaj zaznavni trenutek, da je uredil misli.

Menda bo to glavna »oznaka« za Andreja Vidoviča, ki je od letošnje pomladi predsednik občinske skupščine. Te funkcije pa ne opravlja profesionalno. Še vedno je najprej delavec v Fenolitu, kjer je že sedemnajst let. Po poklicu je kemik. Šele potem je predsednik občinske skupščine.

Lani je — študiral je ob delu — pridobil naziv inženirja. Energije mu ne zmanjka. Vpisal se je še na drugo stopnjo. Ob delu, študiju pa mu ni zmanjkalo časa za aktivnost v družbenopolitičnem življenju. Doslej je imel že vrsto pomembnih funkcij; tudi predsednik Zbora združenega dela je že bil, član komiteja OK ZKS, predsednik občinskega sindikalnega sveta... in sedaj predsednik občinske skupščine.

Prvo polovico delovnega časa opravite v Fenolitu, drugo na »občini«. Je razlika med enim in drugim delom?

Razlika vsekakor je, še posebno, če delaš v proizvodnji. Tam imaš več dorečenega, so navodila, po katerih se moraš ravnati. »Tera« te proizvodni proces, imaš veliko konkretnije naloge, ki jih moraš vsak dan realizirati, velikokrat so vezane tudi na kratek rok. Glavna skrb je, da so te naloge realizirane. Delo na »občini« pa je nekoliko drugačno. Posebno še delo predsednika skupščine, ker se teh nalog ne da realizirati v kratkem času, ampak vsaka naloga posega v bistvu že v delovanje sistema, izvršitev teh nalog traja precej časa. Vendar mislim, da velikokrat preveč časa. Če bi se vsi angažirali, ko se pojavi nek predlog, nek dogovor, ko se nekaj sklone, če bi vsak takoj videl svoje delo, svojo nalogo, bi veliko stvari lahko hitreje naredili, kot pa jih sedaj.

Pa je še kaj tistega starega »županstva« v tej funkciji?

Še sam ne vem, od kje taka mentaliteta, da občani skoraj vsak dan osebno nekaj pričakujejo od mene. Kje so vzroki za tako razmišljanje? Mogoče je manjši del vzrokov v tem, kako so moji predhodniki opravljali to funkcijo. Po drugi strani pa je to

verjetno tudi posledica tega, koliko je bil sistem odločanja v preteklosti razvit. Namreč če hočeš neko zadevo premakniti, če baza ne odloča, je potem odločitev v ožjih krogih, vendar mislim, da taka odločitev ni v pristojnosti predsednika skupščine. Nekatere stvari pa so se odločale le v preozkih krogih v občini. Jaz nisem prišel s takim prepričanjem na to funkcijo. Že prej, ko sem delal v komiteju in sindikatu, bolj idealistično gledal. Vedno sem skušal tako delovati, kot so velevale splošne politične usmeritve. Ne smeš si prisvajati nečesa, do česar ti nihče ne daje pravice. In za vse probleme, glede katerih se obračajo name, pa naj bo posamezniki ali delovne organizacije, poskušam svoj vpliv uveljaviti tako, da se pozanimam v tistih sredinah, kjer morajo do ločen problem razreševati. Kaj pravzaprav čakajo, kaj so doslej naredili in zakaj so stvari zaostale, kje so problemi, ali stvari niso bile realizirane zaradi nedelavnosti, zaradi podcenjevanja ali pa so naleteli na kak objektivni problem in niso mogli naprej? Jaz skušam s te mrtve točke stvari samo premakniti, vendar še vedno na samoupraven, demokratičen način. Včasih pa se tudi zgodi, da jim za preskok kakega problema le nakažem predlog.

Kaj lahko rečete o delu nove skupščine? Teče delo kontinuirano, delegati so namreč novi, in ali lahko ocenite povezanost delegatov z bazo?

Neka praznina je bila in je še vedno. Ne smemo si delati iluzij — niti v preteklosti niti sedaj, v tem začetku — da so zbori SO rešili kakšen problem v občini. Kvečjemu so dali sliko mnenja širšega kroga ljudi, dali so predloge za rešitve, ki so se pozneje razdelali. Mislim, da to še vedno velja, ni posebnega posvetovanja z bazo.

Družbenopolitični zbor zelo malo dela s stališči baze. Ko sem delal še v sindikatu, je predsedstvo obravnavalo gradivo. Nastal je problem, recimo ko se de-

legati, tisti formalni delegati, niso udeleževali naših sej. Ko smo imeli na dnevnem redu na primer ukrep v Komunalnem podjetju ali smo govorili o gospodarjenju, so bili delegati sindikata dokaj medli, in jasno, če so ti medli, potem ne moreš dati trdnega stališča delegatom. Nikdar nisem imel občutka, da imamo mi kot vodstvo sindikata pove-zavo z delegati v sindikatu. Mislim, da je podobno tudi s predsedstvom SZDL. Na sejo družbenopolitičnega zbora pridejo seznanjeni s stališči samo tisti delegati, ki so člani predsedstva.

Dosti bolj je v zboru krajevnih skupnosti. Toda tu je spet vprašanje, koliko občanov je sodelovalo pri oblikovanju stališč. Predvsem je značilno za ta zbor, da se pripombe ne nanašajo na nek problem, ki je nastal pred

Andrej Vidovič: z delom in zaupanjem v lastne sile si bomo ustvarili srečno leto 1983

kratkim, pred mesecem, ampak na problem, ki se vleče že nekaj mesecev ali let in se nikakor ne razreši. Mislim, da se že zaradi dolžine trajanja določenega problema večkrat zastopa mnenje širšega kroga svojih krajanov. Medtem ko se pri problemu, ko še vsebina ne tiče njihove KS, so mnenja le pretežno osebna ali samo okrnjene delegacije.

V zboru združenega dela pa je čutili, da se delegati posvetujejo tudi s strokovnimi službami v svojih delovnih organizacijah?

Skoraj na vsaki seji se vidi, da je še nekdo sodeloval pri oblikovanju stališča delegacije. Najpogosteje se to vidi pri delegatih iz IUUV. V zadnjem času tudi iz Kovinarske — vsaj iz razprave o problematiki razvoja kmetijstva v

občini, se to vidi, ko je imel delegat tudi mnenje strokovnih služb. Medtem ko delegati iz ostalih delovnih organizacij, razen včasih iz Lika in Iskre, ne razpolagajo s stališči strokovnih služb. S tem opazamo še nekaj: v precejšnjih težavah so konference delegacij; to se vidi iz udeležbe.

Lahko opredelite najbistvenejše naloge v letu, ki se izteka?

Ne samo da je bil vodovod najpomembnejša naloga. Še nekaj pomembnega je bilo ob tem. V pripravah na referendum je bilo veliko pomislekov, ki so temeljili na nezaupanju občanov, izraženih je bilo veliko dvomov. Sam odziv na referendum in sam izid referenduma je veliko teh bojzani in predsodkov zrušil, kar nam prav gotovo daje polet in več poguma za akcije, ki se jih v občini lotevamo. No, k sreči bomo ta vodovod zgradili v predvidenem roku. Predvsem uspešen zaključek te akcije nam bo dal veliko moralno oporo tudi za delo za naprej in v bistvu utrdil zaupanje občanov, ki so ga na referendumu izkazali.

Kaj menite o nadaljnjem razvoju in položaju našega gospodarstva? Bo dovolj močno, da se bo razvijalo po začrtanih programih?

Mislim, da bomo morali tudi v občini — pa ne samo za naslednje leto — vse plane naravnati tako, da bi kratkoročno reševali probleme, ki trenutno so, istočasno pa ob vseh omejitvah »graditi« razvoj za naprej in del sredstev nameniti ne samo za reševanje trenutne situacije, ampak tudi za pripravo temelja za naslednja leta. K sreči imamo v občini dva močna izvoznika, ki dajeta občinski sluzki dokaj ugodno moč — dobro devizno bilanco. Ali se kaže s tem zadovoljiti ali ne? Jaz mislim, da smo lahko zadovoljni, da imamo tako razmerje, istočasno pa moramo ob tem, ko bista ta dva največja izvoznika svoje dosežke še izboljševala, iti v tiste delovne organizacije, ki doslej niso pokazale takih rezultatov. Predvsem glede na to, da se za drugo leto predlaga, da bi bil izvoz večji za 18,7-odstotkov in mislim, da je iluzorno pričakovati, da bodo glavni nosilci izvoza, ki so že letos praktično izkoristili svoje zmogljivosti, lahko v naslednjem

letu še naprej reševali našo zunanjetrgovinsko bilanco z dodatnim povečanjem izvoza. Če bodo ti glavni nosilci povečali svoje rezultate na zunanjem trgu za 5 ali 10-odstotkov, bomo lahko zadovoljni. Ostalo razliko pa morajo pokriti tisti, ki doslej niso bili toliko angažirani v izvozu. Težko pa bodo prodrli tisti, ki so vsa ta leta zanemarjali izvoz.

Pomembna naloga je tudi nadaljnji razvoj kmetijstva. Smo se dobro lotili tega problema?

Normalno je, da tudi Vrhnika sledi usmeritvam, da je treba več narediti na področju pridelovanja hrane. Čeprav je naša občina kot nekatere sorodne občine v podrejenem položaju glede na nekatere druge občine, ki imajo boljše naravne pogoje, lahko tudi mi še bolj razvijemo kmetijstvo. Trenutno imamo malo kmetijskih površin, na katerih bi lahko s minimalnimi vloženimi sredstvi lahko zagotovili večjo proizvodnjo hrane. Ta zemljišča moramo usposabljanju na barju ali v hribovskih predelih, kjer so stroški, da dobiš določeno enoto hrane, bistveno večji. Celotno za 30 ali 40-odstotkov več sredstev je treba vložiti, da povečaš količino pridelane hrane, kot v občinah, kjer imajo dobra zemljišča.

Dokaj intenzivno smo se lotili naloge, kako realizirati vse tisto, kar smo v planske dokumente zapisali: program Pokojišče, hidro in agro melioracije, na Zaplani naj bi začeli z intenzivno pašo itd.

Programi bomo morali tako zasnovati, da se nam bo fond kmetijskih površin povečeval.

Pred časom tudi nas ni obšlo pomanjkanje nekaterih artiklov. So pričakovati za leto, ki je pred nami, boljše?

V kolikor se bomo organizirali v občini in v KS, da bomo vplivali na ljudi, da si ne bodo delali zalog, potem bo za vse dovolj teh artiklov; v nasprotnem primeru pa jih bo primanjkovalo. Potrošniško mrzlico je treba omejiti.

Normalno preskrbo v naslednjem letu bo možno zagotoviti samo z dobrim sodelovanjem in z delom potrošniških svetov v KS, po drugi strani pa bo treba zagotoviti, da bodo trgovci in pridelovalci hrane odigrali svojo vlogo.

Tudi sredstev za razne opravila v KS bo najbrž manj?

Mislim, da bi bilo preoptimistično pričakovati, da bo več sredstev za delovanje KS. Dodatna sredstva lahko dobimo le iz gospodarstva, ki pa ga ne moremo in ne smemo še dodatno preobremenjevati. Poiskati moramo vse možne načine, da ga še razbremenimo! Mislim, da bomo morali z našim delovanjem v KS le vzpostaviti vzdušje, da ne bodo pričakovali, da bodo plačana volonterska dela, ampak da bo prostovoljnega dela še več! Zavedati se moramo, da bomo v naslednjem obdobju urejali samo najnujnejše stvari. Prav gotovo se bomo morali marsičemu odpovedati. V glavnem bomo morali skrbeti za to, da nam tisto, kar že imamo, ne bo propadlo.

Če bodo materialne možnosti, pa bomo gradili še kaj novega.

Skratka, ne obeta se nam rožnato leto?! Vaše želje občanom!

Preveč pesimistično pa le ne smemo gledati v naslednje leto! Še bolj moramo skrbeti za to, da bo prišla beseda delavcev in krajanov še bolj do izraza, kot doslej. Eden od načrtov, ki jih imamo pri samem delu občinske skupščine, da bomo posvetili več pozornosti — kljub temu, da je to že fraza — da bo skupščina začela tudi preverjati, spremljati realizacijo sprejetih sklepov. Doslej je bila namreč praksa, da smo se vse preveč trudili s samo pripravo sej zborov SO.

Sedaj so delegate še najbolj zainteresirala delegatska vprašanja. Če drugega ne, je vsaj odgovor dobil, pa se je naredilo kaj ali nič. Za vnaprej moramo zagotoviti, da se bo nekaj tudi dogajalo. Delo in pozornost skupščine morata biti usmerjena v realizacijo sklepov. Jasno pa to zahteva več dela strokovnih služb. Združeni, s skupnimi napori, bomo marsikaj uresničili. Predvsem si bomo vsi z delom in zaupanjem v lastne sile ustvarili srečno leto 1983. Skupna volja in hotenje, da prebrodimo nekoliko težjo situacijo, bo nedvomno pomagala, da dosežemo željene, toda realne rezultate.

Vsem želimo veliko delovnih uspehov, osebne sreče in mirno leto 1983!

● MED MLADIMI OD DVAJSETEGA DO DVAJSETEGA

Kaj nam je prinesel seminar?

V zadnji številki Našega časopisa smo vas obvestili o tem, da naša OK ZSMS pripravljajo dvodnevni seminar. Teme so bile aktualne, to sedaj že lahko trdim, saj so mlade vzpodbudile k aktivnemu spremljanju in sodelovanju na predavanjih.

Osnovnošolci so se v svoji skupini pogovarjali o problemih s katerimi se srečujejo v svojem šolskem okolju. Poudarili so, da se o samoupravljanju na šoli še vedno samo govori, napredka pa ni nobenega, še vedno skoraj povad vlada podrejeni položaj učencev in nadrejeni položaj učitelja. Seveda ni vse tako črno, kot morda izgleda na prvi pogled, seveda ni vse tako spremenilo, vendar bi si učenci želeli, da bi bil odnos učencu- učitelja še bolj pristen in prijateljski.

Dogovorili pa so se tudi o akcijah, ki jih bodo izvedli učenci- mladinci vseh treh osnovnih šol naše občine.

OK ZSMS iz krajevnih skupnosti so v svoji skupini po uvodnih predavanjih poudarjali predvsem napake, ki se pojavljajo na relaciji mladinska organizacija — krajevna skupnost in mladinska organizacija — občinska konferenca. V čem je glavni problem?

Glavni problem je v tem, da mladi ne poznajo dovolj možnosti, ki jim jih ponuja organiziranost mladinske organizacije, zato ker mladi, ki že dalj časa delajo v mladinski organizaciji, ne prenašajo dovolj svojih izkušenj na mlajše mladince; tako niso seznanjeni z vsemi možnostmi, ki jih nudi organiziranost v mladinski organizaciji.

Pereče probleme pa so izpostavili mladi iz organizacij združenega dela.

Mladi se v svoji delovni sredini pogosto srečujejo s problemi: — slabi odnosi med delovodjem in delavcem, posebno če je to mlad delavec; — mladi, ki pridejo iz šol, si težko pridobijo zaupanje starejših sodelavcev; — pojavlja se nezainteresiranost mladih za delovanje v mladinski organizaciji znotraj OZD; — tudi mladi komunisti v teh sredinah ne delujejo (seveda so tudi redke izjeme).

Skupni sklep skupine je bil, da se bomo morali v vseh sredinah zavzemati za zdrava in aktivna mladinska jedra, ki bodo znala priložnosti specifičnim problemom mladih delavcev in se bodo borila za njihov enakopraven položaj. Le tako bomo v mladinske vrste pritegnili množico mladih, ki bo zagotavljala frontnost in moč naše organizacije.

Kot lahko vidite, smo se mladi pogovarjali konkretno o problemih, ki nas tarejo in poskušali najti rešitve. Z izvedbo bo potrebno ogromno energije, volje in seveda dela, vsega tega pa mladim ne manjka.

MAJA KAJDAŠ

Ali je nezaposlenost problem?

V zadnjem času se velikokrat pojavlja vprašanje brezposelnosti; ali je to že problem, ki ga je vredno obravnavati? Če gledamo le ozko lokalistično, lahko rečemo, da še ni zaskrbljivo. Tudi v Sloveniji se še ne pojavlja ta problem v takšni širini kot na Kosovu, kjer je rezultat nezaposlenosti 27,3 odstotka. V celotni Jugoslaviji je okoli 800.000 ljudi brezposelnih, od tega več kot polovica mladih. Podatek pa postane še bolj zaskrbljivo, če vemo, da so to v večini šolani ljudje. Brezposelnost ni le gospodarski problem, kaj kmalu lahko pride v socialni ter tudi politični.

Prav zato mladinska organizacija opozarja celotno družbo na vse to ter skuša doseči reševanje problemov, še predno se pojavijo v hujši obliki.

Tudi mladi na Vrhniku smo se aktivno vključili v razpravo okoli zaposlovanja oziroma nezaposlenosti.

Imeli smo študijsko sejo na to temo, na kateri smo izoblikovali stališča. S oblikovanimi stališči smo se udeležili tudi okrogle mize o zaposlovanju, ki jo je pripravil MS ZSMS ljubljanske regije.

Dopolnjena stališča smo poslali vsem predsednikom OO ZSMS, ki so jih na posvetu potrdili.

Naj sedaj na kratko naštejemo najpomembnejše točke, ki naj bi bile tudi osnova za nadaljnjo akcijo.

— Potrebna je skupna in enotna akcija vseh družbenopolitičnih organizacij v občini. Le tako bomo lahko dosegli konkretne rezultate. Glavno vlogo pa morata prevzeti sindikat in mladina.

— V vsaki sredini je treba izpostaviti vprašanje nadurnega ter pogodbenega dela. Oboje je treba zmanjšati na minimum, v skladu z zakonom o medesebnih delovnih razmerjih.

— Kadrovski plani, plani izobraževanja ter štipendiranje morajo biti sestavni del planov produkcije, ne pa poseben paket dokumentov.

— Vztrajati je treba na stališču, da imajo prednost sprejema na nova delovna mesta brezposelni.

— Možnost zaposlovanja je treba iskati v kmetijstvu ter drobnem gospodarstvu.

— Poklicno usmerjanje mora postati praksa ter mesto večjega povezovanja med osnovnimi šolami in organizacijami združenega dela.

To so le najpomembnejša stališča predsedstva OK ZSMS glede zaposlovanja. Podobna sta sprejela tudi sindikat in socialistična zveza. Če jih bomo začeli uresničevati takoj, potem se pri nas ne bo pojavljalo vprašanje, BITI ALI NE BITI ZAPO-SLENI. Potem bo lahko res vsak človek (posebno mladi) dojel zaposlitev in tako uresničil eno od osnovnih pravic, ki mu jo daje naš sistem socialističnega samoupravljanja, to pa je, da razpolaga z dohodkom, ki ga ustvari.

A. M.

Novo vodstvo

Po zamenjavi predsednika, ki zaradi službene dolžnosti ni mogel opravljati svoje naloge, smo mladinci OO ZSMS Borovnica izvolili novega predsednika in še nekatere člane predsedstva. Predsednik je Andrej Drašler.

Na prvem sestanku predsedstva smo ugotovili, da nas čaka težka naloga, ki pa sicer za našo mladinsko organizacijo ni nova: kako vključiti čim večje število mladincev v delo naše osnovne organizacije. Ze vrsto let ugotovljamo, da se po končani osnovni šoli mladi porazgubijo. Mnogi ostanejo aktivni v športnih, kulturnih in drugih organizacijah oziroma društvih, ki jih v Borovnici ni malo. Toda ta dekleta in fantje se mnogokrat premalo zavedajo, da so hkrati, ko delajo v določenih društvih, še vedno člani mladinske organizacije. Jasno je, da se v društva vključujejo zaradi svojega lastnega interesa: toda kot mladinci bi se morali odzvati tudi osnovni organizaciji mladine, organizirati akcije in prireditve v okviru mladinske organizacije, v njih sodelovati, dajati pobude in predloge.

Seveda takega odziva ni mogoče pričakovati čez noč. Naša naloga je, da poskušamo mlade motivirati in prebuditi v njih zavest mladincev.

M. B.

Komisija za kulturo in klubsko dejavnost pri OK ZSMS

Zaradi zelo povezane dejavnosti komisije za kulturo in komisije za klubsko dejavnost smo si pri OK ZSMS Vrhnika odločili, da se bo delo teh dveh komisij povežalo. Pripravili smo tudi skupni program. Osnovni cilj, ki smo si ga zastavili v prihodnjem letu, je izpeljava akcije Naš klub 83. Teh akcij se verjetno marsikateri starejši mladinec še spominja iz preteklih let, saj je bila ta dejavnost v občini precej razvita. Želimo, da bi se na tekmovalne Naš klub 83 prijavilo čim več OO ZSMS iz občine. Te bodo vsak mesec oddajale poročila o svoji dejavnosti — žiriji Naš klub 83, ki bo prej izbrana. Ta žirija bo ocenjevala delo OO ZSMS in na podlagi tega tudi izbrala najboljšo OO ZSMS. Vse OO pa bodo lahko svoje najbolj uspele akcije (literarni večer, družabni večer, razstava, ples...) prikazovale v okviru prireditve Naša beseda. Vse to nam bi pripomoglo tudi k boljšemu pregledu delovanja OO ZSMS v občini. Vendar pa akcija Naš klub 83 ne more uspeti, če se nanjo ne bo prijavilo večje število OO ZSMS, zato vabimo vse, ki jih to zanima, da to čimprej sporočijo na OK ZSMS Vrhnika, Cankarjev trg 8.

To je sicer ena izmed osnovnih in stalnih akcij, ki jo komisija za kulturo in komisija za klubsko dejavnost načrtujeta za naslednje leto, vendar pa ni edina.

Med drugim nameravamo izpeljati še problemsko konferenco o kulturi in klubski dejavnosti, ki naj bi pokazala tudi neke usmeritve za delo vnaprej. Sodelovali bomo pri ustanovitvi Glasbene mladine Slovenije, priredili bomo ogled filma ter razgovor o njem. V sodelovanju z ZKO bomo poskušali organizirati eno-

nevni seminar za mlade, ki jih zanima kultura in klubska dejavnost. Z ZKO bomo sodelovali tudi pri pripravi programa ob študentski mladosti. To je samo del akcij, ki so vključene v program dela za naslednje leto. Vsa, ki ga to zanima, se lahko oglasi na OK ZSMS Vrhnika, kjer bo dobil natančen program dela, lahko pa pride 6. 1. 1983 ob 17. uri na isti naslov, ko bo ponovni sestanek komisije za kulturo in klubsko dejavnost.

V. J.

KRATKE NOVICE IZ OSNOVNIH ORGANIZACIJ

Mladi v Blatni Brezovici so na svojem zadnjem sestanku pregledali in ocenili delo v svojem okolju. Njihova ocena je sledeča:

- stanje v KS je slabo (veliko nerešenih problemov, ni primarne organiziranosti),
  - želijo si stikov z drugimi OO v naši občini,
  - želijo si več obiskov s strani članov predsedstva OK ZSMS,
  - pri svojih akcijah pa si želijo več podpore s strani ostalih DPO v KS,
  - sodelovanje s 6. konferenco kasarne Ivan Cankar pa si želijo ohraniti in še izboljšati.
- Prebudili so se tudi mladinci v IUUV. Izbrali so novo vodstvo, ker prejšnje ni več delalo. Naredili so si tudi akcijski program. Volje pa jim tudi ne manjka.
- Tudi na Logu so zamenjali vodstvo. Novi predsednik je Miran Stanovnik, njegova desna roka pa je Marija Rus, ki so jo izvolili za sekretarko. Veliko uspeha pri delu!

Kaj smo delali na OK ZSMS?

Poleg izpeljave kviza Mladost v pesmi besedi in spretnosti, smo pripravili SS o razvijanju prostovoljnega dela v občini Vrhnika za obdobje 1983—1985 in osnutek dali v ravno razpravo do 15. 1. 1983. (Upajmo, da so za brigadirje na obzorju lepi dnevi.) Izpeljali smo tudi dve razpravi. In sicer o mladinskem prostovoljnem delu in o problemih glede zaposlovanja. Udeležili smo se tudi razprav na tve tve, ki sta potekali na nivoju republike oziroma regije. Zaključki so podobni oziroma skoraj isti, kot smo jih mladi sprejeli na nivoju občine. (Mi smo na liniji, n'č se nam ne more zgoditi!)

O materialih za naš kongres pa nismo nič razpravljali. Slabost vodstva OK ZSMS??? Ne, izgleda, da se tovarišem na zvezi ni zdelo potrebno, da akcijski program za naslednja štiri leta, statut in poročilo ZSMJ obravnava BAZA!!! Se bojijo kritike? REKLA IN OSTALA ŽIVAJ!

Analiza in ocena uresničevanja ustavne vloge KS ter predlog za preoblikovanje KS Vrhnika

Razlogi za razmišljanje o temeljitejšem uresničevanju ustavne vloge občanov v naši KS so bili poleg vsakodnevnih izkušenj predvsem dejstvo, da se naša KS v vseh pogledih spreminja in postaja bolj raznovrstna. Število prebivalstva KS Vrhnika se je močno povečalo, saj nas je ob popisu leta 1961 bilo 3.924, leta 1971 že 4861, leta 1981 pa že 6361. Tolikšno število prebivalcev v sedanjih krajevni skupnosti z velikimi težavami realizira svoje pravice in dolžnosti, predvsem pa težko sodoča o skupnih problemih mesta, organizirali iz ene v več krajevnih skupnosti.

I.

Ustavna vloga KS je, da v njej delovni ljudje in občani odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov ter o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na področju urejanja naselja, komunalnih dejavnosti, zdravstvenega varstva, otroškega varstva, socialnega varstva, izobraževanja, kulture, telesne kulture, zaposlovanja, obveščanja, usklajevanje interesov proizvajalcev in potrošnikov, varstva in izboljšanje človekovega okolja, splošne ljudske obrambe in družbene samozastite ter samoupravnega reševanja sporov, ki nastanejo v odnosih med ljudmi.

Pri oblikovanju KS je nujno strmeti za tem, da se delovnim ljudem in občanom omogoči čim neposrednejše odgovarjanje in sporazumevanje o zadovoljevanju svojih in skupnih interesov in potreb učinkovito uresničevanje in razvijanje samoupravljanja in negovanje humanih medsebojnih odnosov. Samoupravna organiziranost KS mora biti takšna, da pride do izraza načelo, da delovni ljudje in občani odločajo o vseh problemih KS, ki izvirajo iz skupnega življenja in dela v krajevni skupnosti.

II.

Izhajajoč iz družbenih ciljev in vloge KS ter upoštevaje ugotovitve o trenutni stopnji razvoja samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov v KS Vrhnika lahko povzamemo nekatere zaključke, ki bi nas lahko usmerjali pri opredeljevanju nadaljnjih nalog.

Lahko rečemo, da niso v celoti izrabljene možnosti, ki jih nudi sedanja organiziranost na področju samoupravnega kakor tudi družbenopolitičnega delovanja. Res je, da ni vse odvisno le od organiziranosti, zato je potrebno pogledati vzroke za necelovito izbrano možnost, ki jih daje sedanja organiziranost. Vpliv krajanov za uresničevanje osebnih in skupnih interesov je nezadovoljiv, odločitve niso v zadostni meri odraz interesov in spoznanj krajanov, ne le zaradi organov zunaj KS, temveč tudi zaradi nezadostnega spoštovanja danih pobud ali sprejetih odločitev v sami krajevni skupnosti.

Premalo usmerjamo aktivnost na konkretne akcije ožjega značaja kot so: urejanje okolice, manjša vzdrževalna dela v hišah in tudi zunaj njih (ulicah), razne oblike množičnih akcij in podobno. Predvsem bi v tem pogledu morale delovati tudi družbenopolitične organizacije.

Ugotoviti moramo, da je še premajhna vloga krajanov pri urejanju skupnih interesov, zato bo potrebna tudi drugačna samoupravna in poslovna povezanost posameznih dejavnosti z občani kot so trgovina, gostinstvo, komunala, urbanizem in drugih, ki so neposredno povezani z njimi.

Potrebno je stalno usklajevanje osebnih in skupnih interesov in spoznanj za načrtovanje in uresničevanje akcij v KS in tudi zunaj nje. V tem pogledu so možnosti še vedno precej odmaknjene od posameznikov. Usklajevanje poteka na ravni posameznih organov, izboljšanje takšnega stanja se moramo v krajevni skupnosti vse bolj posluževati zborov občanov in oblik, ki omogočajo neposredno odločanje.

S preoblikovanjem sedanje KS v manjše ustvarimo pogoje za večje usklajevanje interesov, neposredno odločanje in zadovoljevanje potreb krajanov. Povezanos z združenega dela s krajevno skupnostjo, predvsem pa z interesi krajanov, se je do sedaj pokazala učinkovita pri posameznih akcijah, manj pa je postala vsakodnevna praksa in še ni našla v zadostni meri mesta v procesu samoupravnega odločanja. Kaže se potreba po trajnem sodelovanju, po uresničevanju in usklajevanju interesov ter skupnem načrtovanju posameznih akcij za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev na območju krajevnih skupnosti. Ugotavljamo, da bi bilo sodelovanje v manjših KS lažje poglobljati, še posebno, ker so dane možnosti glede na zadovoljivo število organizacij združenega dela ter glede na njihovo raznolikost.

Na področju organiziranja krajanov v hišni samoupravi oz. v upravljanju s stanovanjskim prostorom, lahko ugotovimo, da dosedanje oblike: hišni sveti, zbori stanovalcev ter delegacije še vedno niso dovolj učinkovite in se v njih vloga stanovalcev le počasi uresničuje. Prav tu se tudi kaže velikost naše krajevnih skupnosti kot faktor pomanjkljivosti pri nadaljnjem poglobljanju hišne samouprave.

Tudi z delovanjem delegatskega sistema se v naši krajevni skupnosti ne moremo pohvaliti. Nasprotno, rekli bi lahko, da je nezadovoljivo. Organi krajevnih skupnosti in delegacije imajo tudi v sedanjem kot v prejšnjem mandatsnem obdobju težave s sklepčnostjo. To kaže na to, da so naši rezultati na področju kadrovanja slabi. Že v postopkih za evidentiranje možnih kandidatov za delegate v zbor krajevnih skupnosti in za delegate za skupščino samoupravnih interesnih skupnosti in za delegate za skupščino samoupravnih interesnih skupnosti so bile težave zaradi tega, ker se v tako veliki krajevni skupnosti malo pozna. Težave ne bi bile tolikšne, če bi se med seboj bolje poznali. Eden od pogojev za boljše medsebojno poznavanje so tudi številčno manjše krajevnih skupnosti.

Ta kritična in samokritična gledanja na stanje samoupravnih odnosov in problemov so bila predmet razprav na mnogih sejah organov in organizacij v naši krajevni skupnosti. V razpravah o teh vprašanih so mnogi dosedanj razpravljalci predlagali, da bi za boljše samoupravno delovanje, za boljše reševanje osebnih in skupnih problemov krajanov v našem mestu namesto ene ustanovili več krajevnih skupnosti.

III.

Glede na število prebivalcev in glede na vrsto možnosti, ki omogočajo celovito reševanje vrste osebnih in skupnih interesov se še sama od sebe nakazuje nujnost preoblikovanja naše krajevnih skupnosti.

Dosedanje oblike organiziranja v okviru volilnih: enot in zborov občanov po posameznih območjih, ki so v preteklosti na nek način predstavljale ne sicer obliko samoupravne organiziranosti, pa vendar možnost delovanja, predvsem družbenopolitičnih organizacij na manjšem področju kot je KS, so se izkazale za zelo pozitivne. V krajevni skupnosti in njenih organih in družbenopolitičnih organizacijah smo doslej imeli številne in tehtne razprave o preoblikovanju sedanje krajevnih skupnosti. V teh razpravah smo se mnogo ukvarjali tudi o mejah in o številu novih KS. Ostali smo pri oceni, da bi bilo najbolje, da bi se organizirali v tri krajevne skupnosti in ta predlog sedaj dajemo v razpravo.

1. Krajevna skupnost »CENTER« (delovno ime), ki naj bi obsegala območje znotraj meje, ki poteka:

Od mostu na Ljubljani »enajsta šola« po Cankarjevem trgu do Stare ceste, po kateri poteka do Turšiča, nato pa Voljčevi cesti proti žagi preko do gostilne Caserman do bivšega doma počitka, nato po Tržaški cesti do tovarne IUUV, od tam po Hribskem potoku do Ljubljane, po kateri poteka do mosta »enajsta šola«.

Navedeno območje obsega 8 popisnih okolišev s 3.017 prebivalci.

2. Krajevna skupnost »KOLODVOR« (delovno ime), ki naj bi obsegala območje znotraj meje, ki poteka:

po cesti Cankarjev trg, nato po Stari cesti do hišne št. 22, nato po poti na Trojico do Robove ceste ob meji vojašnice in Stare Vrhnike do železniške proge po Trojici in Ljubljani do mosta »enajsta šola«.

Navedeno območje obsega 4 popisne okoliše s 1.339 prebivalci.

3. Krajevna skupnost »VAS« (delovno ime) obsega območje znotraj meje, ki poteka:

od Robove ceste pri kasarni mimo Trojice po poti do Stare ceste, hišna številka 22, nato po Stari cesti do Turšiča, Voljčevi cesti proti žagi preko do gostilne Caserman proti bivšemu domu upokojencev po Tržaški cesti do tovarne IUUV po Hribskem potoku do Ljubljane proti izviru in po katastrski meji Verd proti »Pavkarju« do občinske meje Logatec in krajevne skupnosti Zaplana ter Stare Vrhnike do meje proti vojašnici na Trojici.

Navedeno območje obsega 6 popisnih okolišev s 1.971 prebivalci.

Pri določanju mej bodočih krajevnih skupnosti je potrebno upoštevati meje sedanjih popisnih okolišev, ker so le-ti določeni s posebnim zveznim predpisom in bi njihovo spreminjanje zahtevalo poseben dolgotrajni postopek.

Po številu prebivalcev so bodoče krajevnih skupnosti različno velike, vendar je upoštevati dejstvo, da se prebivalstvo v krajevni skupnosti »CENTER« glede na urbanistične omejitve ne bo bistveno povečalo. Krajevni skupnosti »KOLODVOR« in »VAS« pa imata vse možnosti nadaljnega porasta prebivalstva zaradi že načrtovane stanovanjske gradnje.

Ker bo imelo mesto Vrhnika še vedno določene skupne interese, ki jih bo potrebno tudi bodoče reševati skupno, je ena izmed možnih oblik delovanja organiziranje skupnosti krajevnih skupnosti, v okviru katere se bi poleg razreševanja skupnih problemov opravljale tudi določene naloge za vse krajevnih skupnosti. To vprašanje bo potrebno opredeliti v statutih krajevnih skupnosti.

IV.

Vprašanje zagotavljanja finančnih sredstev za pokrivanje potreb naše krajevnih skupnosti je že vrsto let izredno aktualno. Želja in tudi realnih potreb je veliko, finančnih sredstev pa malo. Dosedanje zagotavljanje sredstev iz proračuna, zlasti pa tako imenovana »glavarina« (300 din prispevka delovnih organizacij na zaposlenega) že zdavnaj ne pokriva vseh potreb. Brez sodelovanja občanov z delom in finančnimi sredstvi že doslej ne bi bili mogli reševati toliko kot smo. Tudi prispevek delovnih organizacij za reševanje skupnih problemov (npr. sedaj nazadnje prispevek za ureditev pokopališča) je bil zelo potreben in se v njem vidi razumevanje za reševanje skupnih problemov.

Zavedati pa se moramo, da sama sprememba števila krajevnih skupnosti v našem mestu ne bo prinesla več finančnih sredstev, pa bo dala realnejšo možnost za iskanje drugih virov financiranja (konkretni in realnejši načrti) in možnost racionalnejše uporabe zbranih sredstev kakor tudi za večje oplemenitenje zbranih sredstev s sredstvi in delom krajanov.

Ko razmišljamo o potrebah v KS in problemih financiranja, moramo že sedaj jasno povedati in se zavzemati za solidarno reševanje problemov na območju celega mesta. To bo nujno tako zaradi reševanja tistih vprašanj, ki so skupnega pomena za prebivalce celega mesta, kot zaradi različne stopnje komunalne opremljenosti posameznih delov mesta ali ulic.

Za normalno delovanje bodočih krajevnih skupnosti je potrebno zagotoviti ustrezne materialne in prostorske pogoje za delovanje samoupravnih organov, teles, delegacij ter družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti ter zagotoviti normalno financiranje.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL VRHNICA

Žirija za podeljevanje priznanj osvobodilne fronte slovenskega naroda

razpisuje za leto 1983 Srebrna priznanja Osvobodilne fronte

Priznanje OF je namenjeno posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnejšega pomena pri razvoju socialistične samoupravne družbe zlasti pri:

- uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh ravneh,
- uveljavljanju, krepitvi in razvoju SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega dela in življenja ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju in razvijanju temeljnih samoupravnih skupnosti.

Predlog za srebrna priznanja OF naj predlagatelj (družbenopolitične in družbene organizacije, organizacije združenega dela, društva in drugi družbeni dejavniki) pošljejo Žiriji za podeljevanje priznanj OF pri OK SZDL Vrhnika, Cankarjev trg 8, najkasneje do 15. marca 1983. Vse obveščamo, da je to edini objavljeni razpis in jih o razpisu ne bomo še posebej obveščali.

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ OF PRI OK SZDL VRHNICA

Ob proučevanju možnosti za zagotovitev prostorov bodočim KS je ugotovljeno, da bi pisarno ter manjšo sejno sobo za krajevno skupnost Kolodvor za gotovili v Črnem orlu, ker se je LIKO preselil v nove prostore. Krajevna skupnost Center bi imela svoje prostore v sedanjih prostorih KS Vrhnika. Nekoliko večji problem je z zagotovitvijo prostorov za KS Vas. Po vsestranski analizi možnosti za zagotovitev prostorov KS Vas se ponuja rešitev v tem, da bi KS Vas lahko imela prostor v sedanjih prostorih OBO ZZZ Vrhnika pod pogojem, da bi se organizacija ZZZ preselila v prostore, ki jih sedaj uporablja Zveza rezervnih vojaških starešin, ZRVS pa bi se preselila v pisarno v Črnem orlu.

Prednost take rešitve je dvojna: KS Vas bi lahko za večje sestanke uporabljala sejno sobo in dvorano Doma KS, ZZZ bi bila v stavbi na Cankarjevem trgu 8 skupaj z vsemi ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, ZRVS pa bi bila v stavbi skupaj z Občinskim štabom TO ter občinskim oddelkom za ljudsko obrambo. Poleg te prednosti bi uporabniki stavbe v Črnem orlu lahko skupaj uporabljali sejno sobo, ki bi jo tam pridobili.

Za uspešno delo krajevnih skupnosti bo potrebno vložiti veliko truda in stroškovnega dela krajanov. Ena glavnih nalog bo, da krog družbeno aktivnih krajanov čimbolj razširimo ter da se tako organiziramo, da bo postopno možna deprofesionalizacija nekaterih nalog v krajevni skupnosti, ki jih sedaj opravlja profesionalci.

Sedaj sta na krajevni skupnosti polno zaposlena tajnik in administratorka, poleg tega pa po pogodbi opravljajo posamezno delo za potrebe krajevnih skupnosti referent za SLO, računovodja in snajlika. Glede na povečan obseg dela v bodočih treh krajevni skupnosti predvidevamo, da bi bilo potrebno zaposliti dodatno administrativno moč. Ravno tako bi bilo potrebno za 4 ure zaposliti referenta za SLO, kateri bi se ukvarjal z vprašanji organiziranosti civilne zaščite, narodne zaščite, stalnem dopolnjevanju obrambnih načrtov ter sproti ažuriral kadrovske evidence.

Ob zaposlitvi delavca za računovodska dela in referenta za SLO bi odpravili vsa pogodbenega dela, kar bi pomenilo, da se stroški bistveno ne bi povečali. Delno se bodo povečali stroški na račun vzdrževanja dveh novih prostorov ter delovanja delegatskega sistema ter krajevnih samouprave.

Vrhnika, december 1982

Odbor za koordinacijo aktivnosti ob pripravah na prostorsko preobrazbo KS Vrhnika

V prihodnji številki bomo objavili grafični prikaz bodočih krajevnih skupnosti.

Akcijski program družbenopolitične aktivnosti za preobrazbo krajevnih skupnosti Vrhnika

Uresničevanju samoupravnega položaja in vloge delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti smo na Vrhniki v zadnjih letih skupaj z organi krajevnih skupnosti, družbenopolitičnimi organizacijami, zlasti z organizacijami Zveze komunistov, namenjali posebno skrb in v zvezi s tem vodili nekatere konkretne družbenopolitične aktivnosti. Tudi v občinskem merilu je temu vprašanju namenjeno precej pozornosti, tako da je ta naloga evidentirana tudi v občinskih programih.

Že smo resno razmišljali o razpisu referendumu, pa smo od tega odstopili. Ob obisku delovne skupine CK v naši KS smo se ponovno dogovorili, da v akcijo za prostorsko preobrazbo KS gremo. To smo nameravali storiti po izvedbi referendumu za krajevni samoprispevek, vendar tako, da bi tudi preobrazbo naredili še pred volitvami. Neuspešen izid referendumu za krajevni samoprispevek nas je precej razočaral. Kljub temu so priprave za volitve potekale tako, kot da bo do volitev preobrazba izvedena. Novembra 1981 pa je svet krajevnih skupnosti podal predlog, da naj bi akcijo za prostorsko preobrazbo organizirali po volitvah.

Ne glede na to, da prostorske preobrazbe še nismo naredili, lahko ocenimo, da delo ki je bilo v zvezi s tem opravljeno, ni bilo zaman. V razpravah smo prišli do raznih argumentov za takšno ali drugačno število krajevnih skupnosti v našem mestu, evidentiranih imamo lepo število kandidatov za delegacije in organe bodočih krajevnih skupnosti in tudi gradiva imamo že precej pripravljene. Vse to bomo pri nadaljnji aktivnosti lahko s pridom uporabili, le naloge moramo čimkonkretnje opredeliti, določiti nosilce in roke za izvedbo.

Predsedstvo KK SZDL, ki je nosilec družbenopolitične aktivnosti, je na svoji seji dne 4. 10. 1982 ponovno proučilo aktivnost v preteklih letih, proučilo dosežane stališča vseh organov in organizacij, ki so o preobrazbi KS razpravljali in se po obširni razpravi odločilo, da aktivnost spodbudi tako, da se akcija do konca izpelje. V ta namen načrtuje naslednje naloge in njihove nosilce:

1. Ustanovitev akcijskega odbora, ki naj celovito oceni dosedanje gradivo in pripombe iz dosedanjih razprav, oceni pogoje za preoblikovanje KS, poda predloge za dopolnitev gradiva in koordinira celotno družbeno-politično aktivnost do popolne realizacije naloge. O svojem delu poroča predsedstvu KK SZDL.

Člani odbora si naloge iz tega programa podrobneje razdelijo in načrtujejo tudi druga opravila ter po potrebi temu predsedstvu ali svetu krajevnih skupnosti predlagajo ustanovitev komisij za izvršitev konkretnih nalog.

2. Izdelava oz. dopolnitev analize stanja in ocene pogojev predloga za prostorsko preobrazbo krajevnih skupnosti.

Nosilec: Akcijski odbor

Rok: 20. 10. 1982

3. Proučitev prostorskih pogojev za delovanje samoupravnih organov, teles, delegacij in DPO v KS z oceno stroškov, upoštevajoč stroške delovne skupnosti.

Nosilec: Akcijski odbor

Rok: 25. 11. 1982

4. Obravnava gradiva iz 2. in 3. točke na predsedstvu KK SZDL

Nosilec: predsedstvo KK SZDL

Rok: 1. 12. 1982

5. Obravnava analize na svetu in skupščini KS, njeno sprejetje in sklic zborov občanov za javno obravnavo.

Nosilec: Svet KS

Rok: Svet 2. 12. 1982, skupščina KS 25. 12. 1982

6. Imenovati iniciativne odbore za ustanovitev novih KS.

Nosilec: Predsedstvo KK SZDL

Rok: 25. 12. 1982

7. Izvedba javne obravnave o predlogu prostorske preobrazbe in o osnutkih statuta KS na zborih občanov.

Nosilec: Svet KS in predsedstvo KK SZDL

Rok: 31. 1. 1983

8. Sprejem zaključne ocene o poteku javne obravnave

Nosilec: Predsedstvo KK SZDL

Rok: 10. 2. 1983

9. Priprava gradiva za skupščino KS o razpisu referendumu

Nosilec: Svet KS

Rok: 21. 2. 1983

10. Sprejem sklepa o razpisu referendumu in njegova objava.

Nosilec: Svet in skupščina KS

Rok: 28. 2. 1983

11. Priprava referendumu (volilno gradivo, glasovalni listki, volilni imenik, vabila, volilni odbori in prostori, inštruktaža odborov):

Nosilec: volilna komisija

Rok: po posebnem programu volilne komisije (pred referendumom)

12. Izvedba referendumu: v nedeljo, 27. 3. 1983.

Nosilec: volilna komisija

PRESEDSTVO KK SZDL VRHNICA

Soglasje k cenam komunalnih storitev

Povečani stroški električne energije, goriv, maziv ter reprodukcijskega materiala upravljalca komunalnih naprav povzročajo čedalje slabši ekonomski položaj tako, da tudi osnovnih programov vzdrževanja (vodovod, kanalizacija, odvoz smeti, urejanje pokopališča) ni več mogoče izvajati.

Zaradi omenjenih razlogov je skupščina Komunalno-cestne skupnosti dala soglasje za nove cene naslednjih storitev:

1. Vzdrževanje vodovoda in kanalizacije (izračun na m³ porabljene vode: din/m³)

Vodarina	Gospod.	Donit	Industrija	
Enostavna reprodukcija	9,15	9,35	11,75	15 %
Razširjena reprodukcija	1,60	1,65	2,05	85 %
	10,75	11,00	13,80	
Kanalizacija				
Enostavna reprodukcija	1,65	1,80	2,25	45 %
Razširjena reprodukcija	2,10	2,20	2,75	55 %
	3,75	4,00	5,00	
Nova cena	14,50	15,00	18,80 din/m ³	
Stara cena	12,00	12,00	15,35 din/m ³	

V povprečju se cene s 1. 1. 1983 povečajo za 23,3 %.

2. Odvoz smeti in urejanje centralnega smetišča

Stara cena 0,95 din/m² stanovanjske površine

Nova cena 1,20 din/m² stanovanjske površine

Poleg cene je Komunalnemu podjetju Vrhnika skupščina predlagala, da na tem področju poišče notranje rezerve v produktivnosti in v kvadraturi stanovanjskih površin iz zadnjega popisa (točkovanje vrednosti stanovanj).

3. Urejanje in vzdrževanje pokopališča na Vrhniki

Veljavna cena (1. 4. 1982) za letno najemnino groba je 134,70 din/m³, sprejeta nova cena pa je 231,70 din/m³.

Veljavnost novih cen komunalnih storitev je predvidena s 1. 1. 1983.

Cene potrdi nadalje dvodolni delavski svet Komunalnega podjetja Vrhnika (uporabniki in izvajalci) in nazadnje SIS za cene v občini Vrhnika.

Kako naprej s kmetijstvom

Razdrobljenost kmetijskih zemljišč ni problem našega časa, pač pa izvira iz zakonov Avstroogrske. Situacije tudi z današnjo zakonodajo nismo nič bistveno izboljšali in današnja zakonodaja še ne pospešuje združevanja zemljišč, ga omogoča. Kmetijska zemljišča prvotno niso bila razdrobljena, kar v knjižici ob 70-letnici združništva in mlekarstva na Vrhniki navaja Franc Furlan: »Površina verske zemlje je bila prvotno razdeljena na okoli 36 gruntov. Menda je bil v vasi v začetku samo en grunt, ki je imel celo zemljo. Druga zemlja je bila razdeljena na polgrunte ali polzemlje, maselce in podruštva. Prvotna površina gozdov, travnikov in njiv enega polgrunta je obsegala okoli 50 ha. Podruštvo pa je imelo od 18—20 ha gozdne površine in nekaj barjanskega sveta.

Ob zgraditvi južne železnice je začel les dobivati vrednost — in od takrat se spominjajo ljudje prvih posredovalcev, ki so vas najprej moralno nato pa še materialno uničili. Propadlo je 18 gruntov, polovica vasi pa gotovo ni propadla brez gorja in solza. Posvetna oblast, kakor tudi cerkvena, je s svojim sistemom sama pripomogla k uničenju kmetijskega grunta.«

To je samo drobec opisa propadanja trdne kmetijske proizvodnje v eni izmed naših vasi. Podobno se je dogajalo vsepovsod. Tega še danes nismo popravili in smo s tem propadanjem kvečjemu nadaljevali, samo še v slabši obliki, s trajnim odvzemanjem kmetijskega zemljišča — (urbanizacija). V 30 letih nam je uspelo pozidati najboljša zemljišča in danes zahtevamo hrano za povečano število prebivalcev.

Problem torej ni enostaven, je pa rešljiv. Ker je povečanje kmetijske proizvodnje nujno, bomo morali tudi zemljišča, ki so bila sedaj manj vredna, usposobiti za intenzivno kmetijsko proizvodnjo. Najti bomo morali sredstva, da bomo izvršili agro in hidro melioracije ter tudi sredstva za nepovratna vlaganja v osnovna sredstva (hlevi) posameznih kmetijskih proizvodnih enot. Ni več časa, da bi prepuščali odločanje posameznim kmetijskim proizvajalcem in lastnikom kmetijskih zemljišč, koliko in kaj bodo na svojih površinah proizvajali, pač pa je potrebno načrtno vložiti sredstva v zemljišča, objekte in osnovno čredo po sprejetem programu, kar je potrebno tudi strokovno spremljati. Tako bo naročeno proizvodnjo dobil že v naprej poznan kupec. Ta kupec je danes poznan, to je Ljubljana s svojo bližnjo okolico, torej ljubljanska regija, ki je spoznala, da po stari poti ni več moč priti do hrane, ker je ta pot zelo nezanesljiva. Kupec želi in hoče vlagati sredstva v naročeno proizvodnjo in to naročeno proizvodnjo želi tudi odkupiti v skladu z že v naprej določenim razmerjem cen glede na reprodukcijski material.

Naročena proizvodnja kupca — ljubljanske regije — pomeni le lastno kmetijsko proizvodnjo v okviru družbenega posestva ali pa družbeno organizirano proizvodnjo v okviru Kmetijske zadruge, ki je organizator proizvodnje za določenega kupca in ki je tudi soinvestitor v predvidenih vlaganjih v zemljišča, zgradbe in osnovno čredo.

Na predvidenih melioracijah, katere smo že zadnjič našli, se bodo do podrobnosti izdelali programi, vendar ne le za hidromelioracije, temveč do podrobnosti tudi programi agromelioracijskih ukrepov, setveni programi, program povečanja hlevskih kapacitet, program povečanja osnovne črede. Vsi lastniki zemljišč, kjer bodo izsuševalci, bodo imeli možnost, da se v predlagane programe vključijo in da v skladu s programom tudi proizvajajo. Nikakor ne bomo mogli dopustiti, da bi posamezni lastniki zemljišč še v naprej vztrajali na trditvi, češ da je to zemljišče »moje in da lahko na njem pridelujem, kar hočem«. Nedopustno je tudi stališče, da se površine ne izkoriščajo dovolj intenzivno z ugotovitvijo, da lastnik zemljišča za sebe že dovolj pridelava. Tuji strokovnjaki (Japonci) so ugotovili, da v Jugoslaviji lahko pridelamo hrane za 100 milijonov ljudi, ne pa da imamo težave pri zagotavljanju hrane za današnjih 22 milijonov.

Zadnji pogovori tudi na Zemljiški skupnosti in v KZ so pokazali, da imamo v naši občini kar precej, sicer danes slabših, zemljišč, ki bi jih lahko intenzivneje obdelovali. Oglejmo si jih malo bolj podrobno:

1. Podliska dolina: prvotni program je predvideval in tudi pogodba se glasi za 325 ha zemljišč. Novejši pogovori pa kažejo, da je tega precej več. Nikakor ne moremo dopustiti, da bi se področje med sedanjimi kasarnami in Trojico v celoti namenilo za stanovanjsko izgradnjo. Menimo, da bi morala stanovanjska izgradnja dobiti drugo površino, ki je dosti bolj pogrešljiva za kmetijstvo. V skladu s temi stališči KZ in KZS vztrajata, da se prvotna površina predlagane melioracije v Podliski dolini poveča za zgoraj omenjena zemljišča.

Na teh zemljiščih se predvideva proizvodnja travinja, koruze, žita in mogoče soje, v kolikor bi se to izkazalo za uspešno.

2. Dragomer-Lukovica: melioracija na tem področju bo zajela približno 80 ha zemljišč, od tega bo najmanj 50 ha namenjenih za proizvodnjo koruze in žit za prašičerejo. To je v skladu s srednjeročnim programom KZ Vrhnika o proizvodnji 2000 kom. prašičev letno v proizvodnem sodelovanju KZ Vrhnika — proizvajalec KZ Vrhnika bo poleg investicij v zemljišča investirala tudi v objekte in osnovno čredo.

3. Blatna Brezovica: prvotno smo računali v Bl. Brezovici z urejanjem zemljišč na površini 100 ha ob Ljubljani, vendar pa so se pogledi na ta zemljišča v zadnjem času bistveno spremenili in smo danes evidentirali zemljišča za melioracijo ob Ljubljani med obema gričema (Bl. Brezovica, Sinja gorica) do avto ceste, kar bo verjetno predstavljalo precej več površine. Te površine občasno poplavi Ljubljana, predvsem na področju med obema gričema — med Bl. Brezovico in Sinjo gorico. Površine ob Ljubljani bodo prvenstveno namenjene proizvodnji žita, koruze in trav, površine med obema vasema predvsem koruzi, ker je to kultura, ki prenese nekaj dni vode, površine

blizu avtocesti pa so zopet primerne za trave, koruzo, žita, oljno repico-graščico itd.

4. Bistra: KZ Vrhnika je z ljubljanskimi mlekarjami, TOZD Posestva, sklenila pogodbo o dolgoročni (25-letni) najemu zemljišč v Bistri, na površini 185 ha. Na teh se predvideva 110 ha za potrebe živinoreje: proizvodnja trav, koruze, določenih vrst žita itd.

30 ha za plantažni nasad borovnic,

40—50 ha za vrtičkarje, skupaj s proizvodnjo zdravilnih zelišč.

S tem bi dosegli več ciljev:

a) proizvodnja krme v kolobarju bi se močno povečala in s tem bi se povečala tržna proizvodnja mleka in mesa;

b) proizvodnja borovnic je zanimiva zato, ker so pri nas na barju edinstveni pogoji za to vrsto jagodičja, kar je obenem zelo perspektivni artikel za izvoz v Avstrijo, Nemčijo in Svcico;

c) zdravilna zelišča (baldrijan) — nadomestilo za do sedaj uvoženega — je uspešna zdravilna rastlina na tem področju in da tudi lepe finančne rezultate;

d) veliko povpraševanje vrtičkarjev bi dopolnilo izkoriščanje teh zemljišč in hkrati omogočilo proizvodnjo zdravilnih zelišč, ki bi bilo za vsakega vrtičkarja obvezno, da 1,3 površine zasadijo z zdravilnimi zelišči (kolobar).

Ker je naša družba sedaj spoznala nujnost povečanja kmetijske proizvodnje in je to spoznala tudi Ljubljana s širšo družbeno okolico, da je čas, da izkoristimo pripravljenost ljubljanske regije za investicije v osnovno kmetijsko dejavnost, to so melioracije, komasacije, agrokomasacije, investicije v nova stojišča, investicije v dodatno osnovno čredo. Zato je potrebno ta moment izkoristiti, pripraviti ustrezne programe in posameznim perspektivnim kmetijam omogočiti povečanje tržne kmetijske proizvodnje.

Direktor:
inž. A. STULAR

Delavcem vse informacije

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je že leta 1981 razpravljalo o medsebojnem obveščanju v Zvezi sindikatov Slovenije. V skladu s potrebami po rednem, pravočasnem, objektivnem in smotrnem obveščanju o pojavih, težnjah in vprašanih širšega družbenega pomena je zato sprejel tudi »Stališča o medsebojnem obveščanju v Zvezi sindikatov Slovenije«. Delavcem je treba zagotoviti vse informacije, ki vplivajo na njihov družbenoekonomski in splošni položaj v Organizacijah združenega dela in v družbi tako, da bo obveščanje postalo delovnik celovitejšega samoupravljanja. Zato so informacije o delu delegacij za družbenopolitične organizacije in SIS prav tako pomembne kot tiste, ki so podlaga za odločanje o poslovanju in samoupravljanju v organizacijah združenega dela.

Obveščanje v združenem delu in v družbi nasploh je torej nedeljiva sestavina samoupravljanja in nujni pogoj kvalificiranega samoupravnega odločanja. Nosilci obveščanja so osnovne organizacije, izvršni odbori osnovnih organizacij in člani Zveze sindikatov Slovenije. Redno, resnično, pravočasno, popolno in razumljivo obveščanje pa lahko zagotavljajo samo ustrezno usposobljeni delavci. Prav zato si Zveza sindikatov Slovenije prizadeva za usposabljanje in izobraževanje le-teh. Ena izmed oblik izmenjave izkušenj na področju informiranja je tokrat že peto po vrsti »Srečanje slovenskih organizatorjev obveščanja«, iz delovnih organizacij in občinskih sindikalnih svetov.

Na začetku srečanja nam je spregovoril predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Marjan Orožen. Spregovoril je o vlogi internih glasil v organizacijah združenega dela, poudaril, da so informacije v časih, v kakršnih smo, še toliko bolj pomembna in potrebna. Opozoril je na težak gospodarski položaj v naši državi in na razmere v svetu.

V popoldanskem delu je Pavle Vrhovec, član republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, najprej ugotovil, da informiranje oziroma obveščanje še nima tiste vloge, ki ji gre. Pravilna in pravočasna obveščanje je tudi najboljša preventiva pred neljubimi dogodki. Seveda pa v tem informiranju oziroma obveščanju ni vsa odgovornost samo na Zvezi sindikatov. Enakopravno vlogo pri obveščanju morajo imeti tudi druge družbenopolitične organizacije.

V drugem delu tega dneva so nas posamezni informatorji seznanili s svojimi uspehi in težavami iz sredin, v katerih delujejo. Tako je informator iz Ptuj na primer opozoril na pobratena mesta in vse informacije iz teh mest. V Trbovljah menijo, da so »tovariška glasila« vse preveč formalna, omenjajo poslovne rezultate, številke, vse premalo pa so »živiljska«. Informator iz Kranja je na tem srečanju povedal mnenje, naj bi se INDOK centri vključevali v celotno obliko

obveščanja. Ugotavljajo, da osnovne organizacije v posameznih primerih vse premalo poznajo stališča občinskih ali republiškega sindikata. Predsednik OO ZS išče pomoč na občinskem sindikatu šele takrat, ko je kakšna zadeva že »zavrela« in ne že takrat, ko se šele »kuha«. Omenil je tudi velika finančna sredstva v zvezi z izdajanjem glasil. Prekiniti bi morali z miselnostjo, da je glasilo edina oblika obveščanja in zato usposabljanje ljudi tudi za druge oblike obveščanja. Na Jesenicah menijo, da velikokrat prihaja do podvajanja in preobsežnosti informacij. Prav tako pa ne bi smelo biti »kampanjskih« akcij pri obveščanju.

V Murski Soboti ugotavljajo, da ljudje sami od sebe ne iščejo informacij. Iz Trebnj so opozorili na problem manj razvitih občin, v občini Ljubljana-Siška pa menijo, da stabilizacija v I. fazi ni bila omenjena vseh oblik obveščanja...

Naslednji dan smo poslušali zaključke obeh razprav iz prejšnjega dne, kajti udeleženci srečanja smo se razdelili na dve skupini: iz delovnih organizacij in iz občinskih sindikalnih svetov. Prva skupina je med drugim ugotovila, da informiranje prevečkrat temelji samo na oglaših; poslovodni organi informiranju in obveščanju ne posvečajo zadosti pozornosti. Problem je, kako reševati informiranje v TOZD, ki so povezani s OZD oziroma SOZD, kako informirati delavce na začasnem delu v tujini, delavce iz drugih republik. Večjo pozornost bi morali nameniti regijskemu in panožnemu izobraževanju novinarjev in sindikalnih aktivistov.

Druga skupina pa je ugotovila, da se pri informiranju srečujemo s kadrovskimi in organizacijskimi težavami, s pragmatičnim pristopom. Treba bi se bilo posluževati bolj racionalnejših oblik obveščanja; medsebojno obveščanje med družbenopolitičnimi organizacijami šepa; tu posebej še ni uveljavljena vloga SZDL; nosilci obveščanja se med seboj pokrivajo. Pogovarjali pa smo se tudi o aktualnosti Rdečih in Zelenih informacij ter o vsebini časopisa Delavska enotnost. Na vseh takih srečanjih bi bilo potrebno sprejeti konkretne zaključke, ne pa, da od stvareh samo razpravljajo in jih ugotavljajo.

Z novostmi na področju družbenega sistema informiranja in javnega obveščanja ter o uporabi računalnikov v namene obveščanja ter informiranja nas je seznanil Marjan Šiftar. O časopisu »Delavska enotnost«, dopisniški mreži in sodelovanju z uredništvom glasil v združenem delu in ne nazadnje o novi obliki »Delavske enotnosti« pa je spregovoril njen odgovorni urednik Franček Kavčič.

Ob koncu naj zapišemo še to, da bom vse te izkušnje drugih informatorjev lahko s pridom uporabila v okviru Občinskega sindikalnega sveta, ki ravno te dni konstituirajo komisijo za informiranje in politično propagando, pred katero pa so odgovorne naloge.

ZDENKA TOMAŽIN

Včasih je bila paša v Zaplani običaj vsake hiše — če že niso imeli pastirja, so pasli pač domači. Zdaj pa že vrsto let ni na pašnikih videti krav. Pač ni ljudi, da bi tekali za govedom. Zato so se nekateri »ogreli« za moderniji način govedoreje — to je, za pašo z električnim pastirjem, ki so ga na nedavnem sestanku s kmeti predlagali predstavniki vrhniške Kmetijske zadruge in kmetijskega zavoda iz Ljubljane.

V Zaplani je malo mladih ljudi, ki se ukvarjajo samo s kmetijstvom, pašnikov pa je precej, zato bo treba organizirati takšno kmetijsko proizvodnjo, ki bo zahtevala manj ročnega dela. Tako so se na nedavnem sestanku dogovorili, da Kmetijska zadruga in Kmetijski zavod iz Ljubljane pripravita do spomladni program, kako to hribovito področje čim intenzivneje usmeriti v moderno pašnjo. Ko bo takšen program narejen, ga bo pregledala tudi komisija, ki so jo izmed krajanov sami izvolili.

KS LOG

Čez leto srečno že po žici

Nove pošte ne Logu, tako kot so prvotno načrtovali, drugo leto še ne bo. To je že povsem jasno. Kljub temu pa so potrebe ravno po telefonskih priključkih velike, zato je skupščina Območne SIS za PTT promet Ljubljana na svoji seji 16. 11. 1982 sprejela predlog samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljnih plana Območne SIS za PTT promet Ljubljana za obdobje 1981 do 1985.

Tako se bo po sprejetem predlogu na Logu v letu 1983 rešil problem telefonije s postavitvijo kontejnerske telefonske centrale s 600 priključki. Rešen bo problem telefonije za Log, Dragomer-Lukovica in Bevke.

Predračunska vrednost postavitve kontejnerja skupaj z omrežjem in delom znaša 14.488 tisoč din. S tem, da bo PTT financiral prenosne sisteme in kabelsko povezavo od končne do vozliščne centrale. Občani krajevnih skupnosti pa bodo financirali kontejner in omrežje in sicer s prostovoljnimi delom in z denarnimi prispevki.

Trenutno v strokovnih službah

PTT prometa Ljubljana izdelujejo projektno dokumentacijo. Vse aktivnosti vodi posebni koordinacijski odbor predstavnikov KS in strokovnih delavcev PTT.

Tako bo v prizadetih KS vsaj začasno rešen problem s telefonijo, saj je bilo po prvotnem planu planirana na Logu postavitev PTT stavbe v tem srednjeročnem obdobju. Izgradnja pošte je tako premaknjena v srednjeročno obdobje 1985—1990.

Vsi krajski KS: Log, Dragomer-Lukovica in Bevke upajo, da si bodo lahko srečno novo leto, 1984 že zaželeli po žici. M. M.

Krajski KS Log

Vse krajske KS Log vljudno obveščamo, da so po KS postavljene posebne oglasne table, na katerih so objavljena obvestila, vabila, skratka vse tisto, za kar potekajo aktivnosti v KS, zato prosimo, da se jih poslužujete, saj vedno ni mogoče obveščati vseh krajanov s posebnimi vabili.

KK SZDL LOG
SVET KS LOG

Srečali so se upokojeni obrtniki

Že drugič so vrhniški obrtniki povabili medse svoje upokojene tovariše. »Kar občutek smo že imeli, da smo odpisani. Pa so nas lani, ki so se prvič predstavili širši javnosti s svojimi izdelki, vrhniški obrtniki povabili na to razstavo in na srečanje. Verjemite, vesel smo bili. Tudi letos se nas je zbralo precej in zadovoljni smo. To lahko vidite s prejšnjih obrazov.«

Res je bilo tako. Nasmehanih in razpoloženih obrazov je bilo vseh dvaindvajset upokojenih obrtnikov (vsega jih je na Vrhniki 41), ki so se zbrali prvo soboto popoldne v decembru v gostilni pri Marinčiču na Verdu. »Nimam več toliko skrbi kot sem jih imel včasih. Še vedno pa kaj delam. Saj veš tisto; če stroj ustaviš zarjavi — tako je tudi s človekom. Če celo življenje delaš, je težko na starost povsem obstati,« se je obrnil eden od najstarejših med njimi k drugemu, nekoliko mlajšemu. Pritril mu je, le pristavil je: »Tebi je lažje, imaš naslednika, vsaj stopiš v delavnico, kjer so stroji živi, veš, da se svoj trud nadaljuje.« Mimogrede, ne da bi hotel, ujameš to misel starejšega obrtnika, ki so mu leta in trdo delo nekoliko upognile hrbet, vendar široka pleča dokazujejo, da je bil nekoč močan in postaven možak. Najstarejši med njimi je Franc Žitko, kolar. Petinosemdeset jih že ima na plečih. »Do letos sem delal. Z veseljem! Najhujše je, ko moraš nehati. Želja še ostane, roke in noge pa ne ubogajo več. Ponoči še kar sanjam o delu — ni lepšega v življenju kot delo. To šele spoznaš, ko začneš pešati.« Kolarji je celo življenje, 1933. leta je prevzel obrt od očeta, sedaj pa je štirinajst let v pokoju. »Vse čase sem »spro-

balk, — dobre in slabe; vedno sem se prebil, le delati je bilo treba. Zdaj ni za mano nihče prevzel obrti.«

Po čem pa je bil najbolj znan? Takoj po vojni je bila njegova delavnica ena največjih smučarskih delavnic v Sloveniji. »Delal sem dobre smuči. Povpraševanje je bilo tolikšno, da vsem skoraj ustreči nisem mogel. Potem je

Matija Japelj

Franc Žitko

Franc Krže

razvoj zahteval svoje, prišel je Elan in z njim boljše smuči. Spet sem kolaril in ne morem reči, da mi tudi potem ni šlo dobro.«

Zraven sta sedela Franc Krže in Matija Japelj — za njima sta obrt prevzela sinova. Oba sta mizarja, tako kot njihova očeta. »Ko greš v pokoj, ko se umakneš od dela, moraš tudi nehati komandirati. Drugače ne gre. To vem iz izkušenj, ko sem 1936. leta začel »na svoje«. Najprej sem izdeloval pohištvo, potem pa sem začel

delati panje. Pohištvo bi sicer še šlo v denar. Pa me je prijatelj prepričal, da sem začel izdelovati panje. Vedel sem, da oboje ne bo šlo. Potrebno se je bilo odločiti, vedel pa sem, da se moram specializirati.« Tako so njegovi panji in sedaj sinovi cenjeni med čebelarji. Matija Japelj je pristavil: »Včasih je mojster iskal delo, sedaj pa so še vedno časi, ko delo išče mojstra. Teže je bilo nam, obrtnikom, kot je sedaj našim naslednikom. Blizajo pa se, kot kaže, malo teži časi. Ne bo za vse tako, kot je bilo zadnjih nekaj let. Ampak tisti, ki dobro dela bo zdržal, tisti, ki ne živi na

preveliki nogi, bo še živel. To smo skušili skoraj vsi mi, ki smo tukaj. Vsakdo je svoje sreče kovač: v obrtniško zavarovanje so imeli nekateri nezaupanje. Kdor je zaupal, mu je danes leta dobro, kdor ni, mu je danes nekoliko težje.«

Ko se je zahvalil izvršnemu odboru vrhniškega obrtnega združenja za povabilo in prijetno srečanje, jih je pohvalil, da so bolje organizirani in med seboj povezani, kot so bili oni včasih.

Pred štiridesetimi leti je padel Tone Zalar-Žan

Te dni mineva štirideset let od tragičnega 14. decembra 1942, ko so izdajalski strel prekinili delo in življenje znanega borovniškega revolucionarja in komuniste TONETA ZALARJA-ŽANA. Pošteno je od vseh, ki smo ga poznali in dalje razvijali njegovo revolucionarno delo, da se spomnimo na njegovo vlogo in prispevek k priborjeni svobodi.

TONE ZALAR je bil rojen 29. oktobra 1904 na Lazah pri Borovnici in tu živel; po poklicu je bil železniški delavec, uslužbenec ljubljanskih železnic.

V Komunistično partijo se je vključil leta 1933, ko so ljubljanske železnice ustanovile prvo partijsko celico. Sekretar te celice je bil Tone Šušteršič, člani pa Tone Zalar iz signalne delavnice, Lojze Žargi iz mostovne in Martin Kokalj iz železniških za zdruge pri gorenjskem kolodvoru. Pozneje so pritegnili še Tineta Rožanca iz kurilniške livarne in Černivca. Celica je precej časa delovala kot edina za vse ljubljanske železniške ustanove. Bili so povezani direktno z Kardeljem in Kidričem. Kidrič je takrat Toneta Zalarja in Žargija določil za delo v socialdemokratskem sindikatu, kjer sta širila razredno zavest in vpliv partije.

Zalar je poleg političnega dela v železniškem okolju, kjer je bil zaposlen, deloval med železničarji po postajah proti Borovnici. Njegovo delo v sindikatih je odmevalo tudi v sindikalnem gibanju v Borovnici. Njegova povezava z osrednjim sindikalnim gibanjem v Ljubljani je prispevala, da se je v letih 1932-37 v Borovnici razgibal sindikat lesnih delavcev. Zahvaljujoč delovanju Zalarjevemu in seveda delovanju njegovoga učenca Jožeta Molka in drugih je vodstvo te organizacije in članstvo bilo usmerjeno na pozicije komunistične partije, ne glede na formalno pripadnost teh organizacij.

V tem času sta bila v Borovnici dva člana partije, Tone Zalar in Lovro Mejač. Poročilo Pokrajinskega komiteja KPJ z dne 10. marca 1935, poslano Centralnemu komiteju KPJ, ki je sicer zelo kritično glede stanja partijskih organizacij in članstva, navaja, da je v Borovnici računati z 10 formalnimi in neformalnimi pripadniki partije.

Tone Zalar je bil tudi med organizatorji delavskega prosvetnega društva Vzajemnost v Borovnici, ki se je organiziralo v začetku leta 1937. Poleg kulturnoprosvetnega in političnega dela v sami Borovnici in okolici se je članstvo Vzajemnosti povezovalo z gibanjem skoraj po vsej Sloveniji. Bili so na gostovanjih, skupnih izletih in so sodelovali na delavskih manifestacijah na Jesenicah, v Kamniku, v Trbovljah in v drugih krajih. Zalar je sam in preko sodelavcev vztrajno vnašal v to organizacijo marksistični duh, napredne, delavske politične organizacije, kar je takrat bilo osrednje prizadevanje v partijskem delu. V tej dejavnosti je bilo vgrajenih mnogo njegovih pobud, saj veliko akcij ni bilo mogoče speljati brez stalnega stika s CK KPS, ki ga je Tone imel od vsega začetka, ko je bil leta 1933 sprejet v KP.

Septembra 1938 je bil Tone izvoljen za sekretarja novo ustanovljene partijske celice v Borovnici. Ustanovni sestanek je bil pri Zalarjevih, a udeležila sta se ga člana CK KPS Franc Leskošek in Tone Dolinšek. Ob tej priliki sta sprejela v članstvo KP Jožeta Molka, Toneta Gradlišnika in Andreja Palčiča. Celica se je leta 1940 okrepila z novimi člani z borovniškega konca. To so bili: Anton Čerk, Janez Molek in Tončka Zalar, in pa France Popit z Vrhnike.

V tem času je na Zalarjevem domu delovala ciklostilna partijska tehnika, v kateri sta delala Andrej Stegnar, stari član partije in robijaš iz Mitrovi-

ce, in pa Tončka Zalar. Razen številnih letakov in druge partijske literature je v tej tehniki tiskano IV. poglavje Zgodovine VKP-b.

Septembra 1940 je bil pri Zalarjevih na Lazah sestanek napredne sindikalne organizacije URS za Notranjsko, katerega so se udeležili delegati teh sindikatov iz Loža, Cerknice, Logatca in drugih krajev Notranjske. Sestanek pa je bil istočasno kritje za okroglo partijsko konferenco, ki je bila sestavni del priprav za V. državno partijsko konferenco KPJ oktobra 1940 v Zagrebu. Udeležili so se je Franc Leskošek, Miha Marinko, Boris Ziherl, Boris Kraigher, Dušan Kermavner, Tone Šušteršič, Ivan Krefl, Janez Hribar in še mnogi drugi. Prisostvoval je tudi Tone Zalar in je bil na tej konferenci izvoljen za člana Okrožnega komiteja KPS Ljubljana.

Skupaj z Tonetom Šušteršičem sta bila določena za partijsko delo med železničarji ljubljanskega železniškega vozlišča, Zalar pa tudi za delo na borovniškem koncu, kjer je bil sekretar celice. Delovanje partije je bilo v tem času razvejano na tem koncu: zbirala se je večja pomoč za preživljanje ilegalcev, ustanovljena je organizacija naprednih žensk, v kateri je vidno vlogo imela Tonetova žena Tončka Zalar, ustanovljeno je Društvo prijateljev SZ in izvedena akcija zbiranja podpisov za prijateljstvo s SZ.

Pomembna akcija, ki jo je neposredno organizirala septembra 1940 borovniška partijska organizacija, je bila protidraginjska akcija pred občno v Borovnici, katere se je udeležilo okrog 300 demonstrantov. Interventirala je žandarmerija in hotela iz množice aretirati Zalarja, česar pa borovniške žene niso pustile in so aretacijo preprečile.

Aktivnost Toneta Zalarja in ostalih borovniških komunistov ni ostala neopažena, pa so ga januarja 1941 aretirali skupaj s Petrovičičem, Kržičem, Molkom in Palčičem in jih odpeljali v internacijo v Medjuresje pri Ivanjici v Srbiji. Tik pred vojno, konec marca 1941, so se vrnili v Borovnico in Zalar je spet postal sekretar celice in organizator gibanja na tem območju.

Takoj ob napadu Italije in Nemčije na Jugoslavijo se je udeležil sestanka komunistov v Žargjevi garaži pri gorenjskem kolodvoru, kjer so se zbirali komunisti iz območja ljubljanskega železniškega vozlišča. Zaradi novega položaja so se dogovorili o ustanovitvi železniškega komiteja KPS, ki je kmalu za tem bil tudi ustanovljen. V ta komite je bil vključen tudi Tone Zalar in je v njem predstavljaj Okrožni komite KPS za Ljubljano.

Vzporedno s tem je deloval tudi v Borovnici. 27. maja 1941 je bil pri njem doma sestanek notranjskih komunistov, kateremu so poleg borovniških, prisostvovali tudi predstavniki partijskih organizacij iz ostale Notranjske. Sestanek je vodil Miha Marinko, ki je podal politično situacijo in komuniste seznanil s konkretnimi nalogami. Od tega sestanka dalje se je začela na borovniškem koncu akcija za ustanavljanje organizacije Fronte in priprave za oboroženi boj.

Ko je bil Ivan Novak-Očka na širši partijski konferenci 1. in 2. junija 1941 v Ljubljani določen za instruktora CK za območje Notranjske, sta se 6. junija najprej našla s Tonetom Zalarjem v Borovnici in skupaj načr-

tovala nadaljnje naloge partije in osvobodilnega gibanja v teh krajih. Na sam dan napada Nemčije na SZ 22. junija 1941 je Zalar organiziral prihod Mihe Marinko in Toneta Dolinška na sestanek nad Dolom. Tu so tudi zvedeli na zapad na SZ in ocenili, da to pomeni prehod osvobodilnega gibanja na oboroženo vstajo.

Drugi dan po napadu na SZ so Italijani in bivši žandarji pripravljali aretacijo Toneta Zalarja. Partijska organizacija, ki je bil sedaj še bolj previdna, je izvedela za te priprave. Obvestili so Toneta na železniški postaji Brezovica, ko se je vračal iz Ljubljane. Izstopil je v Preserju in šel peš v Borovnico. Res so ob prihodu vlaka čakali na Toneta italijanski karabinjerji in dva naša žandarja. Tone Zalar je odšel v ilegalo. Skrival se je v Borovnici, v Verdu in potem na Mahu. Občasno je šel v Ljubljano, ker ni popustil v delu organizatorja Fronte in oboroženega boja. Kmalu se mu je v ilegali priključil tudi Janez

Tone Zalar-Žan

Molk. 9. julija pa so ju iznenadili karabinjerji, najbrže zaradi izdajstva. Aretirali so na Mahu najprej Molka, potem pa pri Kamnu v čolnu sredi Ljubljane še Zalarja. Čolnar je moral po zahtevi karabinjerjev vrniti čoln na desni breg. Odpeljali so jih najprej v Borovnico in na policijo v Ljubljano, potem pa v zapore šempetrške vojašnice.

Zalar se je v zaporih kaj kmalu povezal z drugimi predvojnimi komunisti in skupaj z njimi začel pripravljati beg. Za njim sta v te zapore prišla takratni komandant partizanskih čet Slovenije Franc Leskošek in komunist Milan Majcen. Leskošek je v štrci kruha dobil žago za železo, drugo pa so preskrbeli vajenci iz Vatovčeve vrtnarje, ki je bila tik ob oknih zaporov. Ocenili so, da je najprikladnejše mesto za pobeg okno kurilnice, ki je bila poleg kopalnice. Tja pa niso imeli pristopa. Povezali so se z naprednim mladincem Ludvikom Smrekarjem, ki je tam večkrat pomival posodo. Pustil je Toneta Zalarja, da je v kurilnici prežagal rešetke. Zalarjevo delo ni bilo enostavno, saj je to moral delati ob belem dnevu, ko so bile straže ob jetnikih na dvorišču, a delavci v vrtarji pod samim oknom. Ko je prežagal štiri droge, je zarezal namazal z milom in s sajammi.

7. avgusta 1941 so z vinom, ki so ga naročili za stražo, uspeli upijati Italijane, tako da so pustili jetnike na sprehodu do večera, kar je ustvarilo možnost za pobeg. Vlomili so vrata v kurilnico, dvignili rešetke in skozi okno je prvi skočil Leskošek, za njim Majcen, pa Tone Zalar in še Revelante; Smrekar in Franc Pokovec. Vatovčeva vajenca sta »pozabila« zakleniti vrtna vrata, tako da so mimo Žal odšli v Tomačevo na kozolec nekoga kmeta. Tu so dobili zvezo, naslednjega dne obleke in vrnili so se v

ilegalo v Ljubljano.

V pogovorih z Leskoškom po pobegu je Zalar dobil nalogo, naj odide v nastajajočo Borovniško četo, tam prevzame vlogo političnega komisarja in poživi aktivnost teh prvih notranjskih partizanov.

V četo je prispel 14. avgusta 1941 in kot izkušen revolucionar prevzel vlogo političnega komisarja čete. Prvi je prenesel sklepe CK in Glavnega poveljstva, naj se začne z akcijami na sovražnika. Takoj je tovariše povedel v akcije na železnici. Pod njegovim neposrednim vodstvom je četa izvršila več akcij, vse do prihoda komandirja Mirka Bračiča. Potem pa sta skupaj z organizacijo OF na železnici in terenu, organizirana akcija za rušenje provizorija na borovniškem viaduktu. Akcijo je tudi neposredno vodil. Ni pa uspela, ker je odpovedala sinhronizacija železničarjev, pa so napadli napačni vlak. Interesanten je Dakijev opis, njegovega prvega srečanja s komisarjem Žanom. Opisuje ga kot zanimivega tovariša, železničarja, mirnega in skromnega, ki je vedno dobre volje. Pri pripravah na akcije je odločen in natančen, vsakemu pojasnjuje njegovo vlogo. Zahteval je red in disciplino, kot pravi Dakij, oni na Mokru take discipline, kot so jo srečali v borovniški četi, niso bili vajeni. Komisar Žan je poleg sodelovanja pri načrtovanju akcij čete in njihovem izvajanju posebno skrbel za preskrbo čete, za kuhinjo, držal zveze s terenskimi organizacijami, vodil partijsko organizacijo v četi in skupaj s komandirjem skrbel za zvezo z komando Krimskega bataljona v Zali. Sodeloval je pri vseh akcijah čete, posebno pri napadu na italijansko postojanko na Bezuljaku.

Disciplina in konspirativno delovanje ki ga je Žan bil vajen iz predvojnega partijske aktivnosti in ga uvajal v četo, so dali rezultat. Italijanska ofenziva, ki so jo pripravljali in izvajali v času napada partizanov na Lož in Bezuljak, ni zajela predela Kožleškega loga, niti niso odkrili partizanskih taborišč, ki so bila na tem območju. Italijani so jih odkrili šele februarja 1942.

Pri samem napadu na četo na Osredku 29. oktobra 1941, ki je sledil izdaji domačinov, Žan ni bil prisoten. S komandirjem Bračičem sta bila na pogovorih z deli Krimskega bataljona v Zali. Po neuspelem pohodu čete na Dolenjsko in udarcu na Osredku se je vrnila v svoje izhodišče na Koplješke žage. Tu sta komisar Žan in komandir Bračič v sporazumu z borci odločila, da se četa umakne v dolino, ker so bile razmere v težki zimi nevdružne.

Po umiku čete v dolino med terenske delavce, si je Tone Zalar-Žan organiziral posebno zemljanko-bunker v Trebevniku nad Borovnico in tu deloval kot partijski in terenski aktivist. Z njimi je bil v bunkerju Cveto Močnik-Florjan, komisar Loške čete, in še nekateri tovariši iz Ljubljane. Ko so se prve dni decembra 1941 spet začeli zbirati partizani v okolici Kožljeka, se je Zalar vrnil mednje. Ze prve dni decembra srečujemo Žana kot komisarja nanovo nastajajoče Kožleške čete Dakija pa komandirja. Po odloku CK in Glavnega poveljstva partizanskih čet Slovenije je območje Kožljeka v tem času postalo glavno zbirališče partizanov iz takratne »Ljubljanske pokrajine«. V kratkem času od sredine decembra do sredine januarja 1942 je iz te čete narastel bataljon, ki je štel 140 ljudi. Bil je poimenovan po Ljubi Sercerju. Vse do reorganizacije partizanskih enot v bataljon je bil Žan komisar-taborišča in sekretar partijske organizacije. Pri reorganizaciji pa je prevzel vlogo komisarja v četi. V tej

vlogi je deloval ves čas obstoja »Kožleške republike«, v času napada na Verd in tudi pozneje ob splošni vstaji maja — junija 1941 in do velike italijanske ofenzive poleti in jeseni leta 1942.

Ko je po splošni ljudski vstaji italijanski okupator začel svojo ofenzivo in požiganjem vasi, krvavimi represalljami, izseljevanjem družin in celih vasi v taborišča v Italiji, so bili posamezni deli borovniške doline požgani in izpraznjeni. Nastala je težka situacija za razvijanje Osvobodilne fronte in oboroženega boja proti okupatorju. V tej situaciji je tovariš Tone Zalar-Žan premeščen iz vojnih enot in imenovan za sekretarja Rajonskega komiteja KPS za Borovnico.

Sredi septembra leta 1942 se je skupaj z Janezom Demšarjem-Jernejem in Viktorjem Kirnom, ki sta bila imenovana za člana Rajonskega komiteja, podal na delo na teren, ki je obsegal borovniško kotlino od Bistre do Podpeči in Rakitno. Napravili so si bivak za Planino nad Niževcem. Pozneje pa so si v Šumniku nad Brezovico zgradili bunker — skrivališče v zemlji. Vhod je bil skozi streho, vrata pa so bila zamaskirana z nabito rušo, travo in malo smreko.

Pod Žanovim vodstvom je trojka, kateri je včasih priskočil na pomoč tudi Jože Molek-Puntar, vztrajno politično delovala na celotnem borovniškem koncu. Politična situacija je bila izredno težka. Pojavila se je bela garda. Sovražna propaganda je bila zelo močna in je begala ljudi, kar jih je še bilo po domovih. Borovnica v žici in z močno okupatorsko postojanko. Izdajalci so vodili svoje gospodarje po poteh, kjer so se gibali partizani. Z vztrajnim delovanjem, obiskovanjem partizanskih družin in hiš so organizirali zaupnike Osvobodilne fronte, tiskali so radijske vesti, organizirali zbiranje hrane za partizane, držali stike s partizanskimi enotami, ki so delovale v teh krajih in skupaj z njimi načrtovali partizanske akcije. Iz teh dni je znana partizanska ofenziva na belogardistične postojanke na Notranjskem. V to težko in vsestransko delo je Tone Zalar-

Žan vgrajeval vse svoje sposobnosti, izkušnje in znanje.

Prišel pa je tragični 14. december 1942. Skupina v zemljanki v Šumniku je bila zelo previdna. Žan je zahteval, da nikoli niso vsi trije v bunkerju, da je vedno eden na straži. Tega usodnega dne sta se Žan in Viktor vrnila s sestankov na Dolu in v Bistri. Ko sta proti jutru prispela v Šumnik, so se domenili, naj gresta Žan in Viktor počivati, a Jernej naj straži do 12. ure. Okoli desete ure se je Jernej pojavil v bunkerju in nekaj iskal. Žan se je razjezil in ga poslal stražarit. Ko se je po kratkem zadržavanju podal proti izhodu in dvignil pokrov-vrata, je zavpil, da je zunaj nekakšna vojska. Zadržal je mitraljez in eksplodirale so prve bombe. Žan je z mize pobral bombe in skočil proti izhodu. Ko pa je privzdignil vrata, je dobil strel v glavo. Kroglja mu je vstopila na temenu, a izšla nekje pod brado. Bil je takoj mrtev. Janez Demšar-Jernej je padel pri poskusu pobeza zunaj bunkerja, a Viktorja Kirna so belogardisti ujeli.

Izdajalska belogardistična roka je končala življenje revolucionarja, predvojnega komuniste, komisarja borovniške in kožleške čete, sekretarja Rajonskega komiteja KPS za Borovnico in uglednega Borovničana.

Deset let njegovega neprekinjenega partijskega delovanja v različnih razmerah predvojne dobe, na železnici, v Borovnici, v zaporih in tudi v širšem okolju, predstavlja vztrajen boj za vpliv Komunistične partije v sindikalnem, kulturno-prosvetnem in političnem življenju delavcev. To je Žan dojemal kot sestavni del razrednega boja in priprav delavskega razreda na revolucijo. V partijski boj je vnašal svoje dolgoletne izkušnje ilegalnega borca. Delaven, skromen in strog do sebe je z osebnim zgledom in partijskim delom vnašal red, disciplino in vztrajno aktivnost tudi v svoje okolje. Tak naj nam ostane v spominu, kot svetel primer komuniste in partizana, ki je žrtvoval vse svoje znanje in delo in tudi svoje življenje za svobodno domovino.

FRANC PASETTA

Občinski štab teritorialne obrambe — najboljša enota TO v Ljubljanski pokrajini

Ob dnevu JLA je bila našemu občinskemu štabu teritorialne obrambe podeljena prehodna zastavica kot najboljši enoti TO v Ljubljanski pokrajini.

OŠTO Vrhnika je v letu 1982 dosegel izredne rezultate pri realizaciji načrtovanih nalog, posebno na področju krepitve bojne pripravljenosti enot TO, ki jih razvija, visokem moralno političnem stanju ter popolnemu izvrševanju vseh obveznosti do PŠTO in drugih struktur SLO v občini ter sodelovanju z vsemi strukturami v občini, a posebno z garnizonom JLA na Vrhniki.

Zasluge za dobljeno priznanje imajo poleg pripadnikov stalne sestave OŠTO tudi vse rezervne starešine in ostali pripadniki TO, ki so z svojo vestnostjo in prizadevanostjo prispevali k uspešnemu usposabljanju enot TO v letu 1982.

Rajko Kirn Dragan Srdić Marija Opeka Kajetan Menard Ivana Leskovec

Jubilej prvoborcev

Letos je praznovalo visoke življenjske jubileje tudi pet naših prvoborcev, nosilcev Partizanske spomenice: Marija Opeka, Menard Kajetan, Ivana Leskovec, Dragan Srdić in

Rajko Kirn. Ob tej priliki so predsednik občinske skupščine Andrej Vidovič in predstavniki družbenopolitičnih organizacij čestitali in jim izročili skromna spominska darila. Čestitke se pridružuje tudi uredništvo.

Med vojaki ● Med vojaki ● Med vojaki ● Med vojaki ● Med ● Med vojaki ● Med vojaki ● Med

Ustanovitev prve proletarske brigade

21. decembra pred 41. leti je bila ustanovljena v mestecu Rudo Prva proletarska narodnoosvobodilna brigada. Že takoj naslednji dan jo je čakal ognjeni krst. Zato 22. decembra praznujemo dan jugoslovanske ljudske armade.

Ta dan je nad Rudom deževalo in snežilo. Megle so se vlekle nad okoliškimi vrhovi, nekje v daljavi so se slišale eksplozije bomb in rafali iz mitraljezov. Na kvadratnem za spoznanje nagnjenem trgu, so se postavljali v vrsto partizanski odredi, sedaj že bataljoni Prve proletarske brigade. Iz vzporedne ulice je v spremstvu nekaj ljudi prišel človek srednje rasti v modri obleki in se z odločnimi koraki bližal skupini pred vrsto.

»Tito gre!«
Pred vrsto se je nenadoma pojavil človek v kmečki obleki, imel je vojaško kapo, nad ustnicami velike brke. Z ostrim glasom je

ukazal brigadi »mirno«. To je bil politični komisar brigade, legendarni Filip Kljajić-Fičo, ki se je potem napotil proti vrhovnemu komandantu in mu raportiral, da stoji brigada v vrsti. Tito ga je pozdravil s stiskom roke, se približal vojakom in rekel: »Tovariši borci in proletarci, smrt fašizmu!«

»Svoboda narodu,« je zagrmelo ne ravno v en glas iz tisoč grl. Potem je Fičo prebral ukaz vrhovnega komandanta o ustanovitvi brigade. Ko je Fičo bral, so borci ves čas gledali svojega vrhovnega komandanta. Tito. Na glavi je imel kučmo, okoli pasu pas, na katerega je bila z rdečo vrvice pritrjena velika pištola. Preko drugega ramena mu je visel daljnogled. V obraz je bil shujšan, a odločnih potez. Izpod gostih povešenih obrvi so gledale blage modre oči. Stal je nepremično, čakal, da bo Fičo do konca prebral njegov ukaz.

Popolna podpora stabilizacijskim ukrepom

Volilni sestanki v organizacijah ZK v naši enoti so še enkrat potrdili, da bodo komunisti, pa tudi celoten kolektiv, vztrajali na poti uresničevanja stabilizacijskih ukrepov, ki jih je sprejelo naše vodstvo. Naši delovni ljudje, so zahtevali, da vztrajamo v boju za boljši jutri, kar so sprejeli tudi komunisti v naši enoti kot svojo nalogo in obveznost.

Iz govorov volitvenih sestankov je mogoče razbrati res zanimiva opažanja, izkušnje, predloge, vsi pa se tičejo večjega varčevanja, racionalnejšega poslovanja in večje pripravljenosti posameznika, pa tudi enote kot celote. Komunisti so na sestankih poudarili, da so enote že do sedaj zelo varčevale in da so poslovale racionalno. Vendar bodo najnovejši ukrepi SIV še povečali mobilnost posameznega komunista in kolektiva.

Že nekaj let sami tehnično popravljamo in pregledujemo borbena sredstva in s tem prihranimo več deset milijonov dinarjev, seveda novih. Ravno tako pridelujemo svojo zelenjavo, drugo leto bi si lahko organizirali tudi proizvodnjo drugih izdelkov.

Uvedba bencinskih bonov je občutno zmanjšala porabo ben-

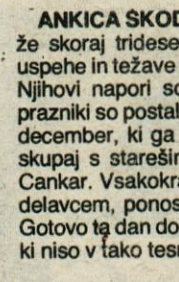
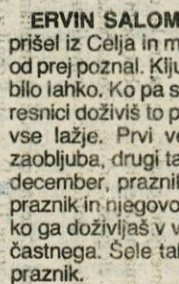
Vrhunska izurjenost — osebni prispevek k stabilizaciji

cina in dizel-goriva, racionalizirali smo tudi transportne usluge. Z regeneracijo določenih vrst naftnih derivatov smo zmanjšali stroške vzdrževanja bojne in ne bojne tehnike. Grelna telesna tekoča goriva smo že zamenjali s telesi na trda goriva. Da bi bolj racionalno poslovali, je komanda izdala »paket« ukrepov, katerim natančneje usmerja določene aktivnosti, naloge in obveznosti vsakega posameznika v kolektivu.

Na volilnih sestankih so komunisti povedali, da morata biti težjih delovnih razmerah tudi vzgoja in pouk drugačna. Kjer neobhodna uporaba borbenih

Mala anketa

Prazniki, kot je na primer dan JLA, so ponavadi priložnost, ko obiščemo starešine in vojake v vojašnicah in se z njimi pogovorimo o njihovem delu in življenju. Na enem od takšnih obiskov, ki smo jih opravili te dni, je nastala tudi tale mala anketa.

MILAN JANKOVIĆ, starešina: Težko je ob priložnostih, kot je praznik JLA, na kratko oceniti minulo delo in uspehe na področju urjenja in vzgoje mladih vojakov. Lahko le rečem, da so vsi rezultati in uspehi, ki jih dosegamo, plod načrtnega in trdega dela. Zelo skrbno krepimo kolektiv, ki mora temeljiti na prijateljskih vezeh. Le v takšni zdravi sredini so dani pogoji, da dosežemo uspeh pri vsakem posamezniku. Mislim, da je prav srednja ocena prav dobro, ki smo jo dosegli v prvi fazi urjenja, tista, ki potrjuje pravilnost našega dela. Obenem je to ob prazniku JLA tudi najlepše darilo vsem vojakom in starešinam enote, v kateri živimo in delamo.

ERVIN SALOMON, vojak: Na Vrhniko sem prišel iz Celja in moram povedati, da sem jo že od prej poznal. Kljub temu na samem začetku ni bilo lahko. Ko pa spoznaš nove prijatelje in ko v resnici doživiš to prijateljstvo, ki vlada tukaj, gre vse lažje. Prvi veliki mejnik je bila svečana zaobljuba, drugi takšen velik dogodek pa je 22. december, praznik JLA. Že prej sem poznal ta praznik in njegovo zgodovinsko ozadje, vendar ko ga doživljaš v vojaški suknji, je to nekaj veličastnega. Šele takrat občutiš, da je to tudi tvoj praznik.

ABDIRAIM ISMAILI, vojak: Čeprav sem od Vrhnike oddaljen več kot 1000 km, sem nekatere stvari vedel o njej že prej, saj sem po poklicu učitelj zgodovine in zemljepisa. Sedaj pa mi bo v spominu ostala ne le po Ivanu Cankarju, temveč po nekaterih lepih trenutkih, ki jih tukaj doživljam. Naj omenim le praznik JLA, ki ga prvič doživljam v vojaški suknji. Če je morda prej šel ta praznik mimo mene skoraj neopazno, sedaj zavzema najvidnejše mesto. Ko sam začutiš delovni elan in tekmovalni duh, ki veje med enotami pred praznikom, začutiš, da je to res nekaj velikega, pomembnega. Gotovo je, da bom tudi takrat, ko bom zopet v svoji Raduški blizu Skopja, na ta pomemben mejnik v naši zgodovini gledal s povsem drugačnimi očmi.

ANKICA SKODA, perica: V službi v JLA sem že skoraj trideset let in vsa ta leta doživljam uspehe in težave skupaj z vojaki in starešinami. Njihovi naporji so postali moji naporji, njihovi prazniki so postali tudi moji. Ravno tako tudi 22. december, ki ga letos že trideset let praznujem skupaj s starešinami in vojaki vojašnice Ivan Cankar. Vsakokrat iskreno čestitam svojim sodelavcem, ponosna, da je to tudi moj praznik. Gotovo ta dan doživljam malo drugače od tistih, ki niso v tako tesnem stisku z JLA, kot sem jaz.

MILOVAN KOVAČEVIĆ, starešina: 22. december je dan, ko v JLA pregledamo uspehe in sadove našega dela. Le-ti pa so toliko večji, kolikor večji je napor starešin in vojakov za doseganje nekega cilja. Predvsem starešina mora s svojim delom dajati zgled vojakom in izključno z delom si mora ustvariti avtoriteto. Vojaki to občutijo in le tako ustvarjena disciplina in red nekaj pomenita, saj sta nastala na zdravih temeljih. Kar je doseženo s prisilo, pa mislim, da je kratkotrajno in le malo vredno. To je osnovno vodilo pri mojem delu in do sedaj tudi uspehi niso izostali.

Varčevanje za boljši jutri

Talijin hram tudi v vojašnici

Zmotno je mišljenje, da se z začetkom služenja vojaškega roka konča kulturno udejstvovanje posameznikov in da je leto dni edini vojakov rekvizit puška. Nasprotno! Vojaki zelo pogosto zamenjamo orožje z instrumentom, knjigo ali pisalom in tako damo možnost tudi notranjim občutkom, da se sprost. Pri tem naletimo na popolno razumevanje pri naših starešinah, saj le ti vedo, da tudi takšne dejavnosti prispevajo k izgradnji celovite osebnosti. Nenazadnje pa ne smemo pozabiti kulturnih skupin v NOV in njihovega vpliva na borbeno moralo.

Bogato založena knjižnica, redno predvajanje filmov, vojaški orkester in orkester so le nekatere od dejavnosti, ki delujejo v vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki. Od druge polovice novembra dalje potekajo pregledi kulturno-zabavnih aktivnosti vojakov. Tukaj imamo vojaški priložnost, da pokažemo,

kaj vse znamo in da se to naše znanje oceni in nagradi, saj so prireditve tekmovalnega značaja. Biti prvi v vojašnici pa tudi ni majhna stvar, zato se vsak loti zadeve zelo resno.

Ravno tako resno vzamejo stvar v roke tudi vsi vojaki, ki sodelujejo na vsakoletnem tekmovanju »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti«. Njihovo znanje smo imeli priložnost spoznati na nedavnem občinskem kvizu tekmovanju, svoje moči pa so pomerili tudi na regijski prireditvi v Višnji gori, kjer so zmagali in dobili pravico do nastopa na republiškem tekmovanju.

Kot že ničkolikokrat doslej je tudi ob tem kvizu prišla do izraza želika povezanost s prebivalci vrhniške občine. Vsaka ekipa je bila sestavljena iz treh članov vojne pošte 5312 in treh članov ene izmed OO ZSMS v vrhniški občini. Prav tako ne mine prireditve v kasarni, kjer ne bi svoj prispevek dali tudi prebivalci, predvsem mladinci okoliških krajev. S tem se krepki zavest, da tako eni kot drugi ne bi ostali sami v boju proti morebitnemu sovražniku. Zavedamo se, da izhajamo iz naroda in kot takšni mu tudi pripadamo. Sodelovanje na kulturnem področju pa takšno vez le še krepki.

D. BALABAN

Varčevanje in racionalno poslovanje sta dva elementa, ki sta v zadnjem času zelo pogosto v središču zanimanja jugoslovanske javnosti. Prekomerna poraba, slabša rast industrijske proizvodnje, nekatere težave okoli plasmaja proizvodov na tuje tržišče in prispele položnice za odplačilo tujih kreditov so med drugim vzrok za pomanjkanje nekaterih izdelkov na domačem tržišču. Kriva je lahko tudi neredna preskrba.

Tudi v JLA se to pozna. V enotah naše armade se že dolgo trudijo, da bi bili čim manj odvisni od tržišča. Sami proizvajamo na posebnih zemljiščih sadje, zelenjavo, meso. Tudi na drugih se posebej trudimo, da bi se osamosvojili. Tudi v naši enoti delamo tako. Pa pojdemo lep po vrsti.

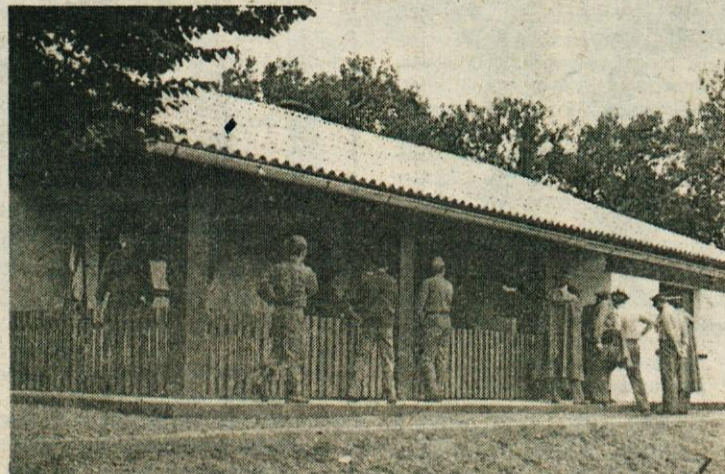
Odločitve ZIS so naleteli na popolno podporo in odobravanje vseh pripadnikov enot. V duhu odločitev visokih partijskih, državnih in vojaških organov smo začeli konkretne akcije. Nekatere oblike varčevanja, ki so prisotne celo leto, so dobile novo dimenzijo. Tako na primer iskanje rešitev za težje poskuse na vojni tehniki postaja vsakdanja naloga specializiranih enot. V samo dveh letih je zato ostalo v blagajni enote 4 milijone 200 tisoč dinarjev. Sami smo tudi adaptirali objekt vojaškega standarda in enoti je ostalo novih štiri milijone dinarjev.

S paketom odloka komande smo uvedli posebne bone za gorivo in poskali smo možnosti vezanega transporta. Reducirali smo tudi obroke hrane, a seveda ne v škodo vojakov. Samo v enem letu smo tako prihranili milijon 560 tisoč dinarjev.

Posebno pozornost smo posvetili zbiranju odpadnih surovin. Zbiramo vse, kar potrebuje naša industrija: papir, konzervne škatle, tkanine, železne odpadke... V samo dveh letih te aktivnosti smo z lastnim delom in ostalimi aktivnostmi prihranili blizu 28 milijonov dinarjev, seveda novih.

Posebno razveseljiv pa je podatek, da člani naših kolektivov resno obravnavajo nastalo situacijo. Varčevanje ni samo možnost, ampak tudi imperativ boljšega jutri. V naslednjem letu, za katero po pravici pravijo, da bo še težje, pripravljajo še nove akcije — komunisti in tudi ostali člani kolektiva.

Pravijo, da bo težko, a to bo le še ena od preizkušenj, ki bo pokazala, da se najde izhod tudi iz najtežjih situacij.

Sami so obnovili ta objekt in prihranili štiri milijone dinarjev

Jaki ● Med vojaki ● Med

naj se uporabi kabi-
seveda pa ne sme tr-
mlost pouka. Izkoristiti
lastne rezerve, predv-
rovške in materialno-
Iskanje novih rešitev,
bujajo varčevanje, mo-
pospeševati na vsakem
Ravno tako je treba
vrednotiti vsako inova-
pripomogla k varčeva-
inovacijam bi morali
beno in materialno priz-
ravilino in pravočasno je
povečati naše enote o
strepih, da bi jih te čim prej
kot svojo osebno nalogo
voj prispevek k ekonom-
izaciji naše socialistične
eti, v kateri ima JLA po-
mesto.

**Vollina seja
komunistov**

Na volilni seji komunistov
naše enote smo pregledali
dveletno delo osnovnih orga-
nizacij. V preteklem mandat-
nem obdobju so komunisti
veliko pripomogli k popolni
pripravljenosti komande in
enot, k idejnopolitični priprav-
ljenosti, k racionalnemu pos-
lovanju in varčevanju, k delu
družbene samozaščite in
splošnega ljudskega odpora.
Seji je prisostvoval tudi gene-
ralmajor Anton Zupančič,
predsednik komiteja ZK Ljub-
ljanskega armadnega po-
dročja in član CK ZKJ. Kom-
unisti naše enote so izbrali
nov komite, ki ima sede-
mnajst članov: Milutin Dobro-
savljevič, Ljubša Došič, Sr-
boljub Gavrilović, Milan Jan-
ković, Marinko Jurković, Pe-
rica Kulundžič, Radomir Ko-
stić, Milomir Lilić, Silvo Mar-
kežič, Josip Mikšič, Franjo
Patačko, Marija Pogačar,
Boško Ratković, Pejo Repac,
Ilija Savič, Anton Vereš, Luka
Vraneš.

bil povzetek sestankov
v naši enoti. Seveda
prišli tudi o kulturi, športu,
in aktivnostih, o prestop-
veda so tudi pohvalili
Posebno mesto v razmiš-
naših komunistov pa
redaj pouk, bojna priprav-
visoka moralna zavest,
pa še varčevanje in ra-
cija, kjerkoli je to le mo-

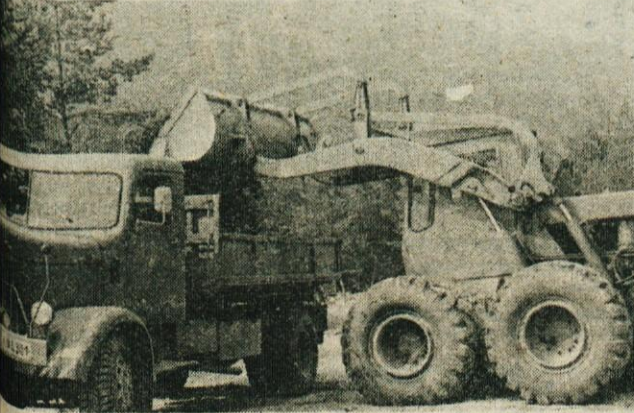
Dekleta med tankisti

našo enoto v žargonu imenujemo tehnično. Tega izraza ni težko ra-
zložiti, saj uporabljamo veliko tehničnih-bojnih in nebojnih sredstev.
Tehnika, naj bo tank ali kaj drugega, pa posebej zanima pionirje
mladine.
To ni čudno, da pri nas ob praznikih, jubilejih ali samo na prošnjo
vrednežev, organiziramo tehnične zbornice. Ob takih »razstavah«
tehnične lahko obiskovalci spoznajo določena sredstva in dobijo
od pripadnikov naše enote. Ravno tako si lahko ogledajo ka-
re, v katerih naši vojaki pridobivajo znanje po učnem načrtu.
Tako so našo enoto obiskala tudi dekleta iz republiškega centra za
mladino z Velikih Blok. Ko smo jim pojasnili taktično-tehnične
lastnosti posameznih sredstev, smo jim tudi praktično pokazali,
delujejo najbolj zanimivi eksponati.

Dali so 297 stekleničk krvi

na prostovoljna akcija dajanja dragocene tekočine v vojašnici
nikarja na Vrhniki je uspela bolj, kot smo pričakovali. Vsi vojaki v
jih je 297, so v nekaj dneh, kolikor je akcija trajala, dali svojo kri.
to najlepše pokazali svojo človeško solidarnost.

Naši inženirci

Inženirci po pravici pravijo, da sta zanje poligon in gradbišče druga
ca. Tisto, kar so se naučili v kabinetih, takoj preverjajo v praksi.
tudi z mladeniči iz naše vojašnice, ki so v inženirski enoti. »Di-
lo delo«, kot običajno pravijo izhodu na teren, je bilo tokrat dva in
metra dolga cesta. V nekaj manj kot štirih mesecih so zgradili
v katero je vgrajenih okoli 150.000 kubičnih metrov gradbenega
mala, zanjo so odkopali in prenesli okoli 8000 kubičnih metrov zem-
daptirali 30 dohodnih poti. Posebej pa preseneča podatek, da je
rokovna od 7,2 do 8 metrov in da so za gradnjo uporabljali celoten
projev, ki se običajno uporablja za gradnjo takih objektov.

Gradivo zbrala in pripravila Momir Arsić in D. Balaban

Rezervne starešine pred novimi nalogami

»Vsak ponedeljek se takole
sestanemo in pregledamo, kaj
smo opravili v preteklem
tednu in se domenimo za ak-
cije v tednu, ki je pred nami.«
je dejal sekretar občinske
konference zveze rezervnih
vojaških starešin Lovro Kra-

pa je bil predhodno usklajen v
občinskih organizacijah. Sicer
imajo petletni okvirni program
dela, iz katerega potem vsako
leto črpajo osnovo za letni pro-
gram in konkretne aktivnosti.
Celotni program svojih aktivnosti
pa uskladijo tudi z občinskim

pa nimajo pregleda nad njihovo
dejansko aktivnostjo.

Franc Kranjc pa govori o še
tesnejšem sodelovanju z mladi-
mi. »Več skupnih točk moramo
najti z mladinsko organizacijo.
Ustanoviti bomo morali tudi aktiv-
mladih starešin.«

drugim so večkrat omenili, kako
k njihovim akcijam pritegniti tudi
ostale občane. Rodila se je ideja,
da tako kot v Borovnici, ko že
nekaj let prirejajo streljanje z ma-
lokalibrsko puško za vse kraja-
ne, store tako tudi v drugih kra-
jevnih skupnostih.

Doslej so z udeležbo rezerv-
nega starešinskega kadra na
predavanjih in obveznih izpitih
še kar zadovoljni. Tudi udeležba
in sodelovanje na predavanjih za
obrambo usposabljanje prebi-
valstva sta dobra. Pretežni del
predavateljev pa je iz njihovih
vrst.

»Izobraževanju pa bomo
ravno v prihodnjem letu posvetili
še večjo skrb. Zato velja še do-
dati, da se bo moral vsak naš
član naročiti na Našo obrambo,
saj prinaša pretežni del strokov-
nih člankov, v katerih si rezervni
starešine dopolnjujemo znanje
in s tem tudi izboljšujemo pri-
pravljeno,« je še poudaril Ivan
Kavčič.

Vsak ponedeljek se sestanejo, da sproti uskladijo načrte za delo v tednu

šovec, ko smo zmotili sredi
dela še Rada Ogrina, ki je
predsednik, Franca Kranjca
tajnika, Franca Groma, pod-
predsednika in Ivana Kavčiča,
predsednika komisije za SLO
in DS.

Beseda je tekla ravno o pro-
gramu dela rezervnih vojaških
starešin za prihodnje leto in me-
nili so, da je prav, da o njihovem
programu dela zvedo kaj več tudi
ostali občani in ne samo rezervni
vojaški starešine. Naše delo,
sploh delovanje rezervnih voja-
ških starešin, je takšno, da v bi-
stvu podružbljamo splošno ljud-
sko obrambo in družbeno samo-
zaščito. Tudi vsi občani morajo
vedeti, s čim se ukvarjamo. Naši
programi imajo celo nekaj stičnih
točk s programom obrambnega
usposabljanja prebivalstva.
Letos se rezervni starešine tudi
vključujemo v ta izobraževalni
pročes.

»Nekaj tem na teh predavanjih
je obveznih za vse starešine,«
meni Rado Ogrin o programu, ki
so ga naredili na osnovi pro-
grama republiške konference, ki

štabom za teritorialno obrambo.

Vsekakor pa njihovega pro-
grama ne moremo jemati kot da
je povsem zacementiranih.
Predvsem tisti del, ki se nanaša
na delovanje krajevnih organi-
zacij, bo še dopolnjen. V vsaki
organizaciji se namreč srečujejo
z lastnimi specifičnimi nalogami.
Borovničani bodo imeli nekaj ak-
tivnosti, ki bodo drugačne kot re-
cimo v Dragomeru ali na Vrhniki
— naloge pač, značilne za svoj
kraj.

»Letos smo prišli do zaključka,
da moramo pri sklicih starešin
nekatero stvari še bolj poudariti
in k strokovnim predavanjem
dodati še kaj atraktivnega,
predvsem nekaj aktualnega,«
poudarja Franc Grom.

Kako še povečati aktivnost
članstva?

To je nenehno prisotno in kljub
temu da je dvainosemdeset od-
stotkov rezervnih starešin vklju-
čenih v razne delegacije in sa-
moupravne organe — praktično
v vse strukture samoupravnega
in političnega življenja v občini —

Vračali so se na program dela

— razumljivo, saj je potrebno
vsaki nalogi dati »življenje«, ne
sme biti suhoparna, zagreti mora
vse rezervne starešine. Med

**Program dela OK ZRVS
Vrhnika v letu 1982-83**

A. IDEJNO-POLITIČNO IZOBRAŽEVANJE

TEMA: Vojaško-politični položaj v svetu in njegov vpliv na varnost SFRJ ter
varnostno-politične razmere v SFRJ, SR Sloveniji, v občini, krajevni skupnosti
in OZD in konkretne naloge RVS v zvezi s tem.

B. SPLOŠNO-VOJAŠKO USPOSABLJANJE

TEMA: Oblike neoboroženega odpora v okoliščinah začasne zasedbe
ozemlja; oblike in izvajalci neoboroženega odpora agresorju v primeru zača-
sne zasedbe ozemlja.

TEMA: Okupacijski sistem v sodobnih razmerah.

TEMA: Oblikovanje blagovnih rezerv v miru za potrebe preskrbe oborože-
nih sil in prebivalstva v vojni ter ob drugih hudih nesrečah in kriznih situacijah.

TEMA: Preskrba z zdravno pitno vodo v miru, ob naravnih nesrečah in v
vojni.

TEMA: Preizkus znanja: reševanje taktične naloge na temo: »Skupina, vod,
četa v izvajanju diverzij na objektu na komunikacijah na ZZO.

TEMA: Taktično-tehnični zbor: ogled garnizij, najnovejše orožje in opreme, ki jo ima
JLA.

TEMA: Streljanje:
— izvesti eno od pripravnih streljanj z vojaško puško PAP-7.62mm ali
AP-7.62.

— po možnosti izvesti streljanje s tromblonom ali MK puško.

**C. VARNOSTNO IN SAMOZAŠČITNO
USPOSABLJANJE**

TEMA: Protipožarna zaščita v miru; v neposredni vojni nevarnosti in v vojni.
TEMA: Dosežki in nadaljnji razvoj obrambnega in samozaščitnega sistema
v Jugoslaviji.

D. INFORMIRANJE

— o aktualno vojaških političnih dogodkih, varnostnih in gospodarskih do-
godkih pri nas in v svetu,

— novosti in dosežki v razvoju naših in tujih OS,

— aktualna vprašanja s področja SLO in DS,

— seznanjanje z aktualnimi sklepi in stališči vodstev ZK, SZDL in RK
ZRVS.

E. TEKMOVANJA:

— RK ZRVS bo v sodelovanju z občinskimi konferencami organizirala in
izvedla zimsko in letno republiško tekmovanje občinskih ekip ZRVS Slovenije.

— OK ZRVS organizira in izvaja občinska in medobčinska tekmovanja.

F. IZVAJANJE POUKA:

— Pri pouku občanov je obvezno za vse teme vključiti RVS v KS z vabilom
KO ZRVS.

— Za tematiko, ki se obravnava za vse občane in so vključene tudi RVS, ni
potrebno predavanje samo za RVS.

— OK ZRVS naj bi se povezale z JLA in TO za vse tekoče informiranje sta-
rešin s situacijami v svetu in pri nas.

— Dogovor z JLA za tehnične zbornice, ki bi se ga udeležili vsi RVS.

G. ORGANIZACIJSKE IN KADROVSKE ZADEVE:

— Sodelovanje s KS in organizacijami združenega dela,

— utrjevanje in delovanje aktivov ZRVS še posebno v šoli,

— pripraviti kadre na vseh področjih za vodstvene organe, organizacije
ZRVS,

— v ZRVS vključevati mlajše starešine, tovarišice ter vse ostale, ki kakor-
koli sodelujejo pri obrambnih pripravah,

— pridobivanje kadrov za vojaške šole in poklice ter za šole RS,

— sodelovati pri regrutiranju vojaških obveznikov,

— sodelovati pri napredovanju, delitvi pohval in odlikovanj RVS,

— skrbeti za upokojene RVS, ki prihajajo iz JLA, in jih vključevati v organi-
zacije,

— voditi evidenco o raznih prekrških RVS ali o slabem obnašanju in drugih
izpadih in jih poklicati na pogovor ter po potrebi kaznovati,

— vključevati mlajše starešine v marksistične krožke, ki jih organizira OK
ZK,

— predlagati zaslužne člane v ZKJ.

H. DEJAVNOST NA PODROČJU LO IN DS

— OK ZRVS naj organizirano seznanja svoje člane o SLO in DS,

— mlajše RVS je treba vključevati v organizacije: tabornike, planince,
strelce,

— KO ZRVS so obvezne dajati pomoč KS pri organiziranju predavanj za
občane ter vseh akcij, ki se izvajajo za SLO in DS

— aktivno delovati v akciji NNNP,

— vključiti se v šolo, povezati se z mladino in nuditi pomoč pri organiziranju
in izvedbi obrambnega dne v šoli,

— sodelovanje pri obrambnem usposabljanju mladine,

— pomoč pri obrambnem usposabljanju prebivalstva,

— sodelovati in razširiti revijo »Naša obramba«,

— izvesti množično streljanje z MK puško za KO ZRVS Vrhnika I. in II. in
Verd.

INTERVJU Z MATJAŽEM OVONOM

Bodoči starešina

V letošnjem šolskem letu
obiskuje 1. letnik Srednje
splošne vojaške šole Franc
Rozman-Stane v Ljubljani tudi
Matjaž Oven z Vrhnike. Pred
dnevi sem ga obiskala in ga
povprašala, kako mu gre. Kar
zadovoljen je; po prilaganju
novi življenjski sredini in tova-
rišem — prve dni ga je mučilo
domotožje, predvsem na ta-
borjenju v Fažani — se je sedaj
že lepo vklopil v kolektiv. Ugo-
tavlja pa, da so temu veliko
prispevali pedagoški delavci,
ki so dljakom priskočili na
pomoč pri reševanju vseh njih-
ovih težav in spremljali delo
in življenje vsakega posamez-
nika s pogovori, spodbudami,
nasveti.

Način življenja na tej šoli je in-
ternatski, zahteva seveda dolo-
čen red in disciplino, čemur se
posameznik hitro privadi.

Na vprašanje, kako poteka
delovni dan v tej šoli, je Matjaž
pojasnil: »Vstajamo ob 6.20, sledi
zajtrk, zbor za dnevne zadolžitve
in pouk (za 1. letnik 6 ur dnevno).
Po kosilu je dljakom omogo-
čen dnevni izhod do 16. ure. 1.
vikend v mesecu je delovni,
medtem ko so ostali trije prosti.«

Kako pa je z interesnimi de-
javnotmi na vaši šoli?

»Precejšen del časa in pozor-
nosti namenjamo interesnim de-
javnostim, predvsem športnim in
kulturnim; v ta namen sodelu-
jemo s Srednjo vzgojiteljsko šolo
v Ljubljani — z dijakinjami te šole
organiziramo proslave, športne

prireditve, piknike in seveda
plese ob četrtkih, igra pa nam naš
ansambel.«

O svojih načrtih za šolanje na
akademiji pa razmišlja takole:

»Sedaj sem šele na začetku
šolanja, nisem se še povsem

Matjaž Oven

opredelil, na kateri od akademij
bom nadaljeval študij, možnosti
je več (mornariška, pešadijska,
letalska).

Vprašanje, ki ponavadi sodi v
uvod vsakega intervjuja, sem
prihranila za konec: Kaj te je pri-
vedlo do tega, da si se vpisal na
vojaško šolo?

Pojasnil je takole: »Vseskozi
so me zanimalo in privlačile
stvari, povezane z vojaškim po-
dročjem, orožje, tehnika in po-
dobno. Najprej sem se želel vpi-
sati v Srednjo vojaško sanitetno
šolo v Novem Sadu, po obisku
informativnega dne na Splošni
srednji vojaški šoli Franc Ro-
zman Stane pa sem se do-
končno odločil in odločitev ni bila
težka.«

M. J.

DESETO PRVENSTVO LJUBLJANSKEGA ARMADNEGA OBMOČJA V KEGLJANJU NA VRHNIKI

Vrhnika druga

Vrhnika — Deseto jubilejno prvenstvo Ljubljanskega armadnega območja v kegljanju je bilo na Vrhnikih v hotelu Mantova. Štirinajst moštev v okoli šestdeset tekmovalci in tekmovalkama, nastopila je tudi Novka Čulić, jugoslovanska reprezentantka, se je dva dni borilo za posameznega zmagovalca, zmagovalca v parih ter za ekipno zmago in za naslov prvaka leta 1983.

Po kraješem kulturno-umetniškem programu in izrečni dobrodošlici je prvenstvo odprl Boško Ratković. Najprej so nastopale ekipe, ki so imele v prejšnjih tekmovalnih manj uspeha. Drugi dan tekmovalnja so bile rešene vse dileme okoli uvrstitve na desetem prvenstvu za posameznika in za ekipno zmago.

Ekipa Vrhnik — Radobuljac, Kovačević, Strelec, Stojanovski; čepijo: Nikolić in Jurković

meznike in pare. Moštvo Ljubljane II, ki ga je vodil izredni Čulić, je doseglo zelo dober rezultat in zaslužen obojni prvo mesto. Vrhnika je izkoristila domači teren in se uvrstila na drugo mesto, Ljubljana I z Novko Čulić pa je dosegla tretje mesto. Moštvo Ljubljane II je imelo tudi najboljši par Čulić-Mirkić, tekmovalce iste ekipe Čulić pa je bil najboljši med posamezniki, tako da je bil proglašen tudi za najboljšega

tekmovalca desetega prvenstva armadnega območja v kegljanju.

Se nekaj besed o organizaciji. Mirno lahko rečemo, da je bila izredna predvsem po zaslugi ZTKO Vrhnik, KK Tankist, Doma JLA in prijateljev iz kasarne Ivana Cankarja. Spominimo samo na podatek, da so posebna priznanja ZTKO Vrhnik dobili Vlado Nikolić, Dragiša Igršič, Dušan Mandić in Boško Ratković.

Rezultati — posamezno: 1. Čulić (Ljubljana II) 890, 2. Mum (Novo mesto) 884, 3. Novak (Slovenska Bistrica), 877, itd.

— pari: 1. Čulić-Mirkić (Ljubljana II) 1717, 2. Mum-Cvetković (Novo mesto) 1693, 3. Petrić-Đukić (Kranj) 1691, itd. — ekipno: 1. Ljubljana II (Mirkić, Pavačić, Marković, Čulić) 3408, 2. Vrhnika

(Stojanovski, Radobuljac, Jurković, Kovačević) 3340, 3. Ljubljana I (Novka Čulić, Todosovski, Ban, Bolarić) 3318, 4. Kranj 3317, 5. Novo mesto I 3275, 6. Pivka 3248, 7. Ajdovščina 3239, 8. Ribnica 3198, 9. Novo mesto II 3154, 10. Ljubljana III 3151, 11. Postojna 3129, 12. Slovenska Bistrica 3077, 13. Celje 2981, 14. Maribor 2783.

M. ARSIC

TRADICIONALNI TURNIR OB DNEVU REPUBLIKE

Slejko pred Gostišem

Na tradicionalnem hitropoteznem turnirju v šahu, ki ga je organiziralo Sahovsko društvo Vrhnik v čast dneva republike, je nastopilo šestnajst tekmovalcev iz Postojne, Dragomerja in z Vrhnik, Turnir je bil izredno močan, ker so nastopili štirje

kolo je bil znan vrtni red. Slejko in Gostiša sta zbrala isto število točk, a je prvo mesto dosegel Slejko zaradi boljšega uspeha proti zmagovalcem. Tabela: 1. Slejko (Postojna) 12,5, 2. Gostiša (Vrhnik) 12,5, 3. Hajna (Postojna) 12, 4. Milošević (Vrhnik) 12,

mojstrski kandidati, pa tudi ostali udeleženci so v samem vrhu notranjskega šaha. Borba za prvo mesto je bila izredno zanimiva. Sele v zadnjem

5. Justin (Vrhnik) 11, 6. Hlad (Postojna) 9, 7. Kobal (Vrhnik) 8,5, 8. Mlinar (Vrhnik) 7,5 itd.

M. ARSIC

Vrhnika šesta

V Domu JLA v Ajdovščini je bilo sedmo prvenstvo Ljubljanskega armadnega območja v šahu. Nastopilo je dvanajst moštev z osemdesetimi tekmovalci. Nastopilo je tudi precej znanih šahistov, za Maribor je na prvi deski tekmoval vele mojster Đurić (šesti rejting v Jugoslaviji), mojster FIDE Begovac, ki je nastopil za Ljubljano I, Mencinger v moštvo Kranja, itd.

Zmagovalca pa je odločila izenačenost ekipe iz Postojne. Zbrala je 51

točk, eno več od drugouvrščenega Maribora, Ajdovščina pa je imela 1,5 točke manj.

Vrhničani so igrali solidno. V zelo močni konkurenci so osvojili šesto mesto s 34 točkami. Za Vrhniko so igrali: Micić, Kečić, Arsić, Prvinšek, Hašarić, Rajević, Saiti in Gojić.

Tabela: 1. Postojna 51, 2. Maribor 50, 3. Ajdovščina 49,5, 4. Kranj 45, 5. Ljubljana I 41, 6. Vrhnik 34, itd.

MOMIR ARSIC

Gostovanje prvotnega moštva Iskra Olimpije je na Vrhnikih zbudilo veliko zanimanje. To je še en dokaz, da je na Vrhnikih premo takih srečanj, kot so bila pred desetimi leti in več. V vrhniškem moštvu sta kot gosta zaigrala Mofardin in Polanec, da bi bile moči vsaj kolikor toliko izenačene. Tako okrepljeni so Vrhničani dobro zaigrali. Sele v nadaljevanju igre, ko so se Vilfan in njegovi razigrali, so povedli z večjo razliko, ki so jo potem obdržali do konca tekme.

Razmah športa v Borovnici

Občni zbor TVD Partizan Borovnica je na izredni seji 17. 12. 1982 razpravljal o preči problematiki nadaljnjega razvoja športa v krajevni skupnosti Borovnica.

Sprejel je nova Pravila društva, dopolnil vodstvo in sestavo organov društva ter sprejel smernice za delo v letu 1983, ki so: — dokončanje zunanjega igrišča pri osnovni šoli, — organiziranje množičnih rekreacijskih tekmovalnih in manifestacij ob udeležbi čimvečjega števila občanov, — organiziranje množičnega pohoda

na Pokojišče. Na zboru so se tudi dogovorili, da bo v letu 1983 moral vsak član društva opraviti določeno število prostovoljnih delovnih ur pri dokončanju šolskega igrišča. Pobrli bodo članarino, ki bo za člane 120 din letno, za mlajše od 15. let starosti pa 60 din. Za sodelovanje so se dogovorili tudi z organizacijami združenega dela v kraju. Da bi lahko sprejeli čimveč koristnih pobud za uspešno delo društva, so se dogovorili, da bo uradni dan v pisarni TVD Partizan vsak torek od 19. do 20. ure. F. MODRIJAN

KONČAN JE JESENSKI DEL TEKMOVANJA V PODROČNI NOGOMETNI LIGI — ZAHOD

Usnjar šele osmi

Jesenski del tekmovalja v Področni nogometni ligi — zahod — so nogometaši Usnjara zaključili s tekmo v gosteh z moštvom Jesenic (2:2, 1:2).

Istovrstno je končano tekmovalje za pokal Nogometne zveze Slovenije po skupinah. Ta polovica sezone za nogometaše Usnjara ni bila uspešna. Ekipa je osvojila samo šest točk in se uvrstila na spodnji polovici tabele, kar je daleč pod 50%, kar je meja uspešnosti. Do polovice osvojenih točk manjkajo tri.

Kaj naj pravzaprav rečemo o igri našega predstavnika v conskem tekmovalju Slovenije? Najprej je več kot gotovo, da igra ni odraz stanju po točkah. Fantje trenerja Mladenovića s svojo igro, še posebej na sredini terena, ne zaostajajo za ostalimi igralci v ligi. Vender so slabosti kronična neefektivnost, velika fluktuacija

igralcev, posebnosti posameznikov. Tudi slab začetek v septembru je v mnogem doprinesel k slabim uvrstitvi, saj so igralci prihajali na tekme pravzaprav z letnih dopustov. Res pa je tudi, da so imele podobne težave tudi druge ekipe, a so se uvrstile veliko bolje.

Vendar strokovno vodstvo meni, da ni razloga za paniko. Plan in program dela za sezono 1982-83 jasno prica, da bodo delali normalno in se bolje pripravljali za boljše igro, tako da bodo ob koncu sezone v zgornjem delu prvenstvene tabele.

Razveseljuje dejstvo, da se težko, a vendarle, doseže dogovor, da kvalitetnejši nogometaši, ki nastopajo v Občinski nogometni ligi, pristopijo k selekciji Usnjara, tako da se na najprimernejši način uresniči zamisel piramidne selekcije.

Upajo na boljše igro v spomladanskem delu prvenstva

Kegljaški turnir ob dnevu republike

Kegljaški klub »Tankist« Vrhnik je organiziral četrti tradicionalni turnir ob dnevu republike. Leto dni tekmovalje pa je bilo hkrati združeno tudi s praznovanjem 20. obletnice delovanja kluba.

Na štiridnevem tekmovalju je nastopilo 88 kegljačev (iz 17 klubov) in 45 kegljic (iz 17 klubov).

Tekmovalje je bilo zelo kvalitetno. Poleg »Gradišča« so letos prvič nastopili klubi »Triglava« iz Kranja, ki sodijo med najboljše kegljaške klube v Sloveniji in Jugoslaviji. Med posamezniki so nastopili nekateri nekdanji in sedanjí republiški ter državni reprezentantke.

Doseženi rezultati:

Moški — 1x200 lučajev mešano:

1. Darko Bizjak — KK Gradis — 944 kegljev
2. Franc Kos — KK Hidro Medvode — 938 kegljev
3. Boris Urbanc — KK Triglav Kranj — 910 kegljev
4. Franc Martinšek — KK Triglav Kranj — 10 kegljev
5. Bojan Martinček — KK Gradis — 906 kegljev

Najboljši domačini:

14. Lazo Krompič — KK Tankist — 887 kegljev
15. Rado Petvas — KK Tankist — 884 kegljev
17. Jozo Ivančević — KK Tankist — 873 kegljev

Ženske — 1 x 100 lučajev mešano:

1. Marjana Zore — KK Triglav Kranj — 448 kegljev (nov rekord kegljišča za Slovenijo)
2. Iva Maglica — KK Logatec — 438 kegljev
3. Marija Vencelj — KK Mercator Trebnje — 434 kegljev
4. Pavla Sorn — KK Triglav Kranj — 425 kegljev
5. Jožica Vidic — KK Kammik — 420 kegljev

Prehodni pokal je osvojil Darko Bizjak, ki je doslej že trikrat zmagal na tekmovalju vendar ne zapovrstno, tako da mora za trajno osvojitve pokala zmagati še dvakrat presledki).

Pri ženskah je prehodni pokal osvojila Marjana Zore. Doslej je ta pokal vsako leto druga zmagovalka in tako bo pokal ostal še najmanj dve leti last KK Tankist organizatorja turnirja.

Ob zaključku balinarske sezone

Balinarska sekcija Društva upokojencev Vrhnik je bila v letu 1982 zelo delovna in je dosegla lepe uspehe. Saj so v tekmovalju Notranjske balinarske zveze, kjer je sodelovalo 10 ekip, dosegli enega najboljših rezultatov. V tekmovalju posameznikov med 18 udeleženci so naši tekmovalci osvojili prvo in drugo mesto. V ekipnem tekmovalju so zasedli 2. mesto, v parih pa četrto. Naši balinarji so zmagali na močnih turnirjih v Logatcu in na Vrhnikih. V Planini in Rovtuh pa so zasedli 3. mesto.

Na Vrhnikih smo imeli tekmovalje v obliki prijateljskih srečanj z balinarji Logatca, Borovnice, Horjula in upokojenci Ljubljana-Siška. Izvedli smo tekmovalje za prvenstvo Vrhnik, kjer je sodelovalo 30 tekmovalcev.

Na svojih igriščih in igriščih IUUV smo organizirali v občinski telesnokulturno skupnostjo Vrhnik štiri večje turnirje. Udeleženci so bili s področja Primorske, Gorenjske in Ljubljane »Isknađa«, »Lesarada«, »Mlinarji-pekci«. Organizirali smo

tudi ekipno sindikalno prvenstvo. Na naših igriščih je vsak dan zelo živo. Prihajajo veliko število gledalcev, ki želijo balinarska igrišča in ob koncu okrepčila sledijo poteku igre. Neprav, če bi se povsem zadovoljili z ženeimi uspehi v pretekli sezoni. Se imamo v naših ekipah nekaj Manjka nam dobrih zbijalcev krogov katerih pa naši balinarji na turnirjih rejo doseči še več. Morali bomo v bitji vsaj 3 do 5 igralcev, ki naj bi v njihove podretili zbijanju krogel.

Priporočljivo bi bilo, da bi ti igrači 3-krat tedensko vadili ločeno pot igriščev št. 2. S takim sistemom delom bomo prav gotovo dosegli boljše rezultate. V tem pa je naša prihodnost.

Ob tej priložnosti se zahvaljuje upravi Društva upokojencev Vrhnik nam je v denarnim sredstvih pomagala izpolniti balinarskih igriščev. KAREL

TRADICIONALNI TEK PO VRHNIŠKIH ULICAH

Sodelovalo je 343 tekmovalcev

Vrhnika — Šolsko športno društvo Kurir na OŠ Ivana Cankarja na Vrhnikih je organiziralo, skupaj z ZTKO Vrhnik, tradicionalni tek po vrhniških ulicah. Ta tek pomeni za ključek atletske sezone na Vrhnikih, zato smo po pravici pričakovali veliko število nastopajočih. In res jih je bilo rekordno število: 343 Pršili so od vsepovsod: iz Hotečdršice, Postojne, Borovnice, Dragomerja, Logatca, Pivke, Domžal, Črnuč, Novega mesta, en tekmovalce celo iz sosednje Hrvaške, in sicer iz Karlovca.

Najmlajši so bili tokrat najštevilnejši. Posebno razveseljuje podatek, da sodelujejo na tem tekmovalju tudi tekmovalci iz bolj oddaljenih mest Slovenije, kar je gotovo potrditev odlične organizacije.

Rezultati: pionirke — roj. 1974—75: 1. Ržen (OŠ Hotečdršica), 2. Plut (Vrhnik), 3. Bikar (Vrhnik), 4.

Pionirji — 70—71: 1. Mikulan (Vrhnik), 2. Japelj (Vrhnik), 3. Đurić (Postojna), 4. Nikolić (Postojna), 5. Mitrović (Postojna), itd.

Pionirke — 68—69: 1. N. Kunstelj (Vrhnik), 2. Bizjak (Borovnica), 3. Žitko (Vrhnik), 4. I. Kunstelj (Vrhnik), 5. Sluga (Vrhnik) itd.

Pionirji — 68—69: 1. Drolc (Domžale), 2. Žiberna (Postojna), 3. Nikolić (Postojna), 4. Grl (Pivka), 5. Vrzel (Postojna), itd.

Mladinke — 63—64: 1. Kovač (Vrhnik), 2. Rihar (Vrhnik), 3. Habić (Postojna), 4. Lampe (AK Olimpija), 5. Semrov (Logatec), itd.

Mladinci — 63—67: 1. Gaber (Medvode), 2. Repnik (AK Olimpija), 3. Mesarić (Ljubljana), 4. Skupak (Postojna), 5. Novak (Medvode) itd.

Članice do 30 let: 1. Brenčić (Hotečdršica). Članice nad 30 let: 1. Žigon (Siška Ljubljana), 2. Tortič (Borovnica), 3.

Najmlajši so bili tudi najštevilnejši na tekni po ulicah Vrhnik

Remžkar (Vrhnik), 5. Žibert (Vrhnik), itd.

Pionirji — 74—75: 1. Zelenc (Hotečdršica), 2. Bulc (Vrhnik), 3. M. Bulc (Vrhnik), 4. Japelj (Vrhnik), 5. Abdaković (Vrhnik), itd.

Pionirke — 72—73: 1. Kalič (Vrhnik), 2. Svete (Borovnica), 3. Buh (Vrhnik), 4. Osretkar (Vrhnik), 5. Lušina (Vrhnik), itd. Pionirji — 72—73: 1. Žmak (Postojna), 2. Kogovšek (Vrhnik), 3. Vodeb (Borovnica), 4. Ščupec (Vrhnik), 5. Nagode (Logatec), itd.

Pionirke — 70—71: 1. Tomašič (Vrhnik), 2. Stumer (Borovnica), 3. Fistič (Postojna), 4. Eržen (Hotečdršica), 5. Sušteršič (Pivka) itd.

M. ARSIC

OBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU ZA POSAMEZNIKE

Prvak: Tone Štih

Na občinskem prvenstvu za posameznike v namiznem tenisu sta nastopili dve tekmovalki in trinajst tekmovalcev. V kategoriji do trideset let sta nastopila dva tekmovalca, ostali so bili stari več kot tri-

deset. Po pričakovanju so imeli največ uspeha Štih, Berginc, Kržič in Srečkovič, ki so osvojili prva štiri mesta.

Boža Grom je premagala Turšičevo in postala vrhniška prvakinja.

Smučarska dejavnost v letu 1983 — Ulovka

TEČAJI ZA ODRABLE: Tečajji bodo organizirani v obliki vikend tečajev, med zimskimi šolskimi počitnicami pa tudi med tednom.

VIKEND TEČAJI: PRIČETEK: 15. 16. januarja — dopoldan od 9.00 do 12.00 popoldan od 13.00 do 16.00. V času počitnice popoldan 17. do 21. in 24. do 28. januarja od 13. do 16. ure.

TEČAJI ZA UČENCE OSNOVNIH ŠOL: Za tiste učence, ki že obvladajo smučarsko tehniko in lahko koristijo žičnice tečajji na ULOVKI.

1. 10. do 14. januarja
2. 17. do 21. januarja

3. 24. do 28. januarja
Priporočamo prijave v 2. in 3. letu. Prijavnice z že določeno cenami učenci dobili v šoli.

TEČAJI PO KRAJEVNIH SKUPNOSTIH:

Organiziramo novo obliko 5-dnevni tečajev po KS. Ti tečajji so namenjeni vsem, predvsem pa slabim smučarjem, so zelo poceni. Cena tečaja 450,00.

Vso smučarsko dejavnost vodi in nadzira smučarsko društvo Vrhnik. Dejavnost je vezana za Ulovko, snežne razmere ne bodo ugodne, organizirali tečaj za čence osnovnih 3. tednu počitnic in to od 24. do 28. januarja. Informacije po telefonu 781-404. Sefran — ZTKO

NA PODLAGI 5. ČLENA PRAVILNIKA
O PETKOVŠKOVH PRIZNANJH

RAZPISUJE

KULTURNA SKUPNOST OBČINE VRHNKA

Petkovškovo priznanje

Razpisni pogoji in navodila za oblikovanje ter dostavo predlogov. Priznanja podeljujemo za:

- aktivno delovanje v SZDL, sindikatih, ZSMS, samoupravnih interesnih skupnostih in v vseh drugih družbenih sredinah v prid kulturni dejavnosti,
- vsestransko in celovito razumevanje pomena poklicne ljubiteljske kulturne dejavnosti in za dejavno pomoč pri vsebinskem bogatenju,
- organizacijsko utrjevanje in samoupravno organiziranost kulturne dejavnosti ter za funkcioniranje delegatskega sistema v vseh družbenih sredinah,
- vzpodbujanje, usmerjanje in organiziranje kulturnega življenja in kulturne dejavnosti, zlasti še med mladimi ljudmi in delavci,
- uvajanje novih sodobnih vsebin in oblik kulturne ustvarjalnosti,
- celovito, stalno in dolgoročno načrtovanje kulturno umetniškega delovanja,
- nenehno vzpodbujanje različnih oblik svobodne menjave dela, kvalitativno in množično rast v kulturnem delovanju,
- pospeševanje kulturne ponudbe (nastopi skupin, gostovanja političnih ansamblov, prireditve za delavce iz drugih republik in pokrajin, pogatjenje knjižnic s primernimi knjigami, skrb za dostopnost knjige (id.)),
- pripravo in izvedbo različnih izobraževalnih oblik,
- celovito in vsebinsko poglobljeno obveščanje o kulturnem življenju in delovanju,
- poglobljeno prizadevanje pri zbiranju, ohranjanju in urejanju dokumentacije o naprednem kulturnem gibanju.

Predlog za priznanje mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi opis dela, zaradi katerega je predlagan in podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo uspešnosti dela kandidata.

Kandidati lahko predlagajo kulturna društva in skupine, poklicne kulturne organizacije, samoupravne in krajevne skupnosti, šole in ostale delovne organizacije ter posamezniki.

Pismene predloge za priznanja je treba poslati najkasneje do 20. februarja 1983 na naslov: Kulturna skupnost občine Vrhnika, Ulica 6. maja 1

Izbor, na predlog Odbora za Petkovškovo priznanja, potrdi skupščina kulturne skupnosti.

Podelitev bo javna. Imena dobitnikov in utemeljitve bo kulturna skupnost objavila v Našem časopisu.

Filmski spored

Kina Cankarjev dom Vrhnika

6.—9. 1.	<p>četrek ob 20.00 sobota ob 17.00 nedelja ob 20.00</p> <p>petek ob 20.00 nedelja ob 18.00</p> <p>sobota ob 20.00 nedelja ob 16.00</p> <p>Matineja ob 10.00</p>	<p>OTOK PIRATOV — amer. barvni Režija: Michael Ritchie V gl. vl.: Michael Caine, Jeffrey Frank. Oče in sin doživljata počitnice, ko padeta v krepnje primitivnih domorodcem.</p> <p>ATLANTIC CITY — amer. barvni Režija: Louis Malle V gl. vl.: Burt Lancaster, Susan Sarandon, M. Piccoli. Film nagrajen za beneškim Zlatim levom 1980, uspeh na festivalu v San Sebastianu istega leta, FEST 1981. Brez dvoma film tedna! Priporočamo!</p> <p>GLASBA NIMA KONCA — amer. glasbena komedija Valerie Perrine, skupina Village People predstavljajo glavno privlačnost. Privlačna glasba.</p> <p>PALČICA — japonska barvna risanka</p>
13.—16. 1.	<p>četrek ob 20.00 sobota ob 17.00 nedelja ob 20.00</p> <p>petek ob 20.00 nedelja ob 18.00</p> <p>sobota ob 20.00 nedelja ob 16.00</p> <p>Matineja</p>	<p>BRUBAKER — amer. barvni, akcijska drama Režija: Stuart Rosenberg V gl. vl.: Robert Redford, Yaphet Kotto, Jane Alexander. Poskus upravnika zapora, da bi spremenil razmere v njem, izkoriščanje in vrsto drugih slabosti.</p> <p>NOČI STRIP TEASA — koprodukcija "mednarodni" dokumentarec o nočnih lokalih in njihovih programih po vsem svetu.</p> <p>VELIKI PREPIR — amer.-hongkonški Režija: Robert Clouse Zgodba o mladem Kitajcu, ki v Čikagu 30-ih let postane prvak borilnih veščin in zaščitnik svojih rojakov pred gangsterji.</p> <p>TOM IN JERRY OSCARJEVCI — najuspešnejše risanke s Tomom in Jerryjem.</p>
20.—23. 1.	<p>četrek ob 20.00 sobota ob 17.00 nedelja ob 20.00</p> <p>petek ob 20.00</p> <p>sobota ob 20.00 nedelja ob 16.00</p> <p>Matineja ob 10.00</p>	<p>BEG S PADALOM — amer. pustolovski Film malo znanih avtorjev zelo privlačno predstavlja zgodbo, katere ozadje je resnično: 1971 je nek mladenič hladnokrvno prisilil posadko letala BOEING 727, da mu je predala 200.000 dolarjev, nato pa je odskočil s padalom...</p> <p>NISMO ANGELI, ONE PA TUDI NE — fr. erot. komedija. Trije moški in ena ženska. Prijatelji so vse od otroštva, nakar se vname prvi ljubzenski boj, ker se je vmešal četrti — Italijan.</p> <p>RAJ ZA KAMIONARJE — it. fr. barvni Vozniki kamionov imajo vrsto priložnosti za najrazličnejše erotične izkušnje...</p> <p>ROBIN HOOD — ameriška risanka</p>
27.—30. 1.	<p>četrek ob 20.00 sobota ob 17.00</p> <p>petek ob 20.00 nedelja ob 18.00</p> <p>sobota ob 20.00 nedelja ob 16.00</p> <p>Matineja ob 10.00</p>	<p>NEDELJSKI ZAPELJIVCI amer.-it. erot. komedija Režija: Dino Risi, Edouard Molinaro, Gene Wilder, Bryan Forbes. V gl. vl.: Roger Moore, Ugo Tognazzi, Lino Ventura, Gene Wilder, Lynn Redgrave, S. Koscin. Film sestavlja štiri zgodbe s temo: ljubezen ob nedeljah. Protagonisti so Anglež, Francoz in Italijan ter Američan... Eden najduhovitejših filmov zvrsti. Priporočamo!</p> <p>OKTAGON amer. barvni Režija: Eric Karson V gl. vl.: Chuck Norris, Karen Carlson, Lee van Cleef. Glavni junak je vmešan v številne umore. Začne jih proučevati...</p> <p>RAZSELJENA OSEBA — slovenski barvni Režija: Marjan Ciglič V gl. vl.: Matjaž Vršnar, Draga Potočnjak. Sin slovenskega emigranta, domobranca, se je rodil na tujem in se vrne v domovino študirat. Slovenijo pozna le po izročilu in pripovedovanju staršev. Tema je preobširna, preveč kompleksna, da bi ji mogel biti režiser debutant v celoti kos. Kljub tem dovolj zanimivo.</p> <p>NORČIJE RACMANA JAKE, amer. risanka.</p>

KULTURNA DRUŠTVA IN SEKCIJE

Izobraževati mentorje

Na pobudo OK SZDL Vrhnika je bil ta mesec organiziran pogovor s člani kulturnih društev in sekcij v občini o njihovem delovanju in problematiki. Naj navedemo, da so se ga poleg predstavnikov društev in sekcij udeležili tudi predstavniki družbeno političnih organizacij ter IS, vabilu pa se niso odzvali člani DPD »Svoboda« iz Borovnice, moškega pevskega zbora »Liko« in folklorne skupine »Ligojna«.

V uvodnem delu je tajnica ZKO Vrhnika prisotne seznanila, da imamo na Vrhniki 5 registriranih društev, od katerih aktivno delujejo trije. DPD »Svoboda«, MPZ »Liko« in Foto klub »Tonkist«, medtem ko obstajata KUD Ivan Cankar Bevke in oktet »Kašča« nekako samo na papirju. V naši občini v okviru ZKO deluje kar 15 sekcij. Pihalni orkester, kino sekcija Cankarjevega doma, Lutkovna skupina, Likovna skupina, MPZ IUUV, mešani PZ Dragomer, ŽPZ Sinja gorica, otroški pevski zbor Doma JLA, Folklorna skupina »Ligojna«, Dramska skupina Verd, mešani pevski zbor Log in 3 šolska kulturna društva.

Problematika delovanja teh društev in sekcij smo v preteklem obdobju bolj ali manj uspešno reševali. Sama društva in sekcije pa so se v kulturno življenje na Vrhniki precej dobro vključevala. Njihovo financiranje, razen za kino sekcijo CD in mešanega PZ Log, je bilo rešeno, seveda v mejah možnosti, v okviru finančnega plana ZKO.

Opaža se, da je na Vrhniki začasno zastala gledališka dejavnost, čeprav so bili na tem področju že doseženi uspehi, sicer kratkotrajni, vendar pa le. Tako so gledališko dejavnost postavili »na nogo« člani skupine ARGOS, kasneje je to bilo Srečno novo gledališče, potem pa je aktivnost na tem področju zastala. Ravno sedaj se spet kažejo težnje in želje po ponovni oživitvi gledališke dejavnosti na Vrhniki. Koliko bodo te želje in težnje realizirane, se bomo lahko sami prepričali. Pogovor je v drugi vrsti izpostavil problematiko delovanja vrhniškega pihalnega orkestra. Primanjkuje mu mladih kadrov, predvsem na naslednjih instrumentih:

trobenta, saksofon in pozavna, probleme pa imajo tudi z nakupom instrumentov. Glavni vlogi pri reševanju tega problema ima osnovna šola, nadaljuje pa jo glasbena šola. Obe bi morali otroke navduševati tudi za tiste instrumente, ki jih PO primanjkuje. Zaradi vseh teh težav, pa tudi generacijske menjave, PO ne zmore več kot enega koncerta letno. Do sedaj so se te težave odražale veliko bolj samo navznoter, zato drugi nanje niso bili pozorni, saj je PO z drugimi svojimi predstavitvami »opravičeval« sredstva, ki so bila vložena v njegovo delovanje. Sedaj pa bo potrebno z reševanjem problematike PO pristopiti konkretno, sicer se lahko zgodi, da bomo na Vrhniki ostali brez pihalnega orkestra.

Izpostavljena je bila tudi problematika vključevanja mladih v delo društev in sekcij, nasploh v kulturno dejavnost. Vsekakor je tu na prvem mestu potrebno omeniti pomanjkanje mentorjev, ki bi otroke že v OŠ znali pridobiti za različne dejavnosti, ne pa da bi bili prepričani sami sebi.

Poskus »izobraževanja« oz. oblike dela z mladimi na področju kulture je bilo »Filmsko gledališče«, kjer si je mladina od torkih lahko ogledala izbrani filmski spored. Vendar je bila filmska vzgoja na Vrhniki vrsto let zanemarjena, zato ta oblika dela z mladino takrat še ni zaživela, kot smo pričakovali. Seveda ne mo-

remo in ne smemo takoj na začetku obupati, zato si bo ZKO prizadevala z nadaljevanjem vzgoje mladih na področju kulture, filmsko gledališče pa naj bi postalo eno izmed kontinuiranih oblik le-te. Vendar bo treba večjo pozornost posvetiti mentorjem; zainteresirane ljudi izobraževati in usposabljanje za mentorje, že delujočim mentorjem pa dati večje priznanje, tudi materialno, saj mnogi dobivajo samo simbolične nagrade in njihovo delovanje temelji na čistem entuziazmu.

Za lep čas je zamrlo tudi kulturno življenje v Bevkah, če začnemo kar pri filmskih predstavah. Sedaj pa so krajin »zavihali« rokave in temu naredili konec. Uspelo jim je urediti prostore in usposobiti aparature za normalno predvajanje filmov. Predvajanje že teče, »kino Bevke« pa je začel delovati kot delno sekcija Cankarjevega doma. Podobno bi problem s predvajanjem filmov želeli urediti tudi v Borovnici, saj tudi tu ni več filmskih predstav.

V zadnjem času se je vsem mogočim težavam pri delovanju društev in sekcij pridružila še uvedba bencinskih bonov. V času, ko to pišem, je ta problem že uspešno rešen. ZKO ima urejeno možnost nabave vrednostnih bonov za bencin, ki jih bo porabila za delovanje kina Bevke in Borovnica, folklornih skupin Bistra in Ligojna ter za gostujoče skupine.

Predstavniki Doma JLA je izpostavil problem kulturnih prireditev za delavce iz drugih republik. Iz leta v leto so predstave dražje tako, da morata ZKO in Doma JNA krčiti svoje programe in tako smo prikrajšani vsi. Zato bi se bilo tudi v okviru delovnih organizacij potrebno dogovoriti, da bi le-te prispevale nekaj sredstev za minimalne kulturne programe svojih delavcev.

Kulturna animacija v naših delovnih organizacijah se je vsekakor premaknila z mrtve točke. Vendar kaže, da so organizacijske plati v nekaterih DO še vedno preslabe, zato ni odziva v teh DO. Veliko slabše pa je v naših krajevnih skupnostih. V prvi vrsti tu običajno sploh ni človeka, na katerega bi se ZKO obrnila, da bi organizirali kulturni dogodek v KS; ko vendar imamo člane delegacij za kulturno skupnost, samo za primer! Zato bo ena prvih nalog ZKO v povezavi s SZDL tudi v KS pridobiti organizatorje kulturnega življenja.

Ne smemo pozabiti tudi na problem strokovnih služb ZKO, ki se tudi že vleče nekaj časa. Verjetno je vsem jasno, da en sam človek ne more opravljati poleg res »strokovnega« dela na področju kulture in se zraven ukvarjati še čisto z administrativnimi in finančnimi posli. Predstavniki IS SO Vrhnika je obljubil, da bo ta problem še v letošnjem letu ozioroma je vsaj že nakazana rešitev tega.

Ob koncu velja opozoriti še na kadrovske politike in stipendiranje kulturnih delavcev. Morali bi si prizadevati, da bi tisti, ki jih vzgajamo in stipendiramo, ostali »doma« na Vrhniki in tu doprinesli h kulturnemu življenju. Morali pa bi si tudi prizadevati, da skupščina ZKO ne bi bile samo gola formalnost potrjevanja planov in sprejemanja DD ter SaS, pač pa mesto za izražanje kulturnih potreb in želja; uporabnik naj bi sam povedal, kakšni so njegovi interesi.

Iz pričujočega govora je razvidno, da se društva in sekcije srečujejo s problemi, vendar vse to ni ovira za razmah ljubiteljske dejavnosti, kar je seveda edino pravilo. Prav zato bomo morali tudi v bodoče posvečati vso pozornost še nadaljnjemu razvijanju te dejavnosti in še okrepiti pomembnost družbene vloge kulture.

Z. T.

OSNOVNA ŠOLA LOG—DRAGOMER

Šola in kraj

Sestavni del življenja in dela šole je tudi sodelovanje s krajem, je našim primeru so to vse krajevne skupnosti šolskega okoliša. Oblike takega sodelovanja so vedno zelo zaželeno in so lahko zelo pestre. Del oblik sodelovanja se lahko načrtuje, veliko pa se jih porodi spontano ob stikih staršev in učiteljev. Šolsko poslopje z raznimi prostori za sestanke, telovadnica in tehnična sredstva šole so velikokrat dobrodošla pomoč tudi krajanom. Najpomembnejše pa je, da tako delavci šole kot starši in ostali krajin skupaj zagotavljamo tiste oblike sodelovanja, ki so v prid učencem v skrbi za njihov vsestranski razvoj, vzgojo in tudi materialni vzgojnoizobraževalni standard.

V drugem letu delovanja nove šole bi lahko našli že kar lepo število uspešnih primerov omenjenih oblik sodelovanja in ker so nekatere izkušnje lahko zanimive tudi v občini, želimo predstaviti enega prvih primerov uspešne pomoči krajanov šoli.

Ob opremljanju delavnic tehnične vzgoje smo kljub namenskimi sred-

stvom za opremo s stroji in orodjem še vedno ugotavljali pomanjkanje obojega. Obrnili smo se z dopisom za pomoč k obrtnikom v naših krajevnih skupnostih. Zaposlili smo za razne surovinske odpadke in za možnost dodatnega opremljanja učilnic tehnične vzgoje z ročnim ali strojnim orodjem. Odziv nas je prijetno presenetil, saj se nam je odzvalo 8 naštetih občanov — samostojnih obrtnikov: Miloš Krapež, Miro in Pepca Novak, Andrej Rus, Rafael Samec, Pavel Popit, Franc Popit, Jože Dolžan, Matija Seliškar.

Prispevke šoli so poslali v obliki surovin (steklo, razne žice, lesni ostanki...). Večji del naštetih pa nam je pomagal s finančnimi sredstvi za nakup novega drobnega ročnega orodja, kompletov Klip-Klap orodja in kombiniranega mizarskega stroja. Nekaj naštetih občanov pa bo realiziralo svoje obljube še, ko bomo na tržišču lahko dobili ustrezna orodja. S tem prispevkom se želimo vsem še enkrat zahvaliti za razumevanje in sodelovanje.

Živahna kulturna jesen

Jesenski začetek kulturne sezone je pomenil pravo presenečenje za vse tiste, ki smo pripravili program gostovanj. Vse prireditve so bile dobro obiskane, saj je bilo na vsaki več kot 300 ljudi. Nedvomno gre za sluga boljši kulturni animaciji v delovnih organizacijah; še posebej se pozna dober odziv zaposlenih v IUUV. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem kulturnim animatorjem in vodstvom v DO za njihovo delo in prizadevanja in utrjevanju družbene vloge kulture.

In kakšni so predlogi gostovanj do konca sezone? V naslednjih mesecih nameravamo pripraviti srečanje z New swing quartetom, ponovitev Občinskega svetnika, kulturno-zabavni program Dober večer — dobro večer, eno gledališko predstavo, zborovske koncerte naših zborov in gostov iz Cerknice oz. Logatca, predstavitev kulturnih skupin društva »Bratstvo« iz Raven na Koroškem in zaključek bistriški kulturni dnevi v Bistri.

Prireditve bodo večinoma v osrednji kulturni hiši v Cankarjevem domu na Vrhniki. Želimo pa, da bi poleg teh prireditev zaživelo tudi kulturno življenje v posameznih krajevnih skupnostih, kjer bi se v programe vključevale tudi OO ZSMS in ostali krajin.

Dragomerčani na reviji pevskih zborov

Vablivo izročilo izvirne ljudske pesmi

Mešani pevski zbor iz Dragomera je imel svoj zadnji letošnji javni nastop (približno dvajset jih naštejejo na leto) za dan republik. Marija Pezdir, Darinka Suhadolnik, Martina, Zvonka in Tončka Čuden, Ivanka Grbec, Emilija in Lado Erbežnik, Ana Jesenovec, Cvetka in Stojan Blažič, Grbec Miha, Franc Remškar, Dušan Suhadolnik, Franc Grbec in pevovodja Jože Jesenovec so tudi tokrat v šoli, kot že tolikokrat doslej, poželi buren aplavz.

Zbor nastopa že približno deset let, njegov sestav pa se od prvih začetkov do danes ni bistveno spremenil. Čeprav so pevci vse navzkriž v sorodu, saj pojejo možje in žene, bratje in sestre, sestre, nečakinje, tete in svaki, jih družijo predvsem ljubezen do petja. Predvsem petja dobrih izvirnih ljudskih pesmi. Zaradi ljubezni do petja so se tudi našli. Pred deset in več leti, ko se je skupina žena mučila z zapletenim vokalom in nikakor ni mogla uskladiti tistega, kar bi rada in kar je lahko zapela. Pa so poklicale na pomoč sosedovega Jožeta (Jesenovca), ki je iz harmonike najlaže izvalil prave glasove. Ko so dobili intonacijo, so še zapeli. Očitno jim je bilo všeč, saj pojejo še danes.

Ob petju za zasebno rabo so se začeli načrtno učiti ljudskih pesmi. Najprej preproste, potem pa vse zahtevnejše. In prav ljudske pesmi so še danes jedro repertoarja tega zbora, ki trenutno lahko samostojno zapoje že približno 60 pesmi. Seveda so med njimi poleg narodnih tudi umetne in revolucionarne. Kljub temu jim, kot rečeno, še vedno ostaja najbolj pri srcu izvira ljudska pesem. Jože Jesenovec je povedal, da se ji čutiljo nekako dolžni, saj jo ljudje, posebno mladi, premalo poznajo. Da ne bi za vedno utonile v pozabo in da bi se jih zapomnilo kar največ ljudi, jih zapomnilo kar največ ljudi, jih pojejo. Pojejo, kjer morejo in kjer jih radi poslušajo.

Sodelovanje na pevskem taboru v Šentvidu pomeni zboru zadovoljstvo in ponos

Poslušalcev pa ne manjka. Samo na prireditvi jih povabijo približno dvajsetkrat na leto: na Vrhniko, v Šentvid pri Stični, na Ig... Peli so tudi v Gonarsu. O vseh nastopih in vajah, ki jih je približno po sto na leto in na katerih po evidenci pevovodje le kdaj pa kdaj manjka kakšen pevec, vodijo natančno kroniko. Za nekaj zvezkov je že podatkov.

Sicer pa na zapisujejo le informacij o vajah in nastopih. Zpisujejo tudi ljudske pesmi, tiste lepe, domače, že skoraj pozabljene. Po Dragomerju in okolici poslušajo starejše pevke, zapisejo melodijo in besedilo. Jože pa gradivo obdela in priredi za štiri glasove. Pa je zbor bogatejši za pesem, slovenska glasbena literatura pa za melodijo in besedilo, ki bi ju sicer lahko kaj kmalu pozabili. Prav v tem zbor vidi svoje največje poslanstvo, saj opažajo, da je marsikateri drug zbor sram peti ljudske pesmi.

Pevcem iz Dragomera in Lukovice je to v ponos. Tako kot so pevke ponosne na lične, doma narejene enotne obleke (3 kompleta ima vsaka), vsi skupaj pa nato, da so si »uniforme« skoraj v celoti plačali sami. V desetih letih delovanja in ob desetih nastopih so namreč dobili le 40 tisoč dinarjev finančne pomoči. Bo že držalo, da rajši pojejo, kot zbirajo denar, saj vemo, da v primeru, ko pojejo na pogrebih, prebivalcem domače krajevne skupnosti ne računajo niti najnujnejših stroškov.

Kljub temu, da so navajeni drug drugega, pa bi radi zbor okrepili. Zato vabijo vse, ki jim je pri srcu dobro petje, naj se jim pridružijo na vajah v šoli Dragomer-Log, ki jim nudi gostoljubje v zadnjih mesecih. Najbolj so zaželeni tenorji, četudi bodo z veseljem sprejeli medse tudi druge glasove. Da bo zbor močnejši, ko bodo ubrali svojo najljubšo, Forstejevo Ljubezen do domovine. A ko se bodo pripravljali na prihodni pevski tabor v Šentvidu, v okviru katerega bi bili radi gostitelji enega od pevskih predvečerov, ki se zvrstijo po Sloveniji... (J. O.)

Naš znani rojak Janez Jager

Preč kratkim sem nekje brala o arhitektu Janezu Jagru. Med drugim je bilo omenjeno, da je bil ta svetovno znani arhitekt rojen v Bistri. Bistvo Vrhniki seveda dobro poznamo, nekaj vemo tudi o njeni zgodovini, arhitekta Jagra pa najbrž ne poznamo. Tudi sama o njem nisem nič vedela, zato sem se pozanimala in pri Arhitekturnem muzeju Slovenije dobila publikacijo, ki mi je povedala dovolj o tem nepoznanem rojaku.

Pri rojstvu modernega slovenskega stavbarstva je Jager delež dovolj velik, kar dokazuje njegova bogata zapuščina. Bolj je pomembno arhitektovo mladostno teoretično iskanje. Po naravi se je Jager močno razlikoval od genialnega, melanholičnega oblikovalca Plečnika ali od kozmopolita Fabianija. Kar zadeva širino in pristop k delu, je bil sednjemu sicer bližji, vendar je bil močnejše navezan na domovino.

Umetnostna vprašanja ga niso nikoli toliko prevzela, da ne bi pozabil na narodnostne ideale, ki jih je vseskozi zagovarjal. Zadnja stopnja takih iskanj je bila etnografsko obarvana arhitektura in romantična vizija o etruščanskem poreklu Slovencev. To teorijo je izobilkoval pod vplivom močnega prepričanja o narodno-prebudnem poslanstvu svoje generacije, ki ga je stopnjevalo tudi domotožje.

Jager je pri nas prvi poskušal izobilkovati »narodni slog«, kar sta kasneje nadaljevala Vesnani in Vurnik. Pomoč je iskal v domači ljudski umetnosti, pa tudi pri vseh Slovanih. Etnografija je ob koncu preteklega stoletja obogatila glasbo in literaturo, stavbarstvo pa je šlo svojo pot. Danes ocenjujejo Jagraovo študentska iskanja kot zanimivo, za razvoj slovenske arhitekture poučno ter potrebno epizodo. Dunajska tehnična visoka šola mu je nudila solidno inženirsko znanje, ni pa ga potegnila v vrtnec boja za nove arhitekturne oblike. Prevzet od revolucionarnih gesel, ki so uspevala v umetniški klimi dunajske secesije, se je Jager šele posredno seznanil z arhitekturo Ottona Wagnerja. Likovnih novosti zato ni mogel povsem dojeti in je poleg modnih secesijskih dodatkov rabil tudi narodne motive, če je to zahtevala trenutna naloga. V Ameriki je »narodni slog« izgubil vsakršno eksistenčno pravico in Jager se je v prvi vrsti preusmeril na prepričevanje o tehničnih novostih evropske arhitekture in na populariziranje Sullivanovih in Wrightovih idej. Sam v novi domovini ni ustvaril več umetnostno pomembnejšega dela. Američani so ocenili predvsem Jagraovo obvladovanje zgodovinskih slogov.

Vseskozi reformatorsko je ostalo Jagraovo urbanistično delovanje, ki je izhajalo iz dobre tradicije dunajske arhitekture. Pri tem mu je največ koristilo asistentsko delo pri Maxu Fabianiju in Karlu Mayre-

derju, ki sta poleg Wagnerja najpomembnejša urbanista nekdanje monarhije.

Janez Jager se je rodil 16. maja 1871 in je zgodnjo mladost preživel v danes že podrti železniški čuvajnici pri Bistri. Družina se je kmalu preselila v Ivanje selo pri Rakeku in nato v Loko pri Zidanem mostu. Po materini smrti 1890 je oče odšel v Ameriko in tam umrl leta 1900 med Slovencev ob Mississippiju. Janez se je šolal na Uncu in v Ljubljani, kjer je končal realko. V tem času so nanj poleg profesorja

Frana Levca vplivali še literati in prijatelji Ivan Cankar, Josip Murn in Dragotin Kette. Panslavistično prepričanje in veselje za jezik ter etnografijo so Jagra že v srednji šoli silili k aktivnemu delovanju v skrivnem slovenskem dijaškem društvu »Sloga« in kasneje na Dunaju v akademski »Sloveniji«. Med počitnicami je kolesaril po domovini in zbiral ter fotografiral ljudsko blago. K oblikovanju poznejše Jagraove Vetrurske (etruščanske) teorije je pripomoglo tudi sodelovanje z arheologom Müllnerjem, ki mu je ilustriral nekaj znanstvenih razprav. Jeseni 1892 se je vpisal na dunajsko tehniko. Prepričanje, da moramo Slovenci razviti predvsem lastno industrijo, je zastopal dalje tudi v »Klubu slovenskih tehnikov«, ki ga je sam pomagal ustanoviti.

Prvo večje Jagraovo samostojno delo je bila Narodna kavarna (1898) v Pongratzovi hiši na Dvornem trgu v Ljubljani, ki je uredil povsem v »narodnem slogu«. Pri izbiri okrasja se je oprl na pisnice, za pohištvo pa ni našel pravih vzorov v domači

umetnosti. Nekaj dela je arhitektu omogočil prijatelj iz »Sloge« Ivan Valenčič, ki mu je 1898 zaupal preizdavo svoje hiše in hleva (v Trnovem pri Ilirski Bistrici). Z Valenčičevim posredovanjem je izdelal tudi načrt za gostilno in za zadržno mlekarico (1900) v istem kraju. Jager je še kot študent ali pa kmalu po diplomski sodeloval pri natečaju za novi ilirski magistrat, izdelal osnutek župnišča v Zireh in mestno lednico v Tivoliju, po njegovi zamisli pa so v Postojni postavili Vilharjev spominski vodnjak (1901, odkrit 1906, uničen med vojnama). Sodelovanje s Fabianijem je Jagra zblížalo s secesijskimi oblikami. Izrisoval je podrobne načrte za mnoge profesorjeve arhitekturne naloge. Fabiani je Jagra zaposlil tudi pri obeh urbanističnih načrtih za Bielsko na Poljskem in za regulacijo severnega dela Ljubljane. Sodeloval je na več natečajih, na katerih je imel več ali manj uspeha. Poleti 1901 je zapustil Evropo in krenil za očetom in bratom v Ameriko. Na dolgem potovanju se je za nekaj mesecev ustavil tudi v Pekingu, kjer pri pozidavi v boksarski vstaji porušenega avstrijskega poslaništva pokazal veliko inženirskega in organizatorskega daru. V ta čas segajo tudi začetki Jagraovega interesa za vzhodno umetnost in njegove pomembne zbirke kitajskih veznin, t.ub (ščitniki japonskih mečev) in japonskih lesorezov.

Leta 1906 je Jager skupaj s sodelavci izdelal urbanistični načrt Minneapolisa, v katerem je skušal poudariti vedutne motive in jih združiti s funkcionalnimi rešitvami mesta. Projekt je vključeval tudi široko okolico mesta. Jager pri svoji zamisli ni računl na konzervativnostjo someščanov, saj ti niso bili nikjer pripravljeni odstopiti od svojih trenutnih koristi. Razgovori o načrtu in občudovanje japonske umetnosti so Jagra zblížali z Edwinom H. Hewittom, solastnikom gradbenega podjetja Hewitt and Brown. S presledkom prve svetovne vojne, ki jo je Jager prebil v Srbiji in Makedoniji kot prostovoljec ameriškega rdečega križa, je dobri dve desetletji sodeloval v tem podjetju. Ob vseh poslovnih uspehih, temelječih na izboljšavah organizacije dela, je Jagra pri arhitekturi prinesla še največ slave reorganizacija minneapoliske stolnice (1909-1912). Svetovna gospodarska kriza je uničila Hewitta in Browna ter okrnila Jagraovo umetnostno zbirko. Do leta 1943 je bil svetovalec mestne urbanistične komisije v državni službi WPA (Works Progress Administration), kjer je ponovno potrdil svoje organizacijske sposobnosti. Ostanek življenja je Jager preživel ob marljivem zbiranju jezikoslovnih, etnografskih in zgodovinskih podatkov, s prijateljem Williamom G. Purcellom pa je pripravjal »revolucijo zgodovinskega«. Umril je 13. oktobra 1959.

Jager je vseskozi spremljal razvoj evropske arhitekture in bil dolga leta sourednik strokovne revije Northwest Architect. Med njegovimi ameriški deli iz zgodnjih

let prevladujejo cerkvene stavbe, pri katerih gre za umetnostno manj zanimive rešitve. Po neuspelem poskusu, da bi skupaj z znamenitim arhitektom Albertom Kahnom v središču Minneapolisa postavil moderen železobetonski hotel, se je slovenski arhitekt samostojno loteval manjših nalog v mestu in okolici. Kadar je želel doseči učinek moderne arhitekture, je Jager segal po dunajskih secesijskih oblikah iz leta 1900. To potrjuje njegova osnutka za mestno narodno banko in za Schikovo restavracijo, ki je nastala leta 1907. Zaradi pretehtanega teorisa in prostorskega načrta z različnimi nivoji tal velja omeniti še arhitektovo lastno vilo, ki jo je sezidal leta 1904 na južnem robu Minneapolisa.

Po Damjanu Prelovšku napisala D. Gabrovšek

Vsak četrtek od šestnajste do sedemnajste ure v Cankarjevi knjižnici otroci prezirajo prijetno urico med svojimi vrstniki pod vodstvom vzgojiteljice: poslušajo pravljice, rešujejo uganke, prepevajo, rajajo in še kaj.

Dekleta

Odpira se vam nova možnost delovanja na Vrhniki. Z delom je pričel dekliski pevski zbor. Vodi nas Darinka Fabiani. Zbiramo se vsak ponedeljek ob 19.30 v novih prostorih glasbene šole (stavba poleg kinodvorane). Da bo zbor kar najbolj uspešno prodiral na mlado kulturno sceno, vabimo vsa dekleta, ki rade pejejo, da se nam pridružite takoj v ponedeljek.

Irena Šušter

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA:

Aktualna družbenopol. vprašanja družbenoecon. situacije in naloge ZK

Bahtin, M.: Teorija romana
Barnard, C.: Telo kot stroj
Bergant, S.: Polnokrvnost — nov pojem. III.
Bomo preživeli
Bračič, V.: Gozdnate Haloze
Brajc, T.: Slovenski impresionisti in evropsko slikarstvo
Brajc, T.: Živeti skupaj
Čudovita Jugoslavija
Dittmar, F. W.: Ženska v klimakteriju
Dolinar, F.: Samoupravno urejanje delovnih razmerij
Družbeni dogovori in kadr. politiki in nekateri opisi poklicev

Engels, F.: Proti zaroti molka
Goljar, S.: Obligacijska razmerja
Grad, A.: Veliki slovensko-angleški slovar
Grlič, D.: Leksikon filozofa
Grubišič, F.: Ribe, rakovi i školjke Jadrana
Habermas, J.: Problemi legitimacije u kasnom kapitalizmu
Habjan, B.: Amortizacija in revalorizacija osnovnih sredstev

Jacquette, R.: Tusalata
Kramberger, M.: Oblačila slovenskih cesarjev
Lešnik, R.: Prosti čas
Ludvik, D.: Aliteracija in aliteracijski verz
Mastnak, T.: H kritiki stalinizma
Mastnak, M.: Sociološki oris razvoja in strukture družbe
Mauke, M.: Marxova in Engelsova teorija razredov
Milčinski, J.: Medicinska etika in deontologija
Moškon, M.: Zbirka stare libojske keramike
Musek, J.: Osebnost.

Od risanja do likovne vzgoje
Ogrin, M.: Po stopinjah Aleksandra Velikega
Ogrinc-Rape, S.: Obligacijska razmerja — posebni del
Pečjak, v.: Znameniti psihologi o psihologiji
Polajnar-Pavčnik, A.: Neveljavnost pogodbe
Posavec, Z.: Nihilizem modernih znanosti
Plutarhus: Življenje velikih Grkov
Prežvinjsko varstvo kmetov
Primorac, M.: Strani radnici
Razgovori z Marxom in Engelson
Revolucija in umetnost
Rodin, D.: Sveučilište i znanost

Ružič, M.: Biti ali ne biti
Sindikat in delovna razmerja
Skaza, A.: Ljubiteljsko kletarstvo
Slovenske gore
Stanojević, M.: Politična javnost
Stopar, I.: Grad Pišcece
Stopar, I.: Svibno
Studentsko gibanje 1968—1972
Tehnička enciklopedija. VIII.

Temeljne pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
Toplak, Z.: Odgovornost poslovnega organa
Toporišič, J.: Nova slovenska skladnja
Traven, T.: Rašica
Turk, I.: Temelji kalkulacije stroškov v dohodkovnem sistemu
Vico, G.: Načela nove znanosti o zajedničkoj prirodi naciji
Zakon o stanovanjskem razmerju

LEPOSLOVJE:

Mladinski:

Belič, I.: Brez preglavice za bistre glavice
Brenk, K.: Babica
Čukovski, G.: Doktor Jojbol
Jarkunkova, K.: O Tomažu, ki se ni bal teme
Marun, M.: Zbopeta družina
Pregl, S.: Strukture za poredneže
Ribičič, J.: Štrukelječek
Samec, S.: Leseni konjček
Skivalnice
Suhodolčan, L.: Na kmetiji
Zorman, I.: Obveščevalec Lesnika

Za odrasle:

Čuk, M.: Suho cvetje
Finžgar, F. S.: Zbrano delo. IV.
Nemanič, M.: Belokranjca
Smolnikar, B.: Ko je umiral Stob
Zidar, A.: Senca na mavrici
Pregar, A.: Moja pot do tebe
Šomen, B.: Moške ikre
Znidarčič, A.: Tuje pokrajine

Prevodi:

Canetti, E.: Sleptev
Carducci, G.: Izbrane pesmi
Cordell, A.: Mortymerjevi
O'Neill, E.: Pred zajtrkom
Solženicin, A. I.: Telički in hrast
Styron, W.: Sophejina odločitev
Van der Veer: Zavaljo ljubezni

MIJKA KREFT (2)

En sonet in trije znameniti Slovenci

Sedaj je okoli hiše na Cankarjevem trgu št. 1 precej samotno. Osamljeni lastnik jo sicer vedno vzorno vzdržuje, toda treba bi bilo misliti tudi na prihodnost in se pomeniti, kaj storiti s hišo, ko sedanjega lastnika več ne bo. Pravočasno bi bilo treba izobilkovati razumen predlog, saj je skoraj štiri sto let stara hiša zgovorna in še zmeraj prisotna priča vrhniske kulturne in gospodarske zgodovine.

VELIKI LOVEC IN KINOLOG

Zdaj, ko smo se bežno dotaknili zgodovine Vrhnike in na kratko opisali staro hišo na Cankarjevem trgu št. 1, smo dolžni odgovoriti na vprašanje, kdo je bil dr. Ivan Lovrenčič, ki mu je pesnik Igo Gruden posvetil sonet ob njegovem življenjskem jubileju (pesem je prvič objavljena to pot v »Našem časopisu«). Odgovor je krates in dovolj natančen: ponosen in zaveden Slovenec, ki je storil vse, kar je mogel, za slavo in dobrobit svoje ožje domovine. S to, še vedno skromno oznako, želim zavrniti vse tiste vrle meščane našega malega mesta, ki še zmeraj potihem natolcujejo, da je bil dr. Ivan Lovrenčič, morda zato, ker se je leta 1922 priženil

v bogato vrhnisko družino, nekakšen buržuj in potemtakem tudi razredni sovražnik. V resnici pa je bil vse kaj drugega: bil je vzravan in ponosen človek, kar nekaj ni bila ravno pogosta odlika prebivalcev naše ožje domovine, in je eden izmed tistih redkih ljudi, ki se lahko tudi mrtev brani sam? Poglejmo njegov življenjepis.

Nestorju slovenskega lovstva je zibel stekla v vasi Zamoslec pri Sodražici na Dolenskem, kjer se je rodil 22. II. 1878. Najprej se je šolal na ljubljanski realki in 1879 tam maturiral. Svoje poglede na svet si je začel dokončno oblikovati v »Zadrugi«, enem najpomembnejših dijaških društev, iz katerega je izšla slovenska Moderna, poleg nje pa še cela vrsta vidnih slovenskih javnih in političnih delavcev. Ob Cankarju, Župančiču, Ketteju in Murmu so bili člani »Zadruga« Mencinger, Kraigher, Železnikar, Kristan, Verčič, Lončar, Majaron in drugi Slovenci, ki niso več mogli živeti s preteklostjo in zakasnelim slovenskim svetom. Povedati velja, da je bilo tako društvo po takratnih predpisih strogo prepovedano in zatorej je imela »Zadruga« značaj skrivnega združenja, ki je bila kritična do življenja in katerega člani so si skušali ohraniti čisto mišljenje. Nadebudni Ivan Lovrenčič je bil nekaj časa celo predsednik tega prepovedanega društva.

Za razumevanje doživljajskega sveta mladega dijaka je morda najbolj značilen njegov govor pred člani »Zadruga« 2. novembra 1895, posvečen spominu slovenskih pisateljev. Lovrenčič je v svojem govoru predstavil Dom mrtvih, v katerem je videl Prešerna, Jurčiča, Levstika in Andrejčkovega Jožeta, opisal njihov pomen in usodo ter odgovoril na vprašanje, kaj je uničilo Jurčiča in kaj Levstika. Govornik je dejal, da je Jurčiča strlo siromaštvo, Levstika, ki je zanj največji slovenski umetnik, pa je v grob položila farška prenapetost. Lovrenčičev govor je bil — tako pravi F. Koblar — političen v najsplošnejši obliki, v kakršni so tedaj obravnavali politična vprašanja, vendar čutimo v njem vzgibe tiste preproste socialnosti, ki sicer vidi vzroke krivih pojavov v vladajoči družbi in jih obsodi z ogorčeno besedo, ne išče pa poti, da jih odpravi. Sedemnajstletnemu dijaku je — bi rekel jaz — vsekar treba priznati pogum in razboritost, očitek o nedejavnem liberalizmu pa je gotovo pri tej starosti odveč.

Po maturi pot mladega Lovrenčiča na Dunaj, kjer študira pravo in potlej doktorira v Pragi. Med študijem prava se zagleda v knjigo o lovstvu in kinologiji in ker je skrbnim nadzorom in vplivom očeta vzljubil naravo, se je odločil namesto za literaturo, v kateri se je bil

Portret dr. Ivana Lovrenčiča, delo nekoga dunajskega mojstra. Podpis na sliki ni čitljiv.

preizkusil že kot tretješolec, da temeljito raziši teoretično in praktično znanje o lovstvu in vzreji psov. In naključje je hotelo, da je iz njega postal najbolj znamenit slovenski lovec in kinolog, ne pa povprečen ali dober slovenski pisatelj.

Po svojih nazorih zaveden Slovenec ni panslavist — s pozitivnim predznakom — se prav v lovstvu najprej upre Nemcem in nemškutarjem. Kot protitež nemškutarjski lovski organizaciji v Ljubljani, »Kranjskemu društvu za varstvo lova«, ustanovi 27. februarja 1907 narodno zavedni »Slovenski lovski klub«, dve leti kasneje pa pod njegovim uredništvom izide prva številka »Lovca«. Njegovi neizmerni energiji in organizacijskim sposobnostim gre zahvala, da trdni temelji slovenskega lovstva nikoli niso bili omajani. Leta 1932, ko je Slovensko lovsko društvo praznovalo 25-letnico, je kot njegov predsednik posebej poudaril, da je SLD izrecno domača organizacija in vsak, kdor hoče loviti, mora spoštovati slovenski značaj zemlje in demokratičnost slovenske lovске organizacije. Tedaj je bil

zavoljo velikih zaslug za slovensko lovstvo izvoljen za dosmrtnega častnega predsednika, po drugi svetovni vojni pa mu je Lovska zveza LRS dodelila »Znak za zasluge v lovstvu«, saj je zmeraj stal v prvi vrsti borcev za lovsko pravičnost, za lepe lovske običaje in lovsko omiko.

Nič manj temeljit in vztrajen ni bil v kinologiji. Leta 1905 je ustanovil psarno »Podgora« za istrske goniče in predvsem njemu je pripisati zasluge, da ta pasma ni izumrla. O psih in kinologiji je pisal v domačih in tujih strokovnih revijah, posebej pomembna pa je njegova razprava »Istrski brak«, v kateri je pokazal, da je Ksenofontov seguzije dejansko naš resasti istrijanec, ki so ga Kelti dobili od Ilirov in ne obratno, kot so dotlej, trdili. Njegovi strokovni spisi so precej obsežni in mednarodno priznani, potrjen mednarodni sloves pa so dobila tudi njegova organizacijska prizadevanja na področju kinologije. Leta 1925 je ustanovil Jugoslovanski kinološki savez s sedežem v Ljubljani. Po njegovi zaslugi je bila ta organizacija brez pomislekov sprejeta v Mednarodno kinološko federacijo (FCI), ki ga je leta 1939 izvolila za podpredsednika. V tej funkciji je takoj po drugi svetovni vojni leta 1947 vodil prvo zborovanje tega združenja v Bruslju, na katerem so ga izvolili za predsednika FCI. Danes je slišati tragikomično, da bi mu pot v belgijsko prestolnico skoraj preprečili. Nek krajevni politik na Vrhniki ga je namreč proglasil za buržuja in mu — meni nič, tebi nič — odrekel pravico do potnega lista. Šele v Ljubljani so dokazali, da dr. Ivan Lovrenčič ni bil kolaboracionist, saj je bil med vojno konfiniran in se med drugim preživljal kot

vratar bolnišnice na Golni u, ter potrdili njegove zasluge za slovensko lovstvo.

In kakšen je bil dr. Lovrenčič kot človek? Precej zadržan, vendar plemenit in dober. Našeje morda nekaj dejstev. Med prvo svetovno vojno je kot sodnik pri vojaškem sodišču v Srbiji zaščitil, kolikor je mogel, preganjane in ujete srbske rodoljube, za kar so se mu po končani prvi svetovni vojni posebej zahvalili; znano je tudi njegovo razbremenilno posredovanje v prid upornim kotorskim mornarjem leta 1918.

Ko je spoznal, da se stara, se je kljub polnim ustvarjalnim močem umaknil mlajšim, v svoji oporoki iz leta 1938 pa je svoje obširno posestvo v veliko hišo na Travni gori volil slovenski lovski organizaciji. V svoji poslednji volji pred smrtjo 1. XII. 1952 je zapustil obsežno lovsko knjižnico tedanji Lovski zvezi LRS, kinološko knjižnico pa Kinološkemu združenju LRS. Nič čudno tedaj, da so pred tridesetimi leti tega zasluznega lovca in kinologa, borca za narodove pravice, kulturnega delavca, lovskega pisatelja in svetovno razgledanega moža, 3. decembra 1952, množično pospremili na njegov dom na Vrhniki, dan kasneje pa ga položili k večnemu počitku pod njegovo ljubljeno Travno goro.

In po vsem tem, ko smo dovolj natančno, čeprav ne v vseh podrobnostih, spoznali življenjsko pot dr. Ivana Lovrenčiča, lahko razumemo, zakaj mu je ob petdesetletnici posvetil priložnostni sonet slovenski pesnik Igo Gruden. Medsebojno sta se globoko spoštovala, bila sta sorodni duši, po svojih osnovnih hotenjih enaka, po temperamentu pa resda povsem različna.

(Dalje prihodnjič)

VEZNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO — PERSONALNA UPRAVA
razpisuje

NATEČAJ

za sprejem kandidatov za učence splošnih srednjih vojaških šol, gojence srednjih vojaških šol rodov in služb in učence Šole za strokovne delavce v vojaško-tehničnih poklicih v letu 1983

KATERE SO SREDNJE VOJAŠKE ŠOLE?

- Letalska splošna srednja vojaška šola »Maršal Tito« v Mostarju,
- Splošna srednja vojaška šola »Bratstvo-enotnost« v Beogradu,
- Splošna srednja vojaška šola »Ivo Lola Ribar« v Zagrebu,
- Splošna srednja vojaška šola »Franc Rozman-Stane« v Ljubljani (samo za kandidate z območja SR Slovenije)

- V našete šole je mogoč vpis v 1., 2. in 3. razred.**
- Srednja vojaška šola kopenske vojske v Sarajevu, smeri:
  - pehota
  - artiljerija
  - artiljerijsko-raketne enote protizračne obrambe
  - oklepno-mehanizirane enote
  - inženirstvo
  - zvezde
- atomsko-biološko-kemična obramba
- Tehniška srednja vojaška šola kopenske vojske v Zagrebu

- V navedene šole je mogoč vpis v 1. in 3. razred.**
- Šola za strokovne delavce v vojaškotehničnih poklicih
- specialnosti:
  - mehanika za:
    - bojna vozila
    - pehotno oborožitev
    - artiljerijsko oborožitev

Na tej šoli vpisujejo samo v 3. razred.
KAKŠNI SO POGOJI ZA SPREJEM?

Na natečaj se lahko prijavijo fantje, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje zahteve:

- splošni pogoji:
  - da so zdravi in sposobni, kar bo ugotovila pristojna vojaška zdravniška komisija,
  - da niso bili sodno kaznovani in da proti njim ne teče kazenski postopek,
  - da imajo priporočilo o moralnopoličnih lastnostih za šolanje in službovanje v oboroženih silah,
  - da imajo soglasje staršev-skrbnikov.
- posebni pogoji:

1. kandidati za 1. razred:

- da so rojeni leta 1967 ali kasneje
- učenci, ki obiskujejo 8. razred osemletke, so morali 7. razred končati z najmanj dobrim uspehom, tisti pa, ki so osemletko že končali, morali v 8. razredu doseči najmanj dober uspeh,
- učenci, ki so v 7. oziroma 8. razredu imeli dober uspeh, morajo v 8. razredu imeti najmanj dobro oceno iz matematike, fizike in kemije.

2. kandidati za 2. razred:

- da so rojeni leta 1966 ali kasneje,
- učenci, ki obiskujejo 1. razred šole srednjega usmerjenega izobraževanja, so morali 8. razred osemletke končati z najmanj dobrim uspehom,
- učenci, ki imajo v 8. razredu osemletke dober uspeh, morajo iz matematike, fizike in kemije imeti oceno najmanj dobro.

3. kandidati za 3. razred:

- da so rojeni leta 1965 ali kasneje,
- učenci, ki obiskujejo 2. razred šole srednjega usmerjenega izobraževanja, so morali 1. razred končati z najmanj dobrim uspehom, tisti pa, ki so 2. razred končali, morajo v tem razredu imeti najmanj dober uspeh,
- učenci, ki imajo v 1. in 2. razredu dober uspeh, morajo v tem razredu iz matematike, fizike in kemije imeti najmanj oceno dobro.

KAKO SE PRIJAVITE?
Kandidati, ki se žele javiti na ta razpis, naj se oglasijo pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo v občini, kjer imajo stalno bivalnico. Tam bodo dobili vsa pojasnila.

SOLANJE, PRAVICE IN OBVEZNOSTI UČENCEV IN GOJENCEV
Solanje se začne 1. septembra 1983 in traja štiri ali dve leti. Učenci in gojenci stanujejo med šolanjem v internatu in imajo na stroške Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo pravico do: stanovanja, hrane, oblačil in obutve, šolskega pribora, učbenikov, zdravstvenega varstva, denarnega nadomestila za prevoz do doma in nazaj, polletnih in letnih šolskih počitnicah ter do mesečnih denarnih prejemkov.

Učenci Letalske splošne srednje vojaške šole »Maršal Tito« so med šolanjem poleg obvladovanja rednega programa dolžni, po predhodnem padalskem treningu s skoki, letati z jadralnimi in motornimi letali v dvojnimi komandami, po programu jadranja-leter... po končani šoli nadaljujejo šolanje na Letalski vojaški akademiji. Učenci splošnih Srednjih vojaških šol nadaljujejo po končani šoli šolanje na Vojaški akademiji kopenske vojske. Gojenci splošnih Srednjih vojaških šol nadaljujejo po končani šoli šolanje na Vojaški akademiji kopenske vojske. Gojenci srednjih vojaških šol rodov in služb so po končanem šolanju sprejeti v aktivno vojaško službo s činom vodnika ustreznega rodu ali službe. Učenci Šole za strokovne delavce v vojaškotehničnih poklicih odidejo po končanem šolanju na službeno vojaškega roka, nato pa so sprejeti v službo v enote-ustanove, za katere so se šolali, pri tem določeno naziv strokovnega delavca IV. stopnje za določeno specialnost in status civilne osebe v službi v JLA ter vse pravice in obveznosti, ki iz tega izhajajo.

Učenci oziroma gojenci so dolžni po končanem šolanju ostati v službi v Jugoslovanski ljudski armadi toliko časa, kolikor določa Zakon o službovanju v oboroženih silah. Medsebojne obveznosti kandidatov, sprejetih na šolanje iz Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, bodo urejene s pogodbo, s katero bodo, poleg drugega določeni stroški šolanja (stroški za hrano, stanovanje v internatu in mesečni denarni prejemki za primer, če učenec oziroma gojenec po svoji krivdi ne bi izpolnil obveznosti). Natečaj velja do 28. februarja 1983. O rešitvi prošnji bodo komisije za izbiro učencev in gojencev obvezno izbrale kandidate do konca maja 1983.

KJE DOBITE INFORMACIJE?
Vsa obvestila v zvezi z natečajem lahko kandidati dobijo pri: Splošni srednji vojaški šoli »Franc Rozman Stane« v Ljubljani, tel. (061) 345-686. Upravi vojaškega okrožja Ljubljana, Upravnem organu za ljudsko obrambo v domači občini, Skupnosti za zaposlovanje.

PREJELI SMO

Napravimo nekaj za slovenščino

Moram se oglasiti, da pozovem vse, ki poučujejo mladino, naj se posebej zavamejo za vcepjenje ljubezni in spoštovanja do rodne grude in do materinega jezika.

Tako pogosto se pri vsakdanjem delu, v dopisovanju, v kinematografih, na plakatih, v zapisnikih, v prospektih... srečamo s srbohrvaščino, da bo, če bo šlo tako naprej, v nekaj letih odrinila slovenščino, če ne bomo postali bolj zavedni in če ne bomo spoznali, da nas bratje Hrvati in Srbi dobro razumejo, če govorimo in pišemo lepo slovenščino. V primerih, ko slovenska podjetja nam Slovencem pošiljajo ponudbe, prospekte in tudi dopise v srbohrvaščini, mi vedno prihaja na misel tehtno opozorilo, ki je včasih veljalo za boj proti pomneženju: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti«.

Omenil bom le nekaj primerov, ki jih pisci dosledno rabijo: ... **delegati so sprejeli naslednji:**

- SKLEP:**
- potrdi se zapisnik...
  - sprejme se poročilo...
  - zadolži se...
  - tov. N.N. se imenuje za...
  - izvoli se odbor za...
  - nadomestno se bo zaposlilo...
  - da se pristopi k organizirani akciji...

Kot drugo nepravilnost bom omenil nepotrebno in nesmiselno jezikovno prav grdo rabo povedka »potekati« na primer: »poročevalec je seznanil **delegata** o dogovoru, ki poteka med **investitorjem** in izvajalcem...«

»Vsebinsko stavkov pa olepšajo in podaljšajo z naslednjo krilico:

- »na področju stanovanjskega gospodarstva bo v letu 1983 potekala izgradnja...« in tudi ta
  - »dejavnost na področju množičnosti poteka v 20 osnovnih TKO...«
- Zbodejo me tudi takile stavki:
- »...tudi najemnina za poslovni prostor se bo izračunavala...«
  - »V skladu s programom se bodo nadaljevale aktivnosti na Pokojški planoti. V pašni sezoni se bo tako stalež živine povečal za 70 glav ter preko celega leta za 10 glav živine (smiseli stavka?)...«
  - »Poleg sedanjih glavnih nosilcev na področju zunanje trgovinske menjave...«
  - Stavek brez smisla:
  - »Vprašanje se poišče in se preveri, ali je bil podan odgovor in v primeru, če odgovora ni bilo, se nanj ponovno odgovori...«

Nastetih in podobnih nepravilnosti v našem jeziku ne bi smeli poznati. Ker moramo za čistost in lepoto jezika skrbeti vsi, bom zapisal oblike, ki so preprostejše in pravilne. Pri rabi povratno osebnega zaimka SE v zvezhah potrdi se... sprejme se... zadolži se... imenuje se... izvoli se... razreši se... začnem misliti, da nas je sram, ali pa se bojimo priznati, da smo nekaj potrdili, sprejeli, razrešili, imenovali, da nas je sram reči in zapisati:

- delegati smo sprejeli... ali pa sprejet je... in da svoje odločitve prenesemo na dejanje tako, da naj se sprejme, organ naj imenuje sebe, kandidat naj izvoli sebe, itd. Ker pa dejanje s seboj nima kaj opraviti, moramo zapisati:

- SKLEP:**
- Ker delegati niso imeli pripomb, je zapisnik ZSD Skupščine občine z dne 30. 9. 1982 potrjen. Ali pa
  - Potrjen je zapisnik...
- dipl. inž. JANEZ PETKOVSEK

- Delegati so sprejeli poročilo o oskrbi...
- Sprejet je osnutek...
- Občinski oddelek za notranje zadeve ima nalogo... ali
- Naloga občinskega oddelka za notranje zadeve je...
- Tov. N. N. je imenovan za...
- Izvoljen je odbor za...
- Nadomestno bodo zaposlili... ali
- Nadomestno zaposlitev bo dobilo...
- Da začnemo skrbeti za razdeljevanje plina...
- Rada povedka »potekati« je brezpredmetna. Zakaj ne bi stavka zapisali takole: — N. N. je seznanil delegata o dogovarjanju investitorja z izvajalcem...
- Dokaz, da je stavek brez »področja« lep: — Množična telesno kulturna dejavnost je že v dvajsetih organizacijah, ki so povezane v ZTK organizaciji. — Stanovanjsko gospodarstvo: V letu 1983 bo zgrajenih 45 stanovanj...
- Tudi najemnino za poslovne prostore bomo izračunavali na osnovi...
- Po načrtu bodo nadaljevali z deli na Pokojški planoti. V pašni sezoni bo čreda povečana za 70 glav...
- Poleg sedanjih glavnih nosilcev zunanje trgovinske menjave...
- Raba pojmov **OBMOČJE** in **PODROČJE**
- Območje je teritorialno, pokrajinsko; področje je delovno, znanstveno, strokovno.
- Vrstni red Herman inž. Bole ni pravilen, pač pa inž. Herman Bole.
- Ali je torej čudno, da se pojavljajo tudi takile nemogoči stavki. Primer sem prebral iz KIH 17. novembra 1982: »V zalaganju za nizke cene uslug je neumorno treba voditi računa o koristniku istih«. Bolj razumljivo bi zapisali takole: »V prizadevanju za nizke cene storitev moramo vedno misliti na njihovega uporabnika.«
- Nedovoljena je tudi raba besed, sam, sama, samo, njihovih sklonov in števil, npr.: — ...s tem dosežkom se je povzpел v sam vrh... — ...to bomo videli na kraju samem... — ...sam govornik je poudaril... — ...na sami cesti je umrlo... in tudi tale raba ni dovoljena: »O tem se bomo prepričali na licu mesta.«
- Primeri v zadnjih so hrvatizmi, prineseni iz srbskohrvatskega jezika. Zato njihova raba v našem jeziku ni dovoljena.
- V zadnji številki Našega časopisa sem prebral: — »Probleme bi hitreje odpravljali, če bi bilo sindikalno delovanje prisotno tudi v krajevni skupnosti.«
- Brez »pristotno« je stavek pravilen.
- Da v praksi opazimo težke grehe proti slovenščini in naši samozavesti, povedo tudi prispevki Janka Modra v Nedeljskem dnevniku in zapisniki JEZIKOVNEGA RAZSODIŠČA v dnevnom časopisu, ki priporočajo večjo skrb za čisti slovenski jezik. Tako živim tudi jaz v prepričanju, da imam prav in da dam prispevek k spoštovanju naše slovenščine, ki res »ni jezik od včeraj«. Imá bogato leposlovno in strokovno literaturo in je torej vredna in sposobna, da jo z ljubeznijo in spoštovanjem uporabljamo.

V Jarjezovi vasi rastejo že prve hiše

Stanovanjska zadruga že gradi

Zadruga za gradnjo in gospodarjenje s stanovanji in družinskimi stanovanjskimi hišami, s skrajšan imenom Stanovanjska zadruga Vrhnika je bila ustanovljena že leta 1979.

Delovanje zadruge se je sedaj bolj razmahnilo, zato želimo občane seznaniti z delovanjem in vlogo zadruge. Že prvo vodstvo zadruge je ob sodelovanju Samoupravne stanovanjske skupnosti vložilo ogromne napore, da bi zadruga začela delovati. Tako so bile v letošnjem letu zaključene vse priprave in prva gradnja v okviru zadruge je že stekla in sicer v Jarjezovi vasi na Verdu. Stanovanjska zadruga Vrhnika za svoje člane opravlja naslednje dejavnosti:

- zbira in združuje sredstva svojih članov za graditev ali nakup stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš in sklepa pogodbe o posojilih za te namene,
- organizira razne oblike stanovanjskega varčevanja za svoje člane,
- daje kredite svojim članom za graditev ali nakup stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš,
- pridobiva stavbna zemljišča, potrebna za gradnjo stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš,
- nabavlja načrte za stanovanja in družinske stanovanjske hiše svojih članov,
- opravlja investitorske posle in nadzorstvo pri gradnji, rekonstrukciji in popravilih stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš za svoje člane,

— nabavlja gradbeni in drugi material ter stavbne elemente za gradnjo, rekonstrukcijo, popravila in vzdrževanje stanovanj in družinskih hiš svojih članov,

— sklepa pogodbe z gradbenimi podjetji in obrtniki o graditvi in obrtniških storitvah, katerih sama ne opravlja s ciljem realizacije stanovanjske graditve za svoje člane,

— organizira svoje člane za delo pri gradnji stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš,

— vzdržuje stanovanja in družinske stanovanjske hiše svojih članov. Članstvo v zadrugi je prostovoljno in osebno. Sedaj zadruga šteje 33 članov. Člani zadruge so lahko delovni ljudje, ki združujejo delo na območju Vrhnik in občani, ki sprejmejo samoupravne splošne akte zadruge, izjavijo svojo voljo v pristopni izjavi in vplačajo članski delež.

Zadruga ima sedež na Vrhniku, Cesta građenj 1. Uradne ure so vsako sredo od 17. ure do 18. ure. Vse, ki želite postati člani zadruge in želite dobiti kakršne koli informacije se zglasite v naših prostorih.

Upravnik zadruge
MILAN PAVLIN

ZAHVALA

ob bolečem slovesu našega dragega in skrbnega moža, ata, dedka, tasta strica in svaka

Janeza Štirna st. z Vrhniko, Ob potoku 6

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam ustno izrazili sožalje, mu darovali prelepo cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Kogojcu, organizacijam ZB NOV, ZSAM, KS Vrhnika, župniku za opravljen obred, tov. Ivanki, sosedom in prijateljem ter sodelavcem Avto Comerca iz Ljubljane.

Njegovi

Vrhnika, 7. 12. 1982

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame

Francke Oblak Pintarjeve mame

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, vsem, ki so darovali cvetje, pevcem in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Vrhnika, 12. 12. 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, brata, tasta in strica

Stanislava Ravšlja

se zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin, mu darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedu Baškoviču za pomoč v najtežjih trenutkih, pevskemu zboru za pesmi, govorniku za poslovilne besede, duhovniku za opravljen obred ter delavcem SGP GROSUPLJE, TOZD IGRAD, in Komunalnega podjetja Vrhnika za izkazano pomoč, kakor tudi vsem, ki so nam izrekli ustno ali pisno sožalje.

Vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu, še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

»AVTOMONTAŽA« LJUBLJANA, TOZD KOVINARSKA, VRHNIKA, Partizanski tabor št. 1

objavlja naslednja prosta dela in delovne naloge:

- 1 KV proizvodnega delavca — kovinostugarja
- 3 PK proizvodne delavce — ključavničarje in
- 4 KV proizvodne delavce — ključavničarje z znanjem varjenja

Pod tč. 1 in 3: KV izobrazba ustrežne stroke z 3, 2 ali 1-letnimi delovnimi izkušnjami ali PK ustrežne stroke s 5, 3 ali 2-letnimi delovnimi izkušnjami.

Pod t. 2: PK ustrežne stroke z 1-letnimi ali 3-mesečnimi delovnimi izkušnjami ali priučen določenih del z 1,5-letnimi ali 6-mesečnimi delovnimi izkušnjami.

Poskusno delo traja za: t. 1 in 3 — 60 dni za tč. 2 — 45 dni

Stanovanje ni zagotovljeno. Pismene prijave morajo kandidati skupno z dokazili o strokovnosti predložiti v roku 20 dni od objave komisiji za delovna razmerja TOZD KOVINARSKA VRHNIKA, Partizanski tabor št. 1.

Kandidati bodo o rezultatih obveščeni v roku 30 dni po preteku roka za prijavo.

IUV TOZD OPEKARNA VRHNIKA Sinja gorica 70

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

strojnega ključavničarja

Pogoji: poklicna šola kovinarske stroke, eno leto prakse (poskusno delo 2 meseca)

Rok za sprejemanje prijav do zasedbe delovnega mesta.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave Komisiji za delovna razmerja IUV TOZD Opekarna 61360 Vrhnika, Sinja gorica 70.

Ljubi dedek Mraz!

Res te lepo prosim za boben, čeprav sem punčka. Mamika in oči mi ga nočeta kupiti, tebe pa LEPO prosim zanj. In potem rabim kombinon, rada bi rdečega. Če ga nimaš, nič hudega, ga bom dobila pa kdaj drugič. Prosim te tudi za dva balona in če ti bo kaj ostalo, še lučke za drevesček. Za tiste, ki se same ugašajo in prižigajo.

Aja, pa tako naredi, da bi oči pa mamika hodila z mano k telovadbi. Druge otroke gledajo starši, mene pa ne. Kako že znam splezati po tisti lestvi! In da bi imela v službi marj sestankov, ker moram biti potem tako dolgo v vrtcu. In da ne bi mamika začela takoj kuhati, ko prideva domov, ampak da bi se šli rajše vozit s kolesom. Še to naredi, lahko jima pa tudi telefoniraš, ne bolje je, da poveš kar po televiziji, saj drugi otroci v vrtcu tudi tako mislijo, da bodo še njihovi starši slišali: vsaj včasih naj bosta dve nedelji na teden. Najbolje namesto srede. Lahko bi bila pa tudi dva četrtka. Ker imamo takrat na Vrhniki uro pravljic. Tista tovarišica sploh ne rabi knjige za pripovedovanje. Kako se smeji! Gremo se razne igre pa plešemo pa pojemo. Doma imam omaro polepljeno: plašček za Barbaro, Moj dežnik je lahko balon, Fižolček, ogeček in slamica... Lahko pogledaš, ko boš prišel po pismo. Naši starši nas pa čakajo v knjižnici, in imajo malo mir, ko berejo. Pridi nas enkrat pogledat, kako poslušamo pravljice, saj ni treba prinesiti daril, samo toliko, da nam poveš, kako v bloku splezaš v četrto nadstropje po pošto in če boš letos prišel z avtobusom, ko še ni snega.

Veš, pri nas je sedaj prima. Ker nimamo avta, pravzaprav bencina, hodimo vse peš. In v vrtcu to kar dolgo trajajo. Vse mi še povesta, kaj bosta delala v službi, jaz pa še odtrgam kakšen lep list za tovarišico. Rožic ni več.

Ljubi dedek Mraz! Nikar sedaj ne dobi rdeček ali vodenih koz, koliko otrok bi bilo žalostnih! Pa tudi odraslih.

Tudi tebi želim veliko sreče v novem letu. Ne pozabi na bobeni tvoja Katka

Vztrajni zbiralec vžigalnikov

Na Drenovem griču živi upokojeni starejši vodnik milice Cveto Mole, ki je v treh desetletjih zbral približno 800 vžigalnikov vseh starosti in oblik. Vžigalnike je začel zbirati 1952 ali 1953. leta ko je bil v naši državi na obisku indonezijski državnik general Nasution. Cveto je tedaj služboval pri »leteči« v Ljubljani in je moral po službeni dolžnosti spremljati z motorjem uglednega gosta na Bled. Razpoloženi gost je svoje spremstvo nagradil z vžigalniki, ki so imeli srebrno preobleko in vgrvirano ime darovalca. Čeprav nekadilec se je Cveto tedaj odločil, da si podobnih »trofej« nabere še več. Priložnosti za zbiranje vžigalnikov je bilo obilo, saj je Cveto mnogo potoval, spoznal mnogo ljudi in prijateljev.

Največkrat je spremljal maršala Tita in se ponaša s posebno spominsko plaketo. Na enem izmed potovanj mu je predsednik Tito poklonil trofejno avstrijsko manliherico, ko je povedal, da zbira tudi staro orožje.

V hiši na Drenovem griču, kjer živi v harmoničnem sožitju s svojo družino, se je v treh de-

setletjih nabralo — s posredovanjem, zamenjavo ali nakupom 800 vžigalnikov — skoraj zagotovo največja tovrstna zbirka v Sloveniji. Ima 13 vžigalnikov v obliki samokresov, eden od vžigalnikov ima celo glasbeno skrinjico, potlej so tam vžigalniki v obliki fotoaparata, vžigalniki, ki so jih izdelali zaporniki v stari Jugoslaviji in taboriščniki med vojno. Zbirka je zanimiva tudi z zemljepisnega vidika: največ jih je iz Evrope, pa tudi iz drugih držav, eden celo iz daljne Japonske. Cveto vabi vse imetnike in zbiratelje vžigalnikov, da sodelujejo z njim, ker bi rado popestril in izpopolnil svojo zbirko.

Prijetneje v Močilniku

Če hočete preživeti prijeten večer vam ni treba daleč. V Močilniku, v lepem lokalu imajo vsak večer glasbo. Torej poleg dobre postrežbe, tudi muzika, da je večer prijeten.

Kljub temu pa se delavci — tako kot vsi gostinci v zadnjem

Franci Sinkovec, poslovodja: »Še bolj se bomo potrudili.«

času — ne pohvalijo kaj preveč z »dobičkom«. Zato si kolektiv prizadeva, da še popestrijo ponudbo in se še bolj prilagode gostom.

Za praznik ob dnevu republike jim je lepo uspela »Prekmurska kuhinja«. Poslovodja Franci Sinkovec pravi, da so bili zadovoljni z obiskom. Tudi Vrhničanom je prišlo nekaj spremembe v priljubljenem lokalu. Zato bodo že v januarju spet imeli goste. To pot bodo prišli kuharji iz Izole in kolektiv že vabi na »teden morskih rib«.

Se nečesa novega so si domislili v Močilniku. Ob nedeljah imajo družinska kosila. »Odziv je za zdaj kar zadovoljiv. Tisti, ki so doslej prišli so bili zadovoljni. Tudi ugodne cene in seveda dobra hrana jih bosta še privabili.« meni poslovodja.

Zdaj pa je že vse pripravljeno za rajanje v silvestrski noči.

Proslava

39 let od zgodovinskega trenutka, ko smo z največjim ponosom rekli, da bomo sami in svobodni odločili o svoji usodi, o svojem razvoju in tako stopili na pot zgodovine kot gospodarji in ne več kot hlapi, se je naša mladina zavedala tega trenutka in tako pripravila proslavo pod vodstvom predsednika mladinske organizacije Simona Ogrina in Mojce Pečkaj, ki je ves program vodila.

Recitacije in pesmi, ki jih je zapel pevski zbor je bilo posvečeno temu zgodovinskemu prazniku. Težko bi bilo naštet vse nastopajoče, kajti nastopili so cicibančki, pionirji in mladinci. Ob koncu slavnostnega dela so trojčice Lorenčič odigrale partizansko igrice.

Upravne in družbenopolitične organizacije želimo, da bo naša mladina stala ob braniku naših meja, branila našo svobodo, za katero je bilo prelite mnogo krvi.

Naj končam z željo, da bo naša mladinska organizacija vključila v svoje vrste še tiste mlade, ki še niso v tej organizaciji. Seveda pa je dolžnost vsakega, ki še ni v mladinski organizaciji, da jo poišče.

Nagradna novoletna križanka

Rešitve pošljite do 15. januarja na uredništvo. Izžrebali bomo tri nagrade: 500 din, 400 din, 300 din.

		ZNANKA VELIKA BRITAN	SLIKA TI	SAM-PION	ZNANKA VRSTA SRAJK	SESTAVIL SUŠMAN JAKOB	IGRATI NA SREČU	ZNAK ZA URAN	PAR	IZBRAN	KRIŽAN	VRSTA PRAVA
		GRDOBA POTOCNA ŽIVAL	USAD MEHANIČNO BRIJENJE	SEVRR	ERA	UDICA	ČESAR ŽIVEC	ZNAK V VRSTA DVOŽIVKE				
MAŠ ČASO-PIŠ	TEHNIČNI MUZEJ SLOVENIJA	OKRAJŠ. EA SLOVEN-SKI	POŠKO-DBA KOSTI	SODBOJNI DEL DVORANE	BODICA DEL BESEDE "ETNA"	KRAJ PRI KOPRU	DEL ROKE ZNAK ZA GALIJ	VRSTA ZITA				
MESTO V JUŽNI KOREJI	VRSTA TKANINE	LUKNIJE	TONI ŽUPAR	ENDTE ZA BELO	ZNAK ZA BOR	AMERICIJ	NOBELIJ					
JAMA ZA STOK VOD V VINOGRAM	METER APRILSKI VLADAR AMIN	ZNAK ZA VODIK	RAZMETAVATI	100 m ²	VRSTA PESHI DELI TELES	ANTON NARUT VRŠTE RIB	RIMSKA 500 NAKA-NITI					
TINE ŽOP	PREBIVALKA EVROPSKE DRE.	UNISITI, PIRPRAVA	SUKANEC MASČEVATI	REKA V ITALIJI	SILICIJ RUD-NINA	NABOŠNE POCBE	MONARH	RIMSKA 1	ZNANKA TOVOR. AVTOM. ODER			
MASLOV ANGLEŽ. VITEZOVI	REKA V VOJŠKE FORMACIJE	PREBIV. PERZIJ	PREDLOG	AMPER	CELOTEN POPOLAN	ODLI-TJA	OŠEBNI ZAIMEK	OKRASNI KIP, KRILATI DEČKI	RAČUN			
VERDI-JEVA OPERA	GLASILO OK SABL VRHNIKA	REKA V ITALIJI	MAKED. PLESNA SKUP.	PORAŠČEN	ODMOTATI	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST		
PREBIVALKA EVROPSKE DRE.	UNISITI, PIRPRAVA	SUKANEC MASČEVATI	SILICIJ RUD-NINA	PORAŠČEN	ODMOTATI	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST		
PREBIV. PERZIJ	PREDLOG	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST			
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST			
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER
AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST
VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN	IDILIČNOST	VOJŠKI ZAIMEK	VOJŠKE FORMACIJE	AMPER	CELOTEN POPOLAN				